

7/2008

ISSN 1802-4327

www.milujte.se

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci

Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás.
Jan 15, 12

**Křesťané se odlišují tím,
že mají budoucnost:
... o životě vědí to,
že neústí do prázdnoty.**

Benediktus PP XVI

Obsah: sedmé číslo

- 3 Umění čekat
- 4 Mlčení Boha?
- 5 Událost, která dala všemu smysl
- 10 Pokora Boha
- 14 Věda a víra nejsou v protikladu, ale navzájem se doplňují
- 16 Biblická tradice a kořeny západní civilizace
- 17 Bůh mě našel
- 18 Já nevím...
- 19 Bezdomovcem mezi bezdomovci, z lásky...
- 23 Maria, hvězda naděje
- 25 Pobožnost 20. století
- 27 Setkání s Ježíšem
- 28 Nejkrásnější vánoční dárek
- 29 Stojí za to stát za pravdou
- 32 Misionářem na Sahaře
- 36 Zbav se závisti!
- 39 Narodil se člověk, radujme se!
- 42 „Pane faráři, okřtěte nám to...”
- 43 Jak jsme křtili
- 44 Následky umělých potratů
- 47 Den poté
- 48 Ministrování a cesta svatosti
- 50 Cesta z vězeňské tmy do světla francouzských Lurd
- 52 Zajímáš se o hudbu, uvažuješ kam na školu?
- 54 I smutné příběhy mají šťastný konec...
- 55 Kup si MP3 přehrávač...
- 56 O Božím receptu na šťastný manželský život
- 61 Nikdy tě neopustím
- 62 Dům na skále
- 63 Společenství čistých srdcí

Milujte se!

Časopis pro novou evangelizaci
7/2008, II. ročník, vydáno 15. listopadu 2008

Vychází s církevním schválením Biskupství brněnského
č.j.: Ep/1379/08 ze dne 25. 1. 2008

Šéfredaktor: P. Mgr. Pavel Zahradníček, Th.D.

Překlady: Terezie Eisnerová OP

Jazykové korektury: Ondřej P. Vaněček

Adresa redakce: Časopis **Milujte se!**, 671 03 Vranov nad Dyjí 20
e-mail: redakce@milujte.se, www.milujte.se

Vydavatel: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5, <http://res.claritatis.cz>,
číslo účtu pro zasílání darů: 1683820001/5500, specifický symbol: 7777

ISSN 1802-4327, MK ČR E 17470

Katolický časopis **Milujte se!** je zaměřen na osvětu a vzdělávání široké veřejnosti jako prevence náboženské nesnášenlivosti a xenofobie. Časopis vychází pod záštitou sestry Matky Terezy a je vydáván ve spolupráci s občanským sdružením Hnutí Pro život ČR.

Objednávky: Časopis je neprodejný a distribuován zdarma. Lze jej v požadovaném počtu výtisků objednat na adrese redakce. Jeho vydávání je možné jedině díky zasláním darům, neboť časopis nemá předplatné či státní a církevní dotace. Zaslání darů lze podle §15 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb. uplatnit pro snížení základu daně.

Redakce si vyhrazuje právo zveřejnění texty krátit, případně upravovat.
Fotografie lidí umístěné u svědectví a článků jsou pouze ilustrační.

Milovaní čtenáři!

Když před více než rokem a půl začal vycházet časopis *Milujte se!*, zvažovali jsme, zda je jeho název pro podmínky v naší zemi vhodný. Některé hlasy říkaly: Je naprosto nevhodný – v češtině neexistuje zprofanovanější slovo než „milovat“. Nakonec rozhodl názor tehdejšího šéfredaktora P. Tomáše Vyhnálka OMI: Je třeba tomuto slovu vrátit jeho hluboký obsah.

Je to slovo samotného Pána Ježíše, který s ním vytyčil jednou provždy program pro každého, kdo chce patřit mezi jeho přátele. Při poslední večeři Pán Ježíš řekl: „Toto je mé přikázání: Milujte se navzájem, jak jsem já miloval vás“ (Jan 15,12). Tento příkaz „Milujte se!“ je novým přikázáním: „Nové přikázání vám dávám: Milujte se navzájem: jak jsem já miloval vás, tak se navzájem milujte vy. Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku k sobě navzájem“ (Jan 13,34n).

Ve známém filmu *Quo vadis* se mladý císařský důstojník ptá apoštola Petra, co křesťané přinášíjí světu. Petrova odpověď zní: „Přinášíme lásku.“ Nejen význam slova láska a milovat, ale i toto poslání křesťanů jako by bylo v dnešní době mnohdy zastřeno, pozapomenuto... Velmi si vážím toho, že nad časopisem převzaly již od jeho vzniku záštitu Sestry Matky Terezy v ČR, kongregace žen, pro které po vzoru jejich zakladatelky není slovo „láska“ jen frází.

Přáním těch, kteří se na vzniku časopisu podílejí, je, aby to, co se týká názvu časopisu, platilo i o celém jeho zaměření. Aby to byl časopis, který povzbuzuje k hledání, nacházení a oživování – to je uvádění do života – velkých hodnot, které Bůh nám lidem nabízí. Hodnot, na které možná mnozí pozapomněli, ale které jsou nezbytné.

V Kristu P. Pavel Zahradníček

Podpořte *Milujte se!* – objednejte si jej

Máme velkou radost, že se k vám dostává další číslo časopisu *Milujte se!*, který u nás začal vycházet díky iniciativě sester Matky Terezy. Vydávání dalších čísel se však neobejde bez vaší pomoci. Prosíme vás o modlitby – za nás, kteří časopis připravujeme, za všechny čtenáře a za ty, kteří časopis šíří dále k těm, kteří by se k němu jinak nedostali a nemohli si jej objednat. Jsme však raději, můžeme-li zasílat časopis čtenářům přímo domů a nikoli jej pouze anonymně distribuovat.

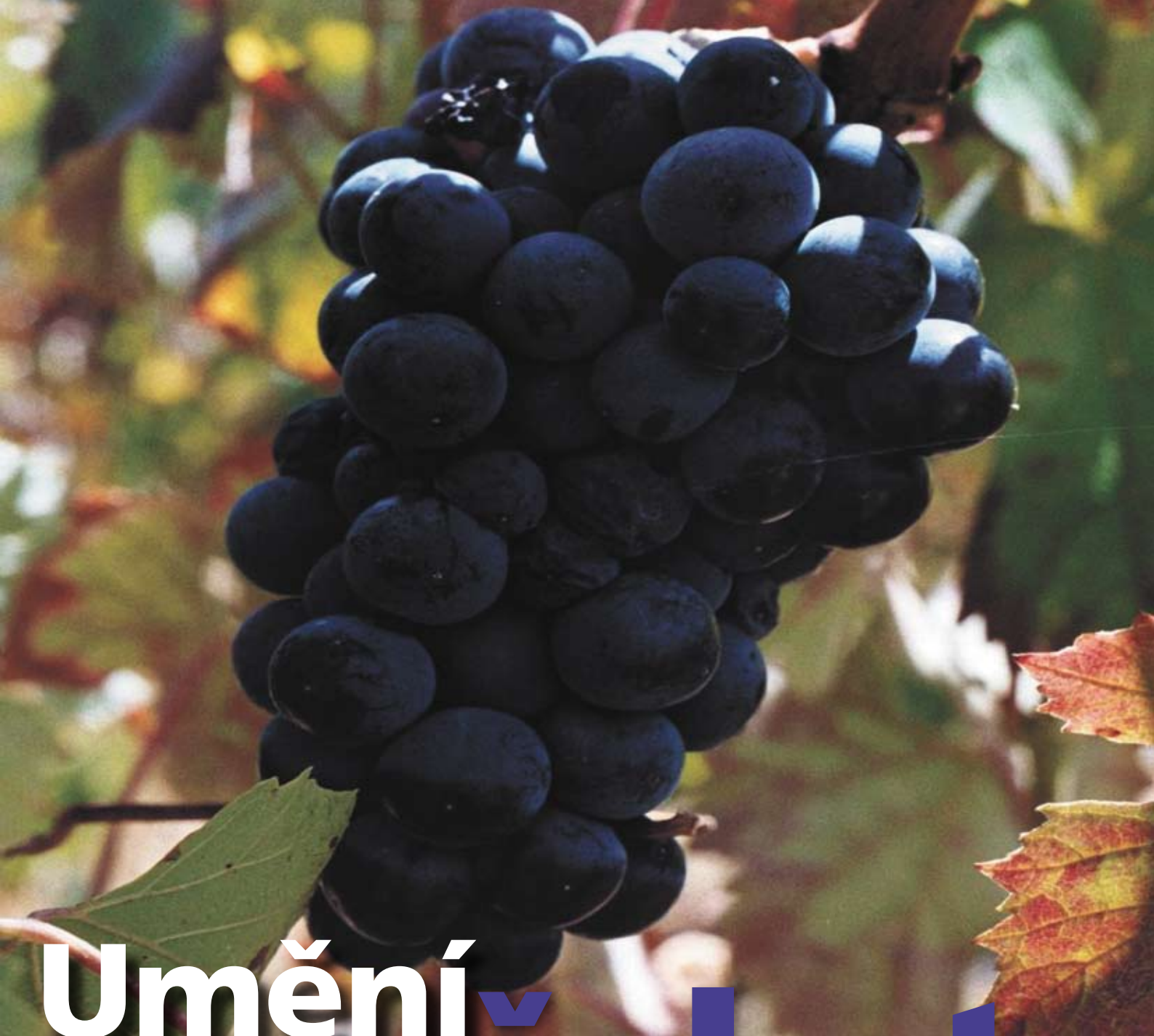
Časopis posíláme všem zájemcům zdarma (je distribuován pouze v ČR). Náklady na výrobu a distribuci jednoho výtisku, které činí přibližně 20,- Kč, jsou hrazeny výhradně z darů čtenářů. Dary na podporu časopisu *Milujte se!* můžete posílat na účet 1683820001/5500, specifický symbol 7777 a jako variabilní symbol použijte údaj ze složenky, která je součástí zásilky. Dary jsou potvrzovány a lze je uplatnit při snížení základu daně.

Časopis *Milujte se!* můžete objednat sobě nebo svým přátelům e-mailem na redakce@milujte.se nebo poštou na adrese redakce. Jen na vás záleží, zda časopis bude i nadále vycházet. Děkujeme za vaši podporu.

redakce

Jsme velmi šťastné, že časopis *Milujte se!* šíří pravdu a učení církve a že prospěšnost a vzdělávací vliv je vidět ve svědectvích ze života lidí. Podporujeme a modlíme se za všechny, kteří se podílejí na vzniku tohoto časopisu.

Sestry Matky Terezy v ČR

Umění čekat

foto: Flickr

Žijeme v době, která neumí čekat. Někteří nevydrží čekat, až se rozsvítí svíce na vánočním stromečku, a musí si rozdělit dárky o pár dní dřív. Někteří mladí nevydrží čekat na svatební den a žijí manželským životem dávno předtím, než jsou oddáni. Často se manželé rozvádějí jen proto, že nedovedou čekat, až jejich vztah dozraje.

Kdo neumí čekat, až se poupátko samo rozvine, a otevře je násilím, zničí ho.

Kdo neumí čekat, až se poupátko samo rozvine, a otevře je násilím, zničí ho.

Chceme mít všechno hned a definitivně vyřešené – i to, co vyžaduje čas zrání. Jsme nespokojení, že nenacházíme v životě tu radost, kterou za daleko skromnějších podmínek prožívali naši předkové z docela obyčejných věcí. Ženeme se dopředu s utkvělou myšlenkou, že štěstí je někde před námi a že nám uniká. Zatím by stačilo na ně počkat.

Ani modlitba potom nepřináší uklidnění, protože nedovedeme na Boží

odpověď čekat, ale nervózně přecházíme sem a tam, abychom měli dojem, že něco děláme.

Křesťan musí umět čekat. Musí věřit Ježíši, který říká: „Přijdu brzy.“ Přijdu brzy však neznamená přijdu hned, ale přijdu v pravou chvíli. Křesťanské čekání není rezignací, ale Božím vítěstvím v našem srdci.

Mons. Jiří Mikulášek,

„Kde by se vzalo to dobro“, Cesta 1999 ■

Mlčení Boha?

foto: archiv MSI

Copak lze hovořit o mlčení Boha? A pokud ano, jak lze takové mlčení chápat?

„Bůh v určitém smyslu opravdu mlčí,“ píše Jan Pavel II., „protože nám už zjevil všechno. Promlouval ‚v dávných dobách‘ skrze proroky a ‚v posledním čase‘ skrze svého Syna (srov. Žid 1,1–2). V něm nám sdělil to, co měl. Také svatý Jan od Kříže prohlašuje, že Kristus je ‚jako naleziště nesmírného bohatství, které se netenčí, ať pronikáme sebehlouběji, ale naopak v něm odhalujeme stále nové poklady‘ (Duchovní zpěv 13, 37, vysv. 4). Je tedy zapotřebí znovu začít naslouchat Božímu hlasu, který promlouvá v lidských dějinách. A jestliže ho člověk neslyší, důvodem může být i to, že mu neotevřel svůj vnitřní sluch. V tomto smyslu se Kristus zmiňoval o lidech, kteří ‚se dívají, ale nevidí, poslouchají, ale neslyší‘ (srov. Mt 13,13), přestože je člověku zkušenosť Boha stále na dosah a je mu přístupná v Ježíši Kristu a v moci Ducha svatého. (...)

*Účinek slova
přechází v účinek
svátostí.*

Ano, celé křesťanství je projevem velkého Božího působení. Účinek slova přechází v účinek svátostí.

Co jsou všechny svátosti jiného než působení Krista v Duchu svatém? Když církev křtí, křtí Kristus; když církev dává rozhršení, dává je Kristus; když církev slaví eucharistii, slaví ji Kristus. Vždyť ji církev slaví slovy: ‚Toto je moje tělo.‘ A tak dále. Všechny ostatní svátosti jsou působením Krista, působením Boha v Kristu. A proto bychom opravdu velice těžko mohli tvrdit, že Bůh mlčí. Spíše bychom měli mluvit o vůli přehlušit Boží hlas.

Snaha přehlušit Boží hlas je skutečně plánovitá. Mnoho lidí dělá všechno možné, aby nebyl slyšet hlas Boha, ale jen člověka, který může nabídnout jen to, co je pozemské. A tyto nabídky s sebou někdy přinášejí ničení kosmických rozměrů – nesvědčí právě o tom tragické dějiny našeho století? (...)

Ale Bůh věrně dodržuje Smlouvu, kterou s lidstvem uzavřel v Ježíši Kristu. Už od ní nemůže odstoupit, protože jednou provždy rozhodl, že osudem člověka je věčný život a nebeské království. Podlehe člověk Boží lásce a uzná svůj tragický omyl? Podlehe jí kníže temnot, který je ‚otcem lži‘ (Jan 8,44) a neustále žaluje na lidské děti, jako kdysi žaloval na Joba (srov. Job 1,9nn)? Pravděpodobně se tak nestane, ale možná jeho argumenty ztratí svou pádnost. Snad lidstvo pomalu vystřízliví a znovu se otevře

foto: archiv MSI

slovu, kterým Bůh sdělil člověku všechno. Na tom nebude nic ponižujícího. Člověk se může poučit ze svých chyb. Mohou být poučením také pro lidstvo, které Bůh provází po krivolakých cestách dějin. V tomto smyslu platí, že Bůh nikdy nepřestává jednat. Jeho hlavním dílem navždy zůstane Kristův kříž a vzkříšení, které jsou konečným výrokem Boha o pravdě a lásce. Jsou také nevysychajícím pramenem Božího působení, který člověk nachází ve svátostech i na jiných cestách, které zná jen Bůh. Kristův kříž a vzkříšení jsou činy, které prostupují srdce člověka i dějiny lidstva.“

Jan Pavel II.: „Překročit práh naděje“ ■

foto: archiv MŠI

Událost, která dala všemu smysl

Historici říkají, že v době, kdy se narodil Ježíš, lidé všeobecně a velmi živě očekávali největší událost v dějinách světa. Pro vyvolený národ to měl být příchod Mesiáše a pro pohanské pronárody narození vládce světa.

Historický fakt všeobecného očekávání

Josef Flavius, židovský historik z 1. století, kterému vděčíme za velmi podrobnou znalost Ježíšovy doby, píše, že v izraelském národě bylo v té době považováno za samozřejmé, že se má brzy narodit Mesiáš, vládce světa. Mesiášské očekávání bylo tak intenzivní, že nebylo těžké ho využít a strhnout za sebou při různých povstáních a rebeliích velké množství příznivců, jak o tom svědčí i Skutky apoštolů v pří-

padě jakéhosi Theudase a po něm Judase z Galilee (srov. Sk 5,36n). Izraelité očekávali příchod Mesiáše na přelomu letopočtu a v 1. století po Kristu, tedy v době, kdy se narodil a začal veřejně působit Ježíš. Mesiášské očekávání v té době bylo zapříčiněno nejen nelehkým údělem židovského národa pod vládou Heroda Velikého, jeho syna Archelaa a nakonec Římanů, ale i starozákonními mesiášskými proroctvími, o kterých se Židé domnívali, že poukazují právě na tuto dobu.

Sám Josef Flavius mluví v souvislosti s židovskou válkou – povstáním Židů v letech 66–70 po Kristu o „nejasném proroctví nacházejícím se rovněž v posvátných spisech, podle něhož měl v tomto čase přijít někdo, kdo pocházel z jejich země a měl se stát vládcem světa“. Židé v době Ježíšově opírali svá očekávání pravděpodobně zejména o dva texty. Jeden pochází z knihy Daniel, druhý z Genesis.

Danielovo proroctví

Mesiášské očekávání v té době zřejmě velmi ovlivnil proročkový text, který přímo poukazoval na datum příchodu Mesiáše. Pochází z knihy Daniel. V tomto proroctví se nalézá velmi konkrétní časový údaj, jediný ve Starém zákoně, kdy se má předpověď splnit: „Sedmdesát týdnů (sedmiiletí) je stanoveno tvému lidu a tvému ▷

Jeskyňě Narození v bazilice v Betlémě

Poutníci v Jeskyňě Narození

svatému městu, než bude skoncováno s nevěrností, než budou zapečetěny hříchy, než dojde k zproštění viny, k uvedení věčné spravedlnosti, k zapečetění vidění a proroctví, k pomazání svatyně svatých“ (Dan 9,24). Z tohoto prorockého textu se dozvídáme, že se má očekávání Mesiáše naplnit po uplynutí „sedmdesáti týdnů“. Komentátorům Písma je jasné, že zde nešlo o týdny, ale o sedmiletí. Výchozím bodem počítání je zřejmě vydání příkazu k vybudování Jeuzaléma (srov. Dan 9,25). Proroctví tedy praví, že Mesiáš přijde na svět po uplynutí sedmdesáti sedmiletí (tj. 490 let) po vydání dekretu krále Artaxerxe (458–457 před Kristem), nebo – jak tvrdí jiní – od Kýrova dekretu v roce 538. Jisté je, že toto proroctví poukazuje na příchod Mesiáše v době, ve které žil Kristus. Je zvláštní, že přibližné datum příchodu Mesiáše bylo ve Starém zákoně uvedeno

*Když se Pán Bůh
narodil jako
bezbranné dítě
v Betlémě, překonal
tak nekonečný
odstup, jenž nás
od Něho dělí
a který je způsoben
našimi hříchy.*

pouze jednou a skutečně se stalo pro křesťany počátkem mesiášské éry. Vyko-pávky v Kumránu potvrzují, že podobnou interpretaci Danielova proroctví hlásali na konci 1. století před Kristem židovští mniši od Mrtvého moře, kteří měli značný vliv v celém Izraeli. Tento fakt vysvětluje, proč v Kristově době bylo mezi Židy tak živé a všeobecné očekávání jeho příchodu. Podle výpočtů kumránských mnichů měla mesiášská doba začít přibližně 20 let před Kristovým narozením. Tedy právě v této době Židé očekávali příchod tajemného Mesiáše. Je rovněž třeba mít na paměti, že jestliže se Ježíš Kristus nazývá „Synem člověka“, mnohonásobně ukazuje, že se toto proroctví splnilo v Jeho osobě. Vztahuje tak na sebe jiné proroctví z knihy Daniel, které praví: „Díval jsem se v nočním vidění, a hle – s nebeskými oblaky přicházel (někdo) jako syn člověka... Byla mu dána moc, sláva a království, a sloužily mu všechny národy, kmeny i jazyky: jeho moc je věčná, a ta nepřestane, jeho království nebude zničeno.“ (Dan 7,13n).

Jákovovo proroctví

Druhý prorocký text se nachází v knize Genesis: „Nebude odňato žezlo od Judy, vladařská hůl od jeho kolen, dokud nepřijde Vládce; národy ho budou poslouchat“ (Gn 49,10). Tato slova pronesl praotec Jákob, když žehnal svým dvanácti synům.

Žezlo bylo od Judy odebráno v Kristově době. Tehdy vládl poslední židovský král Herodes Veliký, a po jeho smrti židovský stát ztratil veškerou samostatnost až

do roku 1948. Je ovšem nutno podotknout, že již předtím byla v dějinách období, kdy neměl židovský národ své vlastní vládcce a sám Herodes byl Židem jen po matce. Přesto Židé Kristovy doby pravděpodobně úzce spojovali ztrátu nezávislosti a vládu Římanů s textem Jákovova proroctví.

Mesiáše nepoznali, ale...

Pro Židy, kteří uvěřili v Krista, se stalo zřejmé, že je očekávaným Mesiášem. Naproti tomu ti, kteří Ho odmítli, změnili interpretaci tohoto proroctví a dokonce později i zakazovali vypočítávat dobu příchodu Mesiáše.

Dějiny židovského národa, který z velké části Ježíše jako Mesiáše odmítli, však v prvním století po Kristu přinášejí četné paradoxy. Což není zarážející, že Židé právě krátce po Ježíšově době kolem roku 90 po Kristu; ustanovili kánon (výčet) biblických knih Starého zákona bez možnosti rozšířit jej? Tak jakoby nepřímo uznali, že Boží zjevení dosáhlo své plnosti. Bez zajímavosti není ani to, že kniha Daniel byla v tomto kánonu židovských posvátných knih z konce 1. století po Kristu zařazena až do třetí, nejméně významné skupiny knih, mezi takzvané „Spisy“, které následují až po „Zákonu“ a po „Prorocích“. Šlo pravděpodobně o reakci na skutečnost, že příliš jasně ukazovala na Ježíše Krista.

Navíc byl v roce 70 po Kristu zcela zničen Jeruzalémský chrám, tak jak to Pán Ježíš v průběhu svého veřejného působení předpověděl. V souvislosti s tím končí

Místo, kde se podle tradice narodil Pán Ježíš

Při vstupu do baziliky Narození je třeba sehnout hlavu

foto: Mirek Rucki/4x

Neboť tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný (Jan 3,16).

veškeré starozákonní oběti i úřad starozákonního velekněze. Při ničení Jeruzalémského chrámu zemřel poslední židovský velekněz Phannias ben Samuel. To vše velmi nápadně souvisí se skutečností, kterou poznáváme z Nového zákona, zvláště z listu Židům: Ježíš Kristus je nový věčný velekněz a jeho vlastní oběť na kříži je naplněním všech předcházejících obětí.

Kromě toho dochází po židovských povstáních proti římské okupaci v roce 70 a 132 k naprostému rozptýlení Židů po celém světě, které trvalo téměř dvě tisíciletí. Jako by se jedna etapa Božích záměrů s tímto lidem, ze kterého měl vzejít Mesiáš, dovršila... To však nevylučuje, že Bůh s tímto národem, který si vyvolil, má do budoucna ještě velké záměry, jak o tom hovoří 11. kapitola listu Římanům, vždyť: „...jsou mu drazí kvůli svým praotcům. Když totiž Bůh někomu něco daruje nebo někoho povolá, je to neodvolatelné“ (Řím 11,28–29).

V evangeliu svatého Matouše čteme: „Když se Ježíš narodil v Betlémě v Judsku za času krále Heroda, přišli do Jeruzaléma mudrci od východu a ptali se: „Kde je ten narozený židovský král? Uviděli jsme jeho hvězdu na východě, a proto jsme se mu

přišli poklonit“ (Mt 2,1–2). V textu se nikde nemluví o kometě, která bývá nad betlémský čast vyobrazována.

V prosinci roku 1603 pozoroval v Praze známý astronom Johannes Kepler, jeden z otců moderní astronomie, konjunkci Saturna a Jupitera na pozadí souhvězdí Ryb, která vydávala nápadně silné světlo. Konjunkce je stav, kdy se na obloze dvě planety z pohledu pozorovatele ze Země přiblíží těsně k sobě. Po přesných výpočtech Kepler určil, že podobný jev nastal v 7. roce před Kristem. Ke svému úžasu tento astronom objevil komentář k Písmu svatému, napsaný rabínem Abarbanelem, z jehož textu plyne, že Židé věřili, že Mesiáš přijde na svět přesně tehdy, když se spojí světlo Jupitera a Saturna v souhvězdí Ryb. Tehdy tomuto Keplerovu objevu

nebyl přikládán velký význam, protože se ještě nevědělo, že křesťanský letopočet je chybně spočítán, a Ježíš se ve skutečnosti narodil poněkud paradoxně již v době „před Kristem“. Dnes víme, že Ježíšovo narození se událo již v rozmezí let 7 až 5 před Kristem.

V roce 1902 byla publikována tzv. planetární tabule, která je dnes uchovávána v Berlíně. Je to papyrus, na který egyptští astronomové precizně zaznamenali pohyby planet od 17. roku před Kristem do 10. roku po Kristu. Tato pozorování potvrzují Keplerovy výpočty, že v roce 7 před Kristem došlo k trojnásobné konjunkci Jupitera a Saturna, která opakovaně jasně zářila na noční obloze. K takové trojnásobné konjunkci těchto dvou nebeských těles dochází jednou za 794 let.

A nejzajímavější na závěr. V roce 1925 byl vydán tzv. Hvězdný kalendář ze Sipparu. Jde o hliněnou klínopisnou tabulku, která pochází ze starověkého města Sippar. Leželo v Babylonii u řeky Eufrat a bylo sídlem významné astrologické školy. Zaznamenává pohyby nebeských těles v 7. roce před Kristem a udává i přesná ▷

V každém jiném prostředí by snad bylo myslitelné, aby byl nějaký člověk po své smrti uctíván jako bůh – jen v židovském národě je to naprosto vyloučené.

„Bůh dokáže psát rovně i na křivé řádky.“ A zdá se, že i nesprávné a pověrečné představy babylonských mágů jednou použil, aby je přivedl k pravému Mesiáši.

data pro konjunkce Jupitera a Saturna (29. května, 1. října a 5. prosince). Důvěryhodnost těchto údajů navíc potvrzuje současná astronomie, která propočítává pozice vesmírných těles s vysokou přesností pro kterýkoliv okamžik i ve značně vzdálené minulosti. Archeologové rozluštili i význam, jaký měla tato událost pro babylonské astrologie. Podle jejich způsobu výkladu byl Jupiter planetou vládců světa, Saturn planetou chránící Izrael, souhvězdí Ryb se považovalo za znamení „konce časů“, tedy za počátek mesiášské éry.

Ve světle těchto poznatků o babylonské astrologii se dostává Matoušova zpráva o příchodu mudrců (v řeckém textu doslova „mágů“) z východu, kteří se v Jeruzalémě ptají po nově narozeném židovském králi, do nových historických souvislostí. V žádném případě se zde nechceme zastávat astrologie či jakéhokoliv druhu věštění. Ale platí, že „Bůh dokáže psát rovně i na křivé řádky“. A zdá se, že i nesprávné a pověrečné představy babylonských mágů jednou použil, aby je přivedl k pravému Mesiáši – k Bohu, který se pro nás a pro naši spásu stal malým dítětem...

Všeobecné očekávání i mezi pohany

Historiky udivuje skutečnost, že v době, kdy se narodil Kristus, panovalo obecné očekávání příchodu Mesiáše nejen v židovském národě. Brzké narození vládce světa v Judsku očekávaly i další národy. Je tedy historickým faktem, že v Ježíšově době se pozornost části pohanického světa soustřeďovala na Palestinu ve všeobecném očekávání, že se v Judsku zjeví vládce světa. Píší o tom mezi jinými i římský historikové z přelomu prvního a druhého století: Tacitus v *Letopisech* a Svetonius v *Životě Vespasiána*.

Jedinečný a neopakovatelný fenomén

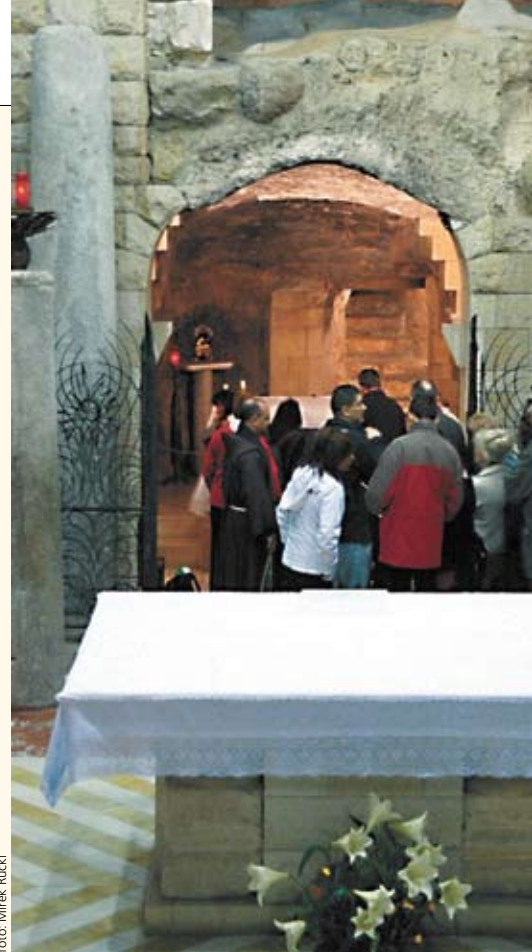
Výjimečnost judaismu a křesťanství plyne z toho, že příchod Mesiáše byl předpovídán proroky Starého zákona během mnoha staletí před jeho narozením. Prorok Micheáš dokonce předpověděl, že se

narodí v Betléme: „A ty, Betléme Efratský, maličký jsi mezi judskými rody, z tebe mi vyjde ten, který bude vládcem v Izraeli, jeho původ je odpradávná, od věčnosti“ (Mich 5,1). Tato slova byla pronesena přibližně 700 let před Ježíšovým narozením! Mohamed, Buddha, Konfucius a všichni ostatní zakladatelé náboženství vůbec nebyli předpovězeni ani očekáváni. Pouze Ježíšův příchod byl Bohem po dlouhá stáletí připravován a oznamován. Pouze Ježíš se mohl odvolat na svědectví starých textů, která o něm již po mnoho století před jeho narozením hovořily: „Zkoumáte Písma... – a právě Písma svědčí o mně“ (Jan 5,39).

V proroctvích ohlášený Mesiáš Ježíš Kristus je nejdůležitější postavou Starého i Nového zákona. Tak od samého počátku dějin vyvoleného národa byl Ježíš předpovídán a do dnešního dne je uctíván jako Spasitel, bohočlověk. Skutečnost, že tři tisíciletí je Mesiášovi vzdávána úcta, se vymyká všem historickým pravidlům. Judaismus a křesťanství jsou jedinečným a neopakovatelným fenoménem v dějinách všech náboženství.

Neuvěřitelné se stalo skutečností

Rozpoznat očekávaného Mesiáše v dítěti Ježíši, narozeném v naprosté chudobě v betlémském chlévě, bylo neobyčejně obtížné. Ihned v Něm spatřit pravého Boha, jenž se stal člověkem, bylo lidsky nemožné. Mějme na zřeteli, že Židé vzdávali čest Hospodinu (hebrejsky Jahve), jenž byl transcendentní, nevyсловitelný; nebylo možné si Ho představit, tím méně Ho ukázat na obrazech či vyslovit Jeho jméno. Výrok, že nějaký člověk je Bohem, byl pro Izraelity největší svatokrádeží a rouháním. Proto hlavním důvodem, proč byl Kristus odsouzen k smrti, bylo to, že se jako člověk prohlašoval za Boha (srov. Mt 26,63–66). I Mohamed a islámské náboženství, jež založil, jsou projevem tohoto semitského pohoršení, protestu a vzpoury proti křesťanství, které hlásá, že člověk Ježíš je Bůh. Víra v to, že člověk Ježíš je pravý Bůh, že se počal v lůně Panny Marie a narodil se tak, jako každý jiný člověk, byla tak absurdní pro myšlení

Jeskyňě Zvěstování v bazilice v Nazaretě

a přesvědčení Izraelitů, že nikdo duševně zdravý by nebyl s to připustit si myšlenku o vtělení Hospodina na konkrétním místě v daném historickém okamžiku. Přitom však i tato skutečnost byla Izaiášem a dalšími proroky alespoň naznačena.

V Ježíšově době všeobecné očekávání Mesiáše, jenž bude jako člověk Božím vyslancem, způsobilo, že se objevili mnozí, kteří oznamovali, že právě oni jsou mesiáši. Organizovali ozbrojené vzpoury proti Římanům, ale po jejich smrti a potlačení povstání po nich nezůstali žádní stoupcí a jejich význam rychle pominul. Tak tomu bylo u všech židovských „mesiášů“ z doby kolem přelomu letopočtu a z prvního i druhého století po Kristu. Jen Ježíš je naprostou výjimkou. Ihned po Jeho potupné smrti na kříži se v židovském prostředí zrodila víra v Jeho zmrtvýchvstání i v to, že jako pravý člověk je současně pravý Bůh. Víra ve zmrtvýchvstání a božství Krista se rozšiřovala s nepravděpodobnou dynamikou v celém římském impériu prvními vyznavači, jimiž byli Židé. Pravda o tom, že Ježíš je pravý Bůh, byla hlásána s ohrožením života ihned po Jeho smrti a zmrtvýchvstání a projevem toho jsou texty obráceného Žida svatého Pavla: „Proto ho také Bůh povýšil a dal mu Jméno nad každé jiné jméno, takže při Ježíšově jménu musí pokleknout každé koleno na nebi, na zemi i v podsvětí a každý jazyk musí k slávě Boha Otce vyznat: Ježíš Kristus je Pán“ (Fil 2,9–11).

Nemožnost jako důkaz

Pro každého odborníka otevřeného pravdě je zřejmé, že vznik křesťanství je nepochybně jedním z největších divů v dějinách. V každém jiném prostředí by snad bylo myslitelné, aby byl nějaký člověk po své smrti uctíván jako bůh – jen v židovském národě je to naprosto vyloučené. Leda, že by ten člověk opravdu byl Bohem. Bohem, který se stal člověkem. A Bůh by to sám svou mocí skrze zmrtvýchvstání potvrdil. A že by Bůh sám za šířením této pravdy svou mocí stál. To je jediná hypotéza, která dává smysl. Hypotézy, které by se snažily vysvětlit, jak Židé začali uctívat pouhého člověka jako Boha, jsou zcela absurdní a nereálné.

Malé dítě v jeslích je pravý Bůh, který se narodil jako pravý člověk v betlémském chlévě, aby svým životem, utrpením, smrtí a vzkříšením dal příležitost spásy každému člověku. Jen lidé, „kteří svou nespravedlností překážejí pravdě“ (Řím 1,18), jsou uzavřeni vůči přijetí a uznání této skutečnosti.

Kdy se Ježíš narodil?

Z mnohých křesťanských textů a rovněž z děl římských historiků Tacita, Plinia Mladšího a Suetonia a židovského historika Josefa Flavia vyplývá zřejmý fakt Ježíšovy historické existence. Mezi historickými postavami starověku patří Ježíš k těm, jejichž život byl zdokumentován s nadprůměrnou podrobností. Ježíš se narodil, když římské říši vládl Oktavián Augustus (30 let před Kristem–14 let po Kristu), a králem Judska byl Herodes Veliký (37–4 před Kristem).

V roce 525 papež Jan I. pověřil skytského mnicha Dionýzia Malého (Dionysius Exiguus), aby určil přesné datum narození Ježíše Krista. Podle Dionýziových výpočtů se Ježíš narodil v Betlémě v roce 754 od založení Říma. Současné výpočty však dokázaly, že se mnich ve svých výpočtech zmýlil o 5 až 7 let. Dnes je totiž mimo jiné známa přesná doba panování Heroda Velikého, za jehož vlády se Ježíš narodil. Zemřel na jaře roku 4 před Kristem. A také víme, že poslední měsíce před svou smrtí nemocný Herodes již nepobýval v Jeruzalémě, ale u léčivých pramenů v Jerichu. Návštěva mudrců od východu, kteří Heroda zastihli ještě v Jeruzalémě, se tedy musela odehrát nejpozději v roce 5 před Kristem. Ježíš se tedy narodil v roce 747–749 od založení Říma, čili 7–5 před naším letopočtem.

Postava, která dělí dějiny

Nepřesně určené datum Ježíšova narození, jak je spočítal mnich Dionýzius, se stalo počátkem letopočtu „nové éry“. Ježíš Kristus je největší postava v dějinách lidstva. Jeho narození způsobilo rozdělení dějin na „starou éru“ před Kristem a „novou éru“ po Kristu.

To, co radikálně odlišuje křesťanství od ostatních náboženství, je šokující pravda Božího narození: pravý Bůh se stal pravým člověkem. Když se Bůh narodil jako bezbranné dítě v Betlémě, překonal tak nekonečný odstup, jenž nás od Něho dělí a který je způsoben našimi hříchy. Stvořitel se řídí nezištnou láskou a stává se pravým člověkem. Bere na sebe hříchy všech lidí, a když je vzkříšen, uskutěňuje konečné vítězství nad Satanem, hříchem a smrtí, a tak nám umožňuje spojit se s Ním v lásce. Svátý Řehoř Nazíánský neváhá napsat, že Bůh se stává člověkem, aby umožnil každému člověku stát se Bohem.

Člověk – Boží dítě

V tajemství Vánoc rovněž objevujeme radostnou pravdu, že když se Bůh stal pravým člověkem, „jistým způsobem se spojil s každým člověkem“ (*Gaudium et spes*, 22). Díky tajemství vtělení má každá lidská bytost nekonečnou důstojnost Božího dítěte a nezadatelné právo na život od momentu početí až do přirozené smrti, a zároveň právo na svobodu svědomí. O důstojnosti a hodnotě člověka nerozho-

duje společenská třída, ze které pochází, barva jeho pleti, množství inteligence ani stav jeho zdraví, ale jedině jeho lidství, které je posvátné, neboť se s ním ztotožnil sám Bůh: „Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali“ (Mt 25,40). Ježíš se tedy spojuje vždy s každým člověkem a chce ho vést všemi životními zkouškami k plnosti štěstí v nebi. Problém je na straně člověka, zda s tím bude souhlasit a pustí se do práce, aby svůj život s Boží pomocí přetvářel v život Božího dítěte.

Tajemství Božího narození se zpřítomňuje stále znovu. Ježíš Kristus, vtělený Bůh, ustavičně přichází „do svého“ a – bohužel – jsou stále takoví, kteří Ho nechtějí přijmout, tak jako Ho nechtěli přijmout lidé v Betlémě (srov. Jan 1,11). Pouze v člověku, jenž se rozhodne usilovně žít život podle zásad evangelia, je vytrvalý v každodenní modlitbě, povstává z každého pádu ve svátostné zpovědi a přijímá Ježíše v Eucharistii „jako svůj denní chléb, (...) se denně naplňuje tajemství Božího narození, zázrak Božího Slova, které se stává tělem“ (svatá Edita Steinová).

P. Mieczysław Piotrowski TChR
(redakčně upraveno) ■

Prameny:

Vittorio Messori: „Hypotézy o Ježíšovi“, Praha 1994; Gerhard Kroll: „Po stopách Ježíšových“, Kostelní Vydří 2006

Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Jan 8,32

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve¹⁾

Ježíš Kristus je pravý Bůh a skutečný Boží Syn.^[De fide]

Kristus přijal skutečné, nikoliv pouze zdánlivé tělo.^[De fide]

Kristus přijal nejen tělo, nýbrž také rozumovou duši.^[De fide]

Kristus byl skutečně zrozen z Panny Marie, Adamovy dcery.^[De fide]

Božská a lidská přirozenost jsou v Kristu vzájemně hypostaticky²⁾ spojeny.^[De fide]

Obě Kristovy přirozenosti zůstávají i po spojení bez proměny, bez smíšení a bez porušení svých zvláštností.^[De fide]

Hypostatické spojení božské a lidské přirozenosti nastalo v okamžiku početí.^[De fide]

Hypostatické spojení nebylo nikdy přerušeno.^[Sent. cert.]

Hypostatické spojení nikdy nepřestane.^[De fide]

Srov. *Dogmatika, Matice cyrilometodějská, Olomouc 1994*

¹⁾ Dogmata jsou mimořádným projevem učitelského úřadu Církve zpravidla v oblastech, u kterých došlo v minulosti ke sporům. Vyhlášená dogmata se vzájemně doplňují, proto není možné některé z nich ignorovat. Zde uvedena dogmata nevyjadřují celou nauku Církve k danému tématu, ale pouze zdůrazňují některé oblasti. Uvádíme stručné formulace, které je třeba chápat v kontextu, v jakém byla dogmata vyhlášena, a v souvislosti s dalším učením Církve.

²⁾ Hypostatická unie je termín, kterým se označuje sjednocení božské a lidské přirozenosti v Ježíši Kristu.

Poznámka: **De fide** – pravda víry; **Sent. cert.** – logický závěr vyvozený z pravdy víry; **Sent. comm.** – všeobecné rozšířené mínění teologů; **Sent. fidei prox.** – pravda považovaná za zjevenou Bohem, kterou však Církev definitivním způsobem neprohlásila za pravdu víry

Klášter Rousanou, Meteora

foto: Flickr

Pokora Boha

Po příjezdu do Meteory jsme rozbili stan na parkovišti blízko jednoho z velkých skalních útesů.

Milióny let vyhloubily ve vrstvách pískovce velké rozsedliny a jeskyně. Slunce zapadalo, po nízké skalnaté plošině směřovalo k blízké jeskyni stádo ovcí, hnané pastýřem.

A náhlé osvětlení: Betlém! Stála jsem a zírala jako očarovaná.

Jednou z turistických atrakcí Řecka je Meteora, velké skalnaté hnízdo. Některé z četných pískovcových skalisek mají ploché vrcholky, na nichž se ve výšinách usadili už ve středověku poustevníci. Místní usedlíci jim posílali potraviny a potřebné vybavení v koších, které mniši vytahovali vzhůru pomocí lan. A tak vznikly ve výškách cely, ale také kaple, podivuhodná umělecká díla.

Po příjezdu do Meteory jsme rozbili stan na parkovišti blízko jednoho z velkých skalních útesů. Milióny let vyhloubily ve vrstvách pískovce velké rozsedliny a jeskyně. Slunce zapadalo, po nízké skalnaté plošině směřovalo k blízké jeskyni stádo ovcí, hnané pastýřem. A náhlé osvětlení: Betlém! Stála jsem a zírala jako očarovaná.

Betlém nebyl žádná idyla

V Betlémě nebyly dřevěné kůlny. Dřevo bylo v Palestině příliš vzácným materiálem, než aby se z něj stavěly přístřešky pro zvířata. Ohrady, košáry, jak je nazývají naši horalé, se zhotovovaly pouze z větví a křoví, nebo se využívalo vlastností terénu, jako právě v Betlémě. Ježíš se narodil v jeskyni, ve které

její obyvatelky, porostlé vlnou, žvýkaly za nepříznivého počasí stravu nebo se zde ukládaly ke spánku.

Následující den jsem našla volnou chvíli, než jsme se vydali k eremitům, abych se zblízka na jeskyně podívala. Ovce už byly od svítání na pastvě. Cesta, po které šly, i místo, kde v noci ležely, byly pokryty hnojem, jenž v paprscích hřejícího slunce vydával charakteristický pach. U zdí se válelo trochu nesešlapaného sena. Sláma tam nebyla. Zde, jako tehdy v Palestině, je sláma cennou surovinou.

Přes Josefovou péči o místo v hostinci, přes Mariino úsilí připravit pro dítě lůžko v lidských podmínkách, přišel Mesiáš na svět ve špinavém, páchnoucím chlévě pro dobytek a místo do kolébky ho Matka musela položit do jeslí, z nichž žrala zvířata.

Bůh to tak chtěl! Tak to chápali Maria i Josef. Pán veškerenstva si zvolil takové podmínky ke svému příchodu na svět proto, aby se nikdo necítil pokořený svou nezaviněnou bídou, odstrčený, nahý, hladový, bez domova, neboť v této své chudobě má průvodce v Osobě malého a slabého dítěte z Betléma.

Víc „slámy“ než slávy...

Evangelisté, a podle nich liturgická tradice současné církve, se soustředili na jevy vypovídající o tom, kdo je onen nově narozený. Svátí Lukáš a Matouš hovoří o andělském zvěstování pastýřům, o klanění mudrců od východu a o Simeonově proroctví. Chtěli ve své evangelijní zprávě shromáždit momenty, jež odhalovaly Ježí-

Mnich z Meteory

foto: Flickr

šovo mesiášské tajemství. Dlouhou dobu se v církvi slavilo jako hlavní svátek Zjevení Páně – 6. ledna.

Ale betlémská a později nazaretská skutečnost neprobíhaly v záři slávy patřící Božímu Synu. Jeho rodiče byli v době Ježíšova narození v Betlémě chudí. Josef přinesl jako oběť do chrámu dva holuby – dar chudých. Život v Nazaretě byl velmi skromný. Byla v něm těžká práce, a snad někdy i nedostatek práce, starosti všedního dne i strach o zítřek, pohrdání ze strany zámožných a bezmocnost vůči římské okupační moci. Malý a pak mladý Ježíš se ničím nelišil od ostatních. Proto jeho příbuzná a krajany udivovalo, když začal své poslání, uzdravoval a učil s mocí.

foto: Flickr

Asi 30 let sdílel Syn Nejvyššího Boha, Bůh který se stal člověkem, život obyčejného člověka. Chtěl, aby v Něm každý cítil druha na trnité cestě všednosti.

Svatý František přibližuje atmosféru Betléma

Když se připravujeme na vánoční svátky sháněním dárků, úklidem domu, stromem stroječku a chytáním tabule, neuvědomujeme si realitu betlémské jeskyně a nazaretského domku postaveného z kamení.

V roce 1223 se svatý František, okouzlen chudobou a pokorou Krále veškerenstva, rozhodl lidem připomenout, jak Jeho narození doopravdy vypadalo. Popisuje to Františkův přítel blahoslavený Tomáš z Celana. Dne 24. prosince v Greccio – v církvi poprvé – byla sloužena půlnoční mše svatá ve scénérii připomínající událost v Betlémě.

Tomáš z Celana píše: „Byl na tom území muž jménem Jan, dobré pověsti a ještě lepšího života, jehož měl svatý František zvláště rád, poněvadž – přestože ▷

Klášter Rousanou, Meteora

Asi 30 let sdílel Syn Nejvyššího Boha, Bůh který se stal člověkem, život obyčejného člověka. Chtěl, aby v Něm každý cítil druha na trnité cestě všednosti.

Mše svatá v tzv. Jeskyni pastýřů v Betlémě

A Slovo se stalo tělem...

byl šlechticem a velmi váženým člověkem – pohrdl vnějším šlechtictvím a šel za šlechtictvím ducha. Právě jeho poprosil svatý František téměř patnáct dní před Pánovým narozením, aby k němu přišel, jak si to často zvykl činit, a řekl mu: ‚Chceš-li, abychom v Greccio oslavili Pánovy svátky, pospěš si a rychle připrav všechno, co ti řeknu. Chci totiž slavit památku Dítěte, které se narodilo v Betlémě. Chci viditelně ukázat, co Mu chybělo z toho, co nemluvně potřebuje, jak byl položen do jeslí a jak ležel na seně v přítomnosti vola a osla.‘ Když to onen dobrý a věrný muž uslyšel, rychle běžel připravit na uvedené místo všechno, co světec řekl.

Nastal den radosti a veselí. Z mnoha míst se sešli bratři. Muži i ženy z toho

kraje plní radosti připravili podle svých možností svíce a pochodně k osvětlení noci, která kdysi prozářila kometou všechny dny a roky. Nakonec přišel svatý František, a když všechno připravené uviděl, měl radost. Byly připravené jesle, seno, přivedli vola a osla. Byla uctěna prostota, oslavena chudoba, zdůrazněna pokora, a tím se Greccio stalo jakoby novým Betlémem. Noc se rozjasnila jako den, byla

podivuhodná pro lidi i zvířata. Přišly davy lidí a nově se radovaly z nového tajemství. Po lese se rozléhaly hlasy a skály odpovídaly ozvěnou na radostné výkřiky. Bratři pospíchali a vzdávali Pánu náležitou slávu a celá noc zvučela radostným výskáním. Svatý František stál u jeslí nadšený, dojatý úctou a naplněný podivnou radostí. U jeslí sloužil kněz slavnou mši svatou, zakoušeje novou útěchu radostí.“

Mesiáš přišel na svět ve špinavém, páchnoucím chlévě pro dobytek a místo do kolébky ho Matka musela položit do jeslí, z nichž žrala zvířata.

Jeskyně pastýřů v Betlémě

foto: Flickr

foto: archiv MŠ1 3x

Vidění oživajícího dítěte

„Tam Všemohoucí rozmnožil své dary,“ pokračoval ve své zprávě Tomáš z Celana, „a jeden ctnostný muž měl vidění. Viděl v jeslích ležící dítě, bez života, ale když se k němu František přiblížil, jako by ožilo a probudilo se ze spánku. Toto vidění není nepatřičné, neboť v mnoha srdcích Dítě Ježíš bylo zapomenuto. Teprve Jeho milost prostřednictvím služebníka Františka způsobila, že v nich bylo vzkříšeno a vtisknuto do milující paměti. Nakonec skončila sváteční slavnost a každý se s radostí vrátil domů.“

Od té doby je vánoční mše svatá sloužena o půlnoci u jeslí a má připomínat, v jakých podmínkách přišel na svět Král stvoření; takto vstoupila do ročního liturgického cyklu.

Od Betléma ke Kalvárii

Ale v Betlémě ani v Nazaretě neskončila cesta Boží pokory a Jeho láska k člověku, zejména osudem zkušenejšímu. Měla

svůj vrchol na kříži. Boží Syn chtěl člověku dát ještě sebe sama, a to v nejpokornější podobě, už nejen jako průvodce, přítele, spasitele, ale jako pokrm.

Svaté Faustyně se Pán Ježíš často ukazoval jako malé dítě. Téměř třicetkrát to světice ve svém Deníčku popisuje. Bylo to vždycky při mši svaté. Jednou o Vánocích to popisuje těmito slovy: „Při obětování jsem uviděla Ježíše nesrovnatelné krásy na oltáři. Toto Dítě se celou dobu na všechny dívalo a vztahovalo své ručky. Při pozdvihování se Dítě nedívalo do kaple, ale do nebe, po pozdvihování se znovu dívalo na nás, ale kraťoučce, protože jako obvykle je kněz rozlámá a snědl. Druhý den jsem viděla totéž a třetí den také.“

Jindy popisuje: „Často vidím Dítě Ježíše při mši svaté. Je nesmírně krásné, vypadá, jako by Mu byl skoro rok. Když jsem jednou v naší kapli uviděla totéž Dítě při mši svaté, zmocnila se mě obrovská touha a nepřekonatelná chuť přiblížit se k oltáři a Dítě Ježíše si vzít. V těžce

chvíli Dítě Ježíš stálo u mě na rohu klekátká a oběma ručičkami se drželo mého ramene, vděčné a radostné, pohled hluboký a pronikavý. Ale když kněz rozlomil hostii, Ježíš stálo na oltáři a byl rozlomen a sněden...“ a tak obvykle mizelo, ale jednou po svatém přijímání svatá Faustyna uslyšela tato slova: „Jsem ve tvém srdci tentýž, jehož jsi měla na rukou.“

Jednou, když sloužil mši svatou zpočátku sestry Faustyny otec Andrasz, měla světice ještě hlubší prožitek: „Po chvíli kněz rozlámá to nádherné Dítě a vyšla pravá živá krev. Kněz se schýlil a pozřel tohoto živého a pravého Ježíše. Zda Ho snědl, nevím, jak se to stalo. Ježíši, Ježíši, nemohu Tě následovat, neboť se mi v jediném momentě stáváš nepostižitelný.“

Faustyna měla toto vidění na svědectví, že se nám Ježíš ve svém těle a krvi dává jako pokrm v každé mši svaté, když Ho přijímáme. Není symbolem či památkou, ale skutečností – toto pokorné ponížení Boha, aby dal sebe celého člověku.

Jesle v kapli, bývalém chlévě

Pochopil to současný zakladatel Archy Jean Vanier. Archa je společenství – komunita, kde společně žijí zdraví s tělesně i mentálně postiženými. Když se v mateřském centru komunity v Trosly-Breuil ve Francii rozhodli hospodářské budovy adaptovat pro potřeby společenství, byl dřívější chlév určen jako kaple věčné adorace. Jean Vanier přikázal zachovat jesle. A tato kaple má hladké obílené stěny, výklenek ve zdi na monstranci s Nejsvětější svátostí a níže podél celé stěny stářím zčernalé vyřazené koryto – jesle.

Teresa Tyszkiewicz ■

Živý betlém

foto: Flickr

A pravda vás osvobodí

související body učení učitelského úřadu
Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Měl Kristus pravé lidské tělo?

Kristus vzal na sebe pravé lidské tělo, v němž se neviditelný Bůh stal viditelným. Z toho důvodu může být Kristus zobrazován a uctíván na posvátných obrazech.

Srov. Compendium Katechismu katolické církve, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2006

Z nauky Církve

Kristova lidská přirozenost byla podrobena tělesnému utrpení. ^[De fide]

Srov. Dogmatika, Matice cyrilometodějská, Olomouc 1994

Věda a víra nejsou

foto: Flickr

*v protikladu, ale
navzájem se doplňují*

„První doušek z poháru přírodních věd vede k ateismu, na dně poháru však čeká Bůh.“

To jsou slova Wenera Heisenberga, nositele Nobelovy ceny za fyziku. Ten, kdo jen letmo přičichl k poznání, může být naplněn pýchou a mít pocit, že Boha již nepotřebuje.

Skutečně hluboké poznání však vede k pokoře.

Werner Heisenberg již ve svých dvaadvaceti letech získal doktorát na univerzitě v Mnichově a ve dvaceti šesti letech byl jmenován profesorem teoretické fyziky na Univerzitě v Lipsku. Byl jedním ze zakladatelů kvantové mechaniky. Obdržel Nobelovu cenu za fyziku, když mu bylo

teprve třicet jedna let. Stal se ředitelem Fyzikálního a astrofyzikálního institutu Maxe Plancka. Zemřel v roce 1976. Nejen on, ale i celá řada dalších vědců z oblasti přírodních věd svědčí o tom, že skutečná věda a víra nejsou a nemohou být v rozporu, jak se to v různých dobách snažili prezentovat ti, kteří měli ve skutečnosti jen velmi mlhavé vědomosti. Slova „věda dokázala, že Bůh neexistuje“, bylo možno slyšet mnohokrát od učitelů základních nebo středních škol, ale není známo, že by je někdy vyslovil nějaký nositel Nobelovy ceny za fyziku, chemii nebo lékařství – a to i tehdy, pokud se snad sám považoval za nevěřícího.

Nevidím rozpor

Fyzik Max Planck (1858–1947), zakladatel kvantové teorie, nositel Nobelovy ceny za rok 1926, říká: „Ať se díváme kamkoliv a jakkoliv hluboko, nikde nevidíme rozpor mezi náboženstvím a přírodními vědami, nýbrž v rozhodujících

„Zkoumání fyzikálních jevů, to je hledání Boha za jeho stvořitelskou činností.“

Walter Nernst,
nositel Nobelovy ceny za chemii

„Věda vůbec není v konfliktu s náboženstvím. Naopak, stala se jeho spojencem. Lepším nahlédnutím do přírody učíme se lépe poznávat i Boha přírody a úlohu, kterou v dramatu kosmického světa hrajeme.“

Arthur H. Compton,
nositel Nobelovy ceny za fyziku

„Ať se díváme kamkoliv
a jakkoliv hluboko,
nikde nevidíme rozpor
mezi náboženstvím
a přírodními vědami...“

Max Planck,
nositel Nobelovy ceny za fyziku

„Přírodní jevy
a náboženství mohou
proti sobě stavět jen lidé,
kteří se nevyznají ani
v přírodních vědách ani
v teologii.“

Paul Sabatier,
nositel Nobelovy ceny za chemii

bodech vidíme úplný soulad. Náboženství a přírodní vědy se nevyklučují, jak se mnozí v naší době domnívají nebo obávají, nýbrž se doplňují a podmiňují navzájem. Nejupřímnějším důkazem pro soulad náboženství s přírodními vědami i při hluboce kritickém posuzování je historická skutečnost, že právě největší přírodovědci všech dob, muži jako Kepler, Newton, Leibniz, byli proniknuti hlubokou zbožností. Na počátku naší kulturní epochy byli dokonce pěstitelé přírodních věd a strážci náboženské víry jedny a tytéž osoby. Nejstarší užitá přírodní věda – medicína – byla v rukou kněží a hlavními vědeckými pracovníky ve středověku byli mniši. Později, když se kultura zjemňovala a rozvětvovala, rozcházely se cesty podle různosti cílů, jimž slouží náboženství a věda. A tak jako vědění a schopnosti se nedají nahradit světovým názorem, tak ani správný postoj k mravním otázkám se nedá vyvodit z čistě rozumového poznání. Ale tyto dvě cesty se nerozcházejí, nýbrž jdou souběžně a spojují se v dálném nekonečnu u téhož cíle. Pro věřícího stojí Bůh na počátku, pro fyzika na konci veškerého myšlení.“

Srážka stíhačky a ponorky

Český astronom a astrofyzik Jiří Grygar při jedné besedě na otázku: „Může být věda a víra v rozporu?“ odpověděl přibližně takto: „To je podobné, jako se ptát, zda může dojít ke srážce stíhačky a ponorky.“ A hned dodal: „Ano, mohou se srazit, ale jen tehdy, pokud se jedna nebo druhá ocitnou tam, kde nemají vůbec co dělat: stíhačka ve vodě, či ponorka ve vzduchu. Podobně ke konflik-

foto: Flickr

tům mezi vědou a vírou zdánlivě docházelo. Ale jen tehdy, pokud se jedna nebo druhá ocitla nějak mimo. Pokud někdo vydával za vědu něco, co vědou nebylo, nebo za pravdu víry něco, co pravdou víry nebylo...“ Paul Sabatier, nositel Nobelovy ceny za chemii, řekl: „Přírodní jevy a náboženství mohou proti sobě stavět jen lidé, kteří se nevyznají ani v přírodních vědách ani v teologii.“

Doplňující se pohledy

I když víra a přírodní vědy pohlížejí na tentýž svět, je to vždy z jiného pohledu. Odborně by se to vyjádřilo slovy: Materiální předmět je částečně shodný – přírodní vědy i víra pohlížejí na hmotný svět, i když víra samozřejmě nezůstává jen u pohledu na to, co je hmotné. Ale formální předmět, to je hledisko, je odlišné. Víra dává, co se týče světa, odpovědi na otázky „Proč?“, tedy po hlubším smyslu toho, co je: Proč svět existuje – kde má svůj prvopočátek a jaký má smysl a cíl... Proč existuje člověk? Jaký má cíl a jak má žít, aby toho cíle dosáhl? Kdežto přírodní vědy zkoumají odpovědi na otázku „Jak?“. Jak hmotná skutečnost funguje, jakými zákonitostmi se řídí... Z hlediska věřícího člověka můžeme říci, že zkoumají, jak to přesně Pán Bůh udělal... Vlastně nahlížejí Stvořiteli pod pokličku...

Kvůli této rozdílnosti úhlu pohledu (rozdílnosti formálního předmětu) víry a přírodních věd není rozpor ve skutečnosti ani možný. Sám s velkým zájmem sleduji výsledky současné astrofyziky, kosmologie, ale i třeba antropologie. I když jejich odpovědi dnes zřejmě nejsou ještě zdaleka definitivní a vyčerpávající, dávají tušit velikost Božího díla ve zcela nových dimenzích. Jde o dílo, jehož velikost se vymyká jakýmkoliv pro člověka představitelným měřítkům a jehož uskutečňování je rozprostřeno do

času v řádu desítek miliard let... Jen velikost pozorovatelné části vesmíru se blíží 10^{24} km (tj. jednička a dvacet čtyři nul) a pro stáří vesmíru bývá dnes nejčastěji udávána hodnota 13,7 miliardy let. V novém světle pak mohou chápat slova Bible: „Nebesa vypravují o Boží slávě, obloha hovoří o díle jeho rukou...“ (Ž 19,2).

P. Pavel Zahradníček ■

Pramen:

Ernst Frankenberg: „Gottbekenntnisse grosser Naturforscher“, Johannes-Verlag, 1994

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu
Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Jak lze poznat Boha pouhým světlem rozumu?

Když člověk uvažuje o stvoření, to je o světě a lidské osobě, může pouhým rozumem s jistotou poznat Boha jako původce a cíl vesmíru...

Srov. Kompendium Katechismu katolické církve, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2006

Z nauky Církve

Bůh může být s jistotou poznán ze stvořených věcí přirozeným světlem rozumu. [De fide]

Boží bytí lze dokázat pomocí kauzálního úsudku¹⁾ [Sent. fidei prox.]

Boží bytí není pouze předmětem přirozeného rozumového poznání, nýbrž také předmětem nadpřirozené víry. [De fide]

Srov. Dogmatika,

Malice cyrilometodějská, Olomouc 1994

¹⁾ Tj. ze souvislosti příčin a účinků.

Biblická tradice a kořeny západní civilizace

Mezi historiky vědy sílí trend, který podtrhuje zásadní roli Církve v rozvoji vědy. Bohužel jen málo z této akademické práce proniklo do populárního povědomí.

P. Stanley Jaki je oceňovaným historikem vědy – má doktoráty z teologie a fyziky – a jeho práce pomohla ocenit vklad křesťanství do rozvoje západní vědy. Jakiho knihy podpořily tvrzení, že křesťanské myšlenky zdaleka nebrzdily rozvoj vědy, ale naopak ho umožnily.

Připisuje velký význam skutečnosti, že křesťanská tradice – počínajíc starozákonní prehistorií – pokládá Boha za racionálního a jeho stvoření za uspořádané. V Bibli se pravidla přírodních jevů popisují jako odraz Boží dobroty, krásy a řádu (srov. Sir 42,21). Upozorňuje na Mdr 11,20, kde se říká o Bohu, že „všechno uspořádal s mírou, počtem a váhou“. Toto místo, podle Jakiho, nejen podporuje postoj křesťanů pozdní antiky, kteří zdůrazňovali racionalitu vesmíru, ale inspirovalo je i o tisíciletí později, kdy – na počátku moderní vědy – využívali kvantitativní zkoumání pro pochopení vesmíru.

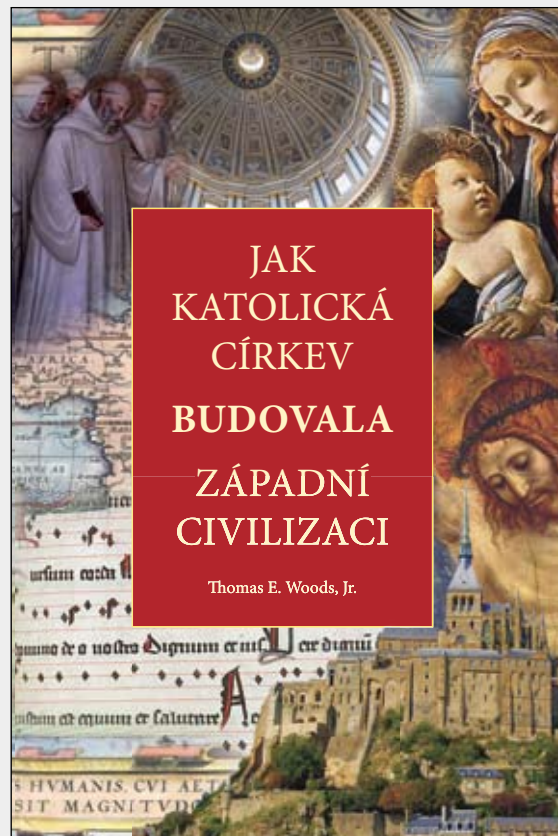
Výjimka mezi civilizacemi

Zdá se to tak zřejmé, že to budí jen malou pozornost. Ale představa racionálně uspořádaného vesmíru – mimořádně plodná a nezbytná pro pokrok vědy – byla celým civilizacím cizí. V knize *Věda a stvoření* vztahuje Jaki tuto tézi na sedm velkých kultur. V těchto kulturách, vysvětluje Jaki, utrpěla věda nezdar.

To lze vztáhnout na jejich koncepci vesmíru a na to, že nevěří v transcendentního Tvůrce, který obdařil své stvoření konsistentními fyzikálními zákony. Tyto civilizace naopak chápaly vesmír jako velký organismus, a který prochází nekonečnými cykly zrození, smrti a znovuzrození. To znemožnilo rozvoj vědy. Animismus, charakteristický pro starověké kultury, považoval božské za imanentní stvořeným věcem a tak bránil rozvoji vědy, protože mu byla cizí představa pevných přírodních zákonů. Stvořené věci měly vlastní mysl a vůli – což vylučovalo, že by se chovaly podle pravidelných a stálých vzorců.

Křesťanství umisťuje božské do Krista a do Nejsvětější Trojice, jež překračují svět: vyhýbá se tedy panteismu a dovoluje křesťanům vidět vesmír jako oblast řádu a předvídatelnosti.

Jaki nepopírá, že tyto kultury dosáhly některých úžasných technických objevů. Tvrdí ale, že nesouvisejí s formálním a vytrvalým vědeckým bádáním. Proto

v jiné práci na toto téma konstatuje, že „technické inovace řecko-římských časů, islámu a imperiální Číny, natož inovace předhistorických dob, nezakládají vědu a lze je spíše popsat jako tradiční nauky, dovednosti, poznatky, techniky, řemesla, technologie...“

Názorným příkladem je starý Babylon. Jeho kosmologie byla vysloveně nevhodná pro rozvoj vědy a vlastně ji odrazovala. Babyloňané chápali řád přírody jako principiálně nejistý: jen každoroční očištné obřady mohly zabránit totálnímu kosmickému chaosu. Máme tady tedy civilizaci, jež vynikala v pozorování nebeské oblohy, sbírala astronomická data a rozvinula základy algebry. Ale v jejím duchovním a filosofickém prostředí se nedalo čekat, že využije tyto praktické dary...

(redakčně upraveno) ■

Registrovaní čtenáři obdrželi s tímto číslem publikaci „Jak katolická církev budovala západní civilizaci“. Máte-li zájem o její doslání a zároveň o odebírání časopisu, napište na adresu redakce uvedenou v tiráži.

Bůh mě našel

Je podivuhodné, jak se díky Božímu působení změnil můj život. Přitom ještě před několika lety bych se vysmála každému, kdo by tvrdil, že bude hluboce zakořeněn ve víře. Proč? Církev byla v mém životě vždycky na okraji. Nedovedla jsem si představit, že víra má hloubku a moc, vnímala jsem ji jako suché pobožnůstkářství. Byla jsem si vědoma, že lidé zrazují a ubližují si, že existuje zlo, byla jsem skeptik. Problémy, které se mě dotýkaly, mě hluboce, nepředstavitelně zraňovaly. Neuměla jsem se bránit. Bylo mi těžko. Cítila jsme se na světě jako trpitelka. Nakonec jsem usoudila, že církev vůbec nepotřebuji. Měla jsem milion záminek nejtít na mši svatou, protože mě to neměnilo. Aspoň tak jsem to cítila... V podstatě to bylo nejhorší období mého života. Totálně dole, černé zoufalství, černý humor, frustrace. Svět pro mě byl celý špatný, zrádný ve zlu. Topila jsem se v tom černém bahně, uzavírala jsem se v sobě, vytvářela jsem si imaginární obrannou bariéru. V mém nitru to vřelo, ale navenek to vidět nebylo. Myslela jsem si, že jsem odsouzená k pádu, že nic neznamenám a že můj život je k ničemu.

Pán mi ale nedovolil, abych na Něj zapomněla. Instinktivně jsem hledala dobro. Nechtěla jsem si zničit život. Vrátila jsem se do církve. Šla jsem na pouť. Viděla jsem, že lidé na sebe mohou hledět očima lásky. Byl to pro mě zároveň šok i naděje. Pán znovu posílil mé srdce. Potom jsem se účastnila tzv. oázy hnutí Světlo-Život. Změny v mém životě začaly od základů. Zjistila jsem, že pro Boha jsem důležitá, že mám hodnotu. Během roku jsem na oázu zapomněla. Ale Pán působil prostřednictvím určitých lidí. Jela jsem podruhé. Vůbec jsem si nepřipouštěla, že by to tolik mohlo změnit můj život.

Nyní každý den s úžasem zjišťuji, jak se naše víra v plnosti spojuje, proniká, tvoří a formuje od základů. Dosud jsem si myslela, že je to subjektivní zážitek, ale nevěřila jsem správně – nechtěla jsem víru poznat. Teď se k tomu hrnu celým srdcem. Pán Bůh není mimozemšťan, není subjektivní. I když se vůči Němu uzavírám, myslím, že není, bloudím, protestuji – On existuje. Skrytý, do krajnosti ctí mou svobodu, kterou často tak strašně a bezo-

I když se vůči Němu uzavírám, myslím, že není, bloudím, protestuji – On existuje.

hledně používám proti sobě. Ale On má svůj příbytek v mém srdci, to je Jeho místo. Mám za to, že v džungli liberalismu je pro nás obtížné se najít, zejména pro mladé lidi. Víra, naděje a láska nejsou medaile. Nedají se koupit, dělat na ně – vábně zabalené – reklamou, protože to není pokušení, nezotročují a nebudí touhu je vlastnit. Jsou pravdy dávající život, základy, které můžeme pokazit jen my sami.

Vždy jsem byla přesvědčená, že v utrpení Bůh není. Myslela jsem si, že trestá a vysmívá se, to že je „prst boží“. Dnes vím, že tam, kde člověk trpí, tam zvláště a nepředstavitelně je s člověkem v utrpení sám Bůh. Nyní netrpím. Jsem si však vědoma, že krize jsou vepsány do každého života.

Jsem si stále více vědoma svého očisťování v Pánu a otevírání se Jeho milosti. Vstoupila jsem do Čistých srdcí. Někdy přicházejí krize a pochybnosti, ale nepodám se. Nestojí za to. Chci sloužit Pánu. On zná moje cesty. Dnes v mém srdci píše své Jméno.

Magdaléna ■

foto: Flickr

Já nevím...

Jednoho večera, když jsme s naším duchovním otcem počítali peníze z kostelních sbírek a poté dlouho do noci debatovali o tom, co se u nás od doby jeho poslední návštěvy událo, mi otec při odchodu řekl: „Napište o tom do našeho časopisu.“ Vyjeveně jsem zůstal stát ve dveřích a nevěřil vlastním uším. „Já, otče? Já, který má tolik pochybností, který v řadě věcí nemá jasno, byť je mi 43 let? Já mám psát do křesťanského časopisu? Já nevím...“ Otec odešel, všichni doma už spali a já mohl v klidu popřemýšlet o tom brouku, co mi otec nasadil do hlavy. „A proč ne?“ řekl jsem si. Třeba je nás víc, kdo mají pochybnosti a taky neví...

Od revoluce jsem živnostníkem a postupně, pozvolna podle sil a peněz, opravuji náš dům a zvelebují i svou živnost. Dávám ji do souladu s právními předpisy. Tak jsem to chtěl alespoň do doby, kdy přišla nečekaná kontrola. To bylo v září a od té doby vše bylo najed-

Bůh dá občas najevo, že je s námi, je to ohromné povzbuzení, které přejí zažít každému.

nou jinak. Našly se chyby v dokumentech, v provozu, no prostě hrůza. Kontrolor byl naštěstí člověk s velkým pochopením, a tak mi po vyslechnutí všech argumentů nakonec „díky Bohu“ pokutu 50 000 korun nedal. Co mi však dal, byl nůž na krk: „Do konce roku mi písemně oznámíte odstranění všech závad a oficiální zahájení zkušebního provozu.“ Co to znamenalo? Dodělat ve firmě veškeré rozvody elektrické energie, omítky, odstranit závady týkající se bezpečnosti práce a z chléva, kde nebyl strop a chyběla část

obvodového zdiva, se měla během tří měsíců stát dílna odpovídající standardům Evropské unie. A samozřejmě ke všemu doložit revize, odborné posudky a tak dále, a tak dále... Kdo podniká, ví, o čem mluvím. Stavební povolení bylo naštěstí vydáno, chtěl jsem totiž na jaře příštího roku s úpravami začít. Jenže bylo září, zima na krku a ve firmě nejvíce práce (ovšem díky Bohu za ni, alespoň byly finance na opravu). Jenže kdo to všechno udělá? Varianta první – všechno si vybuduji sám. Opravy tak budou podle mých představ a také to bude stát nejméně peněz. A za sebe do firmy najdu brigádníka. Ale ouha! Kdo se na práci ve firmě hodil, neměl o ni zájem, a kdo zájem měl, tomu nešla. „Bože, jak tohle dopadne?“ říkal jsem si. Ale zatím jsem ho tím nezatežoval... Byla tu ještě druhá varianta. Bude to stát sice víc peněz, ale snad na to vyděláme. Najmu si zedníka. Přišlo však druhé ouha. Špatného zedníka jsem nechtěl a dobří neměli čas. Vše zůstalo na mně.

Čas letěl, byla půlka října a konec roku se nezadržitelně blížil. Já sice pomalu stavěl, ale bylo už jasné, že jenom svými rukama všechno zvládnout nemůžu. A tehdy jsem mu řekl: „Bože, teď už je to jen na Tobě... Já se snažím udělat maximum, ale zvládnout se to nedá, vždyť to vidíš.“

Nebudete tomu možná věřit, jako jsem tomu nemohl uvěřit já. Na druhý den stál za vraty chlapík a hledal práci jako zednický helfr. Bylo to neuvěřitelné! Tato varianta mě vůbec nenapadla. Od toho dne práce nabrala ohromný spád. Šlo to jako po másle. Vše do sebe krásně zapadalo a já prostě cítil, že On je se mnou... A jak vše nakonec dopadlo? Jak asi, když nad sebou cítíte Boží ochranu? Dobře a v termínu.

Je toho mnoho, čemu nerozumíme, čemu se nám třeba těžko věří, ale pokud chceme a snažíme se věřit a pokud nám Bůh dá občas najevo, že je s námi, je to ohromné povzbuzení, které přejí zažít každému, tak jak jsem je mohl zažít já.

podnikatel z Jižní Moravy ■

foto: SXC

Bezdomovcem

mezi bezdomovci, z lásky...

Soumrak. Čadící plynové lampy osvětlují odřené stěny.
 Dusno. Muži a ženy ležící vedle sebe na pryčnách
 sbitých z holých prken. Sténání umírajícího se mísí
 s křikem posměšků, kleteb a sprostých vtipů. Scény jako
 z dantovského pekla. Svět bídy...

„Je třeba dát duši,“ uslyšel ve svém nitru Adam Chmielowski otřesen tím pohledem, když vstoupil do krakovské ohřívárny, přístřeší nejchudších, vracel se z plesu v paláci „U bran“ ještě s přítelem Dębickým a hrabětem Wodzickým.

V těchto ubožácích zbavených lidství rozpoznal Krista. Chudého, raněného, obnaženého, odmítnutého, zesměšňovaného a opuštěného. Svého Krista. Téhož, kterého kdysi namaloval na svém obraze *Ecce Homo*.

Hledání cesty – revolucionář, umělec...

Tento světec – bratr Albert, Adam Chmielowski – jehož měl tak rád papež Jan Pavel II., se narodil v Igołomi v Polsku 20. srpna 1845. Když mu bylo 8 let, ztratil otce. Zanedlouho poté i matku. Jako sedmnáctiletý mladík, student zemědělsko-lesnického institutu, se v roce 1863 zúčastnil povstání Poláků proti ruské nadvládě. V bitvě u Melchowa byl těžce zraněn. Výbuch granátu mu způsobil úraz levé nohy, amputace byla nezbytná...

V roce 1870 začal studovat na akademii múzických umění v Mnichově. Namaloval mnoho nadprůměrných obrazů, plných tajemství a náboženského neklidu, mimo jiné *Šedivou hodinu*, *Zahradu lásky*, *Vidění svaté Markéty* a *Návrat z Golgoty*. Miloval umění. „Ale mohu sloužit i Bohu, když sloužím umění?“ Na tuto otázku hledal dlouho odpověď. Napsal: „Myslím, že sloužit umění je jako modloslužba, leda že by

člověk jako fra Angelico věnoval umění, talent i myšlenky Bohu ke slávě a maloval posvátné věci, ale bylo by třeba jako on očistit se a posvětit, vstoupit do kláštera, protože ve světě je velmi těžké mít inspiraci k tak vrcholným tématům. (...) Svět, jako zloděj, trhá každý den a každou hodinu všechno dobré ze srdce, vykrádá lásku k lidem, krade pokoj a štěstí, krade nám Boha a nebe. Proto vstupuji do řádu. Kdybych ztratil duši, co by mi zůstalo?“

Řeholníkem: radost a zkoušky...

Vstoupil k jezuitům. Počáteční chvíle v noviciátu mu přinesly mnoho radosti. V dopisech přátelům vyznával: „V myšlenkách na Boha a budoucí věci jsem našel štěstí a pokoj, které jsem v životě marně hledal. Cítím se být velmi šťastný. Maluji a určitě budu malovat hodně a lépe než dosud.“

Brzy však přišly zkoušky temné noci – nemožnost rozjímat, nedostatek zalíbení v Božích věcech a zároveň pocit bolestné touhy po Bohu, ochromující funkci duševních schopností a zatemňující smysly. Adamův duchovní vůdce napsal toto: „Při čtyřtýdenních exerciciích, a to hned po prvním týdnu, když jsme rozjíмали o smrti, dostal jakýsi druh *aberratio mentis* a v důsledku toho nás musel opustit. (...) Nemoc se dostavila okamžitě s mnohými výčitkami svědomí, sebezatravováním, strachem z nevyhnutelné smrti a věčného zavržení a s domněním, že není hoden patřit k jezuitům.“

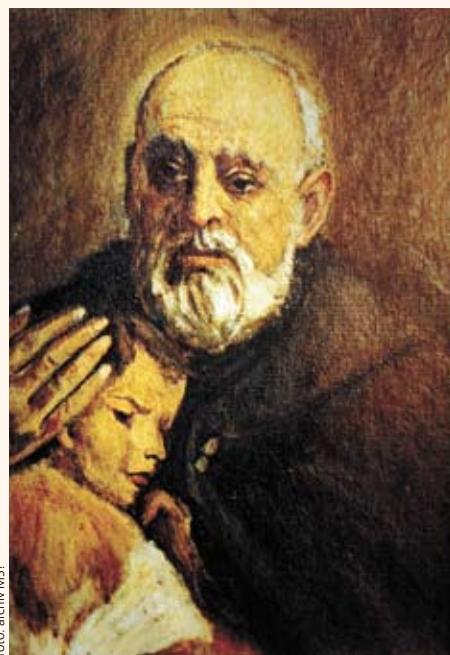

foto: archiv MSI

Svatý bratr Albert

*V myšlenkách
 na Boha
 a budoucí věci
 jsem našel
 štěstí a pokoj,
 které jsem
 v životě marně
 hledal.*

O době této zkoušky Adam sám napsal: „Byl jsem při vědomí, při smyslech, ale prožíval jsem strašná muka, trápení a nejstrašlivější pokušení. Vstoupil jsem do řádu Tovaryšstva Ježíšova, ale Bůh chtěl jinak.“ Hledání toho, co Bůh čeká, bylo pro Adama obtížné, ale nejdůležitější. Věděl, že ani řád, ani umění nejsou jeho cestou ke spojení s Tím, po němž tolik toužil. Kristus k němu promlouval hlasem jiného povolání a přikazoval mu hledat dál. „Pane, co mám dělat?“ Toto volání nezůstalo bez Boží odpovědi. ▶

I kdybych objevil hory zlata a stříbra, neměl bych z toho takovou radost, jako z tohoto neocenitelného pokladu naprosté chudoby.

Jdi, prodej, co máš, rozdej chudým

Vracel se s přáteli z plesu. Skryli se před deštěm v městské ohřívárně. Viděli odmítnutá těla zbavená lidské důstojnosti. Vraceli se mlčky. Ony obrazy, odrazující od pohledu na vnitřek přístřešku Adam ze své malířské obrazotvornosti nedokázal vymazat. Ani v sobě nemohl přehlušit stále jasnější hlas: „Jdi, prodej, co máš, a rozdej chudým.“

Ve zkušenosti temné noci poznal svou bídu i pravdu o Bohu, který miluje, co je raněno a odmítnuto. Pochopil, že Ten, jehož celý život hledal, ho sám našel. Objevil, že jediná možná odpověď na tuto lásku je odevzdat se. Odevzdat se této Lásce, která je nemilovaná... Odevzdat se nyní, takovým způsobem, jak chce On.

„Což mohu Pánu Ježíši, trpícímu a i za mě ukřižovanému, něco odmítnout? Což mohu odmítnout trápení kvůli Němu a kříž, kdybych je měl a mohl snášet z milosti a nejsvětější vůle? S pohledem na kříž odpověděl: Zde jsem. Půjdu, kam chceš, udělám, co přikazuješ.“

Dobročinnost „na půl úvazku“ nestačí

Věděl, že nestačí být příležitostným dobrodincem, ani stálým dárcem; věděl, že tito chudí lidé, jimiž se pohrdá, nevolají jen po chlebu, že prosí o něco víc. Volají po někom, kdo je povznese, kdo bude s nimi a pro ně, kdo v nich uvidí člověka a kdo je bude mít rád. Uslyšel toto němé volání. Opustil svoji velikost v očích tohoto světa. S důsledností vzbuzující úděs odmítl vše to, co Kristus považoval za ztrátu. Zvolil si život chudáka a žebráka. Tato touha, která ho naplňovala, způsobila, že svou volbou neřekl „ne“ životu a umění, ale řekl „ano“ tomu, co ho přitahovalo ještě silněji. „Zvolil jsem větší svobodu,“ to jsou slova, která ve hře *Bratr našeho Boha* vložil do úst Adama Chmielowského papež Jan Pavel II.

Chýše bratra Alberta

V tomto domě žil, pracoval a dosáhl vrcholů svatosti bratr Albert

Pavel II. napsal: „Pro mne byla jeho postava rozhodující, protože jsem v něm našel zvláštní duchovní oporu a příklad, jak se vzdálit od umění, literatury a divadla a učinit radikální rozhodnutí pro kněžské povolání.“ (*Dar a tajemství*, Nové město, Praha 1997, str. 42).

Život s bezdomovci a pro bezdomovce

Adam se stal členem III. řádu svatého Františka. 25. srpna 1887 přijal hnědý hábit a nové jméno bratr Albert. O rok později složil do rukou biskupa Albina Dunajewského řeholní sliby.

1. listopadu 1888 uzavřel smlouvu s krakovským městským úřadem. Od té doby měl dnem i nocí trvale přebývat v ohřívárně, žít a oblékat chudé, starat se o práci pro ně, o topení, světlo, měl opravit inventář, zařídit kuchyni, pečovat o ženskou ohřívárnu, koupit koně a vozík a organizovat dobročinné sbírky pro chudé a přebytek ze sbírek dávat k dispozici úřadu.

Správci ohřívárny se stali bratr Albert a jeho druzi, kteří přijali název Bratři terciáři svatého Františka sloužící chudým. Začaly každodenní sbírky. Bratr Albert však dobře věděl, že nelze trvale žít z almužny, že se lidská obětavost nakonec vyčerpá a ti, kdo přijímají příspěvky,

Nepromarnil své „hřivny“?

Ve výročí obláčky bratra Alberta u krakovských kapucínů také Jan Pavel II. v úvaze o podobenství o hřivnách řekl: „Nejednou se mi ještě vracela ta myšlenka, zda nepohřbil hřivny. Tak schopný malíř, tak originální, nepohřbil talent? (...) Nejednal jako ten třetí člověk z evangelia, který zakopal hřivnu, ukryl ji, přestal s ní spolupracovat, nerozvinul ji? Tak si to lidé mysleli, určitě si to mysleli v tom prostředí, do kterého patřil. Ale další příběhy jeho života, jeho života do smrti i jeho života po smrti, ukazují, že nezakopal hřivnu, ale že právě tu hřivnu našel a rozmnožil ji. Velmi bohatě rozmnožil, odhalil jakousi hlubší pravdu, došel k nějakému většímu dobru, našel onu největší lásku a za tím šel.“ O významu této volby Jan

Svatý otec čte kanonizační formulí bratra Alberta

foto: Arturo Mari

Poustevna sester Albertinek na Kalatówkách

foto: archiv MSI

si nakonec zvyknou nepracovat. Pustil se tedy do práce a vybudoval dílny. Činnost zahájila dílna vyplétaného ohýbaného nábytku, krejčovská dílna, ševcovství, krejčovství a malá pekárna. Práce, ta pomůže znovu získat ztracené vědomí vlastní důstojnosti, umožní těm vyděděným zapojit se do vytváření společného dobra. V to věřil bratr Albert, pevně věřil.

Musel bojovat o každého bezdomovce se správou městského úřadu, která mu chtěla omezit právo přijímat chudé do útulku. Přesvědčoval úředníky, že když se bezdomovci dá střecha nad hlavou, hladovému jídlo a nezaměstnanému práce, sníží se počet přepadení a krádeží. A měl pravdu. Měl ji i tehdy, když otevíral dveře útulku všem potřebným a vyjadřoval tak víru v to, že lidé jsou v základu dobří a pouze velké neštěstí a okolnosti je mění. Tyto otevřené dveře často využívala záchranná služba a policie, když tam převážela lidi nalezené na krakovských ulicích, a neptala se, zda je pro ně místo a prostředky k uspokojení jejich základních potřeb. Bratr Albert nevyhnal nikoho. Staral se o chléb i spásu pro každého. V každém viděl Krista. I tam, kde se zdálo, že už nic Božího v člověku není, dovedl ještě něco Božího najít, dovedl nějakou Boží jiskru vykřesat v lidské duši, která nikdy – jakkoli by byla ničemná a padlá – nikdy nepřestává být obrazem a podobou Boha. Zvedal ze země ty, kteří nejvíc klesli, dělal je svými přáteli, svými druhy, svými bratry. Měl za to, že jsou mu chudí ke cti, když dovolují, aby jim sloužil. Péče o ně, o Ježíše v nich přítomného, dávala smysl jeho životu.

Příklad táhne

Stále častěji k němu přicházeli muži a ženy přitahovaní příkladem jeho života a připraveni žít jako on. Rozvíjela se kongregace bratří a sester III. řádu svatého Františka – albertini a albertinky. Navzdory nedostatku financí vznikaly díky tomu nové domy – útočiště pro ženy, útulky pro děti a mládež, ústavy pro nesvéprávné a pro lidi v pokročilém věku. Bratři a sestry jako správci i pracovníci v útočištích, postavení v bezprostředním kontaktu s chudými, mohli poznat jejich zvláštní potřeby a současně prostřednictvím každodenního styku s chudými mít na ně ještě navíc vliv příkladem poctivého života a pracovitosti.

Dala bys tenhle slámnik Ježíši?

Vidět v každém Krista – to učil své duchovní děti. Když viděl, jak jedna sestra nedbale připravuje lůžkoviny pro chudou ženu, zeptal se jí: „Dala bys tenhle slámnik Pánu Ježíši?“ Tato těžká práce mezi chudými vyžadovala úplné sjednocení s Ježíšem, proto bratr Albert pro bratry a sestry vytvořil zvláštní místo modlitby: poustevnu v Kalatówkách, kde rozjímali nad životem Pána Ježíše a sbírali síly, aby potom „v každé situaci jednali tak, jak by jednal On“. Bratr Albert učil, že je třeba „v každé chvíli žít před pohledem Pána Ježíše, že stačí jediný pohled duše na Něj, jedině slovo, myšlenka jako blesk, a to je už modlitba; že bez ní nelze vytrvat v povolání“.

V Božích rukou...

Bratr Albert tak jako svatý František miloval chudobu. Drsný, těžký, sláтанý hábit, opánky – dřevěné sandály, umělá noha, kterou tvořily dvě železné hole zakončené něčím jako chodidlo, hůl, torba na dokumenty, spisy svatého Jana od Kříže a blahoslaveného Jindřicha Susona, to byl celý jeho životní majetek. Jezdil jen třetí třídou, jedl to, co chudí – černý chléb a kmínovou polévku – a říkával: „I kdybych objevil hory zlata a stříbra, neradoval bych se z toho tolik, jako z tohoto neocenitelného pokladu naprosté chudoby.“ Chtěl být jako ti, kterým sloužil. Chtěl nemít nic, aby Ježíš byl vším.

Kdo nemá nic, ten jako dítě čeká všechno od svého Otce, který se o něj ustavičně stará. Věděl to dobře, ▷

foto: Flickr

**I kdybych šel temnotou rokle,
nezaleknu se zla,
vždyť Ty jsi se mnou (Žl 23, 4).**

když usiloval o finance pro úturek. V každé situaci učil sebe i ostatní „vše malé i velké nechávat na Boží prozřetelnosti s veškerou důvěrou a jistotou“. Důvěra mu nechyběla ani tehdy, když usílal s myšlenkou, že na zítřek nemá pro své chudé nic, protože spíž i peněženka jsou prázdné. „Není proč si dělat starosti,“ těšil své spolubratry. „Je třeba všechno svěřit Pánu Bohu. Děláním si starostí je nedokonalost a pokušení. Je potřeba se jen modlit a důvěřovat, že Pán Bůh všechno zařídí způsobem, který zná jen On. Boží prozřetelnost zná nejmenší podrobnosti.“

Tato víra v Boží otcovství mu umožňovala „přijímat všechno, co se děje a chtít to jako Boží vůli“, a tak se v něm rodila bezmezná důvěra a naprosté sebeodevzdání: „Dávám Pánu Ježíši svou duši, rozum, srdce a vše, co mám. Obětuji Mu všechny pochybnosti, vnitřní vyprahlosti, potíže i duchovní utrpení, veškeré pokořování a pohrdání, všechny tělesné bolesti a nemoci a nechci za to nic ani teď ani po smrti, poněvadž to dělám z lásky k samotnému Pánu Ježíši.“

Dávat se druhým jako chléb

Kříž byl jeho cesta ke spojení s Ježíšem. Být jako On, každý den umírat sobě, aby umožnil Bohu žít v něm, to byl cíl jeho života. „Hledím na Ježíše v eucharistii: mohla by Jeho láska vymyslet ještě něco krásnějšího? Jelikož je chlebem, budme i my chlebem. Skoupý je ten, kdo není jako On. Dávejme sebe samé. (...) Nikdo nejde sám do nebe. Rozbít nádobu, vůně se rozlije. Budeme Boha nejen milovat, ale ostatní Ho budou mít rádi skrze nás. A to je něco!“ Toto rozdávání Ježíše rozdáváním sebe spojené s těžkou prací bylo zdrojem jeho vnitřní radosti, kterou obtíže a trápení, která zažíval, nemohly uhasit.

Ve všech těžkostech hledal útočiště v Mariině náručí, Ji si zvolil za svoji pečovatelku. Ji učinil zakladatelkou albertinů a albertinek, Jí jako Matce svěřoval každý den své chudé, Jí předával dílo, když 25. prosince 1916 odcházel z tohoto světa. Zemřel v pověsti svatosti. Beatifikován byl 22. června 1983 a 12. listopadu 1989 ho papež Jan Pavel II. prohlásil za svatého.

Kanonizační obraz svatého bratra Alberta

*Hledím na Ježíše
v eucharistii:
mohla by Jeho
láska vymyslet ještě
něco krásnějšího?
Jelikož je chlebem,
budme i my
chlebem*

Revoluce lásky...

Činnost bratra Alberta „ukazovala Ježíšovu lásku s člověkem. Povinnost člověka oplácet tuto lásku, být k dispozici Kristu i člověku kvůli Kristu“. Byla to revoluce lásky. Jeho „pokora a láska“, napsal papež Jan Pavel II., „se nepředávákuje, nejen v epoše konce 19. století a počátku 20., ale i v 21. století, 22. století a 25. – kolik jich tam ještě bude, stejně bude zapotřebí. (...) V novém tisíciletí, a zejména za našich dnů, je zapotřebí bratra Alberta. V dnešní době nevidíme tolik křiklavé bídy, tak viditelné pokořování člověka. Ale je přece tolik lidských potřeb, tolik volání po milosrdenství, diskrétním, nepostřehnutelným způsobem. Nemocní, opuštění ve svých nemocích, ležící na svých lůžkách bolesti bez jakékoli péče, lidé, kteří někdy umírají hladem a nenajdou milosrdenství, mládež, která v dnešní životní atmosféře nenachází morální oporu, děti, někdy malé, jejichž oporou nejsou rodiče, protože je nemají; nejsou, protože od sebe odešli a nezabývali se tím, že nechávají tohoto malého člověka samotného a dělají tak život nepopsatelně těžký. Mohli bychom násobit případy, volání po nových Albertech.“ Bratr Albert připomíná, že „vyznání víry se musí doplnit vyznáním lásky“. Učí, že v každé lidské tváři je třeba vidět Krista. Učí jak milovat to, co svět nepotřebuje. Jak důvěřovat a svěřovat se Bohu, když řešení lidsky neexistuje. Jak s radostí přijímat Boží vůli, svěřující se Marii. Jak „být dobrý jako chléb, který pro všechny leží na stole, z něhož si může každý ukrojit kus pro sebe a najíst se, je-li hladový.“

Małgorzata Radomska ■

Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Jan 8,32
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus
Kdy je dobrý skutek záslužný pro nebe?

Když jej konáme v milosti posvěcující.

Co řekl Pán Ježíš o dobrých skutcích záslužných pro nebe?

Řekl: Neshromažďujte si poklady na zemi, kde je kazí mol a rez a kam se zloději pro-

kopávají a kradou. Shromažďujte si však poklady v nebi... (Mt 6,19n)

srov. *Katolický katechismus, Fr. Tomášek, Praha 1968*

Z nauky Církve

Smrtí přestává možnost zásluh a obrácení. [Sent. cert.]

Srov. *Dogmatika, Matice cyrilometodějská, Olomouc 1994*

Maria, hvězda naděje

Svatí – světla na cestě

Lidský život je putováním. K jakému cíli? Jak k tomuto cíli nalezneme cestu? Je to, jako kdybychom při plavbě po často temném a rozbouřeném moři dějin vzhlíželi ke hvězdám, aby nám ukazovaly cestu.

Pravými souhvězdími našeho života jsou lidé, kteří dokázali správně žít, jsou nám světly, zářícími nadějí. Světlo samotné je jistě Ježíš Kristus, slunce, které vyšlo nad všemi temnotami dějin. Abychom k tomuto světlu dospěli, potřebujeme i nám blízká světla – osoby, které světlo čerpají z jeho světla a mohou tak poskytnout orientaci našemu putování. Kdo z lidí by mohl být více hvězdou naděje než Maria – ta, která svým „ano“ otevřela samotnému Bohu dveře do tohoto světa (...).

Ty znáš naše cesty s radostmi i bolestmi

Proto se k ní obrácíme: Svatá Maria, tys v Izraeli patřila k těm pokorným a velkým duším, které podobně jako Simeon „očekávaly potěšení Izraele“ (Lk 2,25) a jako Anna doufaly ve „vykoupení Jeruzaléma“ (Lk 2,38). Žila jsi v úzkém spojení s Písmy Izraele, která hovořila o naději – o příslibu, daném Abrahámovi a jeho potomstvu (srov. Lk 1,55). A tak rozumíme svatému úleku, který tě přepadl v okamžiku vstupu archanděla Gabriela do tvé světnice s poselstvím, že porodíš toho, v něhož doufal Izrael a na něhož čekal celý svět. Skrže tebe, skrže tvé „ano“, se měla uskutečnit staletá naděje, měla vstoupit do tohoto světa a jeho dějin. Pokorně ▷

Modlitba k Panně Marii, Matce Naděje

V kostele Nanebevzetí P. Marie ve Vranově nad Dyjí, kde je sídlo redakce časopisu *Milujte se!*, se již od května 1997 každý 15. den v měsíci scházejí lidé z bližšího i vzdálenějšího okolí, kterým záleží na oživení víry v pohraničí. Společně se svými kněžími se modlí za tento a další úmysl. Dlouho jsme přemýšleli o tom, že by bylo vhodné sestavit modlitbu k Matce Naděje. Velmi nás překvapilo a potěšilo, že modlitbu, která začíná těmito slovy, uvádí papež Jan Pavel II. ve své posynodální apoštolské exhortaci *Ecclesia in Europa* (2003). Část z ní uvádíme. Můžete se ji modlit za všechny ty, kteří se snaží vidět svět Božím očima – to znamená: vidět ho s nadějí, i sami za sebe. A vzpomenout při ní můžete i na ty, kteří si myslí, že již jakoukoliv naději ztratili.

redakce

**Maria, Matko Naděje,
kráčeš s námi!
Uč nás zvěstovat živého Boha!
Pomáhej nám být svědky Ježíše,
jediného zachránce.
Učiň nás pohotovými
k pomoci bližním,
pohostinnými vůči potřebným,
ochotnými cvičit se
ve spravedlnosti.
Učiň nás vášnivými staviteli
spravedlivého světa.
Přimlouvej se za nás
a upevňuj nás v jistotě,
že se Otcův plán naplní.
Jitřenko nového světa,
projev se jako Matka Naděje
a bdi nad námi!
Maria, daruj nám Ježíše!
Učiň, abychom Ho
následovali a milovali.**

Amen.

Tato zkrácená verze modlitby má církevní schválení Biskupství brněnského.

č.j.: Ep/1242/03 ze dne 27. 10. 2003
+ Mons. Vojtěch Cíkrle

foto: Flickr

ses sklonila před velikostí tohoto úkolu a souhlasila jsi: „Jsem služebnice Páně: až se mi stane podle slova tvého“ (Lk 1,38). Když jsi pak ve svaté radosti pospíchala přes Judské hory ke své příbuzné Alžbětě, ztělesnila jsi obraz budoucí církve, která přes hory dějin přenáší ve svém lůně naději světa.

Vedle radosti, kterou jsi ve slovech Magnificat vyzpívávala do celých staletí, jsi velmi dobře věděla také o temných slovech proroků, předvírajících utrpení Božího služebníka v tomto světě. Nad narozením v betlémském chlévě planula zář a jas andělů, zvěstujících radostnou novinu pastýřům, zároveň tu však byla až příliš patrná chudoba, v níž Bůh přišel na tento svět. Starý Simeon ti řekl o meči, který pronikne tvé srdce (srov. Lk 2,35), o znamení odporu, jež tvůj syn ve světě ztělesní. Když pak Ježíš vystoupil na veřejnost, musela ses stáhnout a dát prostor nové rodině, kvůli jejímuž založení přišel a která se rozrůstala skrze ty, kdo jeho slovo slyšeli a zachovávali ho (srov. Lk 11,27n).

Když jsi pak ve svaté radosti pospíchala přes Judské hory ke své příbuzné Alžbětě, ztělesnila jsi obraz budoucí církve, která přes hory dějin přenáší ve svém lůně naději světa. (Spe salvi 50)

Při vši velkoleposti a radosti počátků Ježíšova působení jsi musela již v nazaretské synagoze zakusit pravdu slova o „znamení odporu“ (srov. Lk 4,28n). Prožívala jsi moc nepřátelství a odmítání, která silila v Ježíšově blízkosti, až do hodiny kříže, v níž jsi musela hledět na Vykupitele světa, potomka Davidova, Božího Syna, který byl ztroskotancem a umíral vystaven posměchu mezi zločinci.

Kříž a naděje

Tehdy jsi přijala slovo: „Ženo, hle tvůj syn!“ (Jan 19,26) Z kříže jsi přijala své nové poslání. Z kříže ses stala matkou novým způsobem: matkou pro všechny, kteří budou chtít uvěřit tvému Synu Ježíši a následovat ho. Meč bolesti ti probodl srdce. Zemřela naděje? Byl svět defini-

tivně zbaven světla? Zůstal život bez cíle? Tehdy v té hodině jsi jistě ve svém nitru nově zaslechla andělovo slovo, jímž odpověděl v okamžiku zvěstování na tvůj úlek: „Neboj se, Maria!“ (Lk 1,30) Jak často pak ještě Pán, tvůj Syn, opakoval svým učedníkům: Nebojte se! Tys uprostřed Golgotské noci ve svém srdci toto slovo zaslechla nově. Dříve než nastala hodina zrady, řekl svým učedníkům: „Mějte odvahu, já jsem přemohl svět.“ (Jan 16,33) „Vaše srdce až se nechvěje a neděsí.“ (Jan 14,27) „Neboj se, Maria!“ V nazaretské hodině jsi od anděla slyšela: „Jeho království nebude mít konce.“ (Lk 1,33) Skončilo snad dříve, než začalo? Nikoliv, pod křížem ses mocí Ježíšova vlastního slova stala matkou věřících. V této víře, jež i v temnotě Bílé soboty byla jistotou naděje, jsi prošla až do velikonočního rána. Radost ze zmrtvýchvstání hluboce zapůsobila na tvé srdce a nově tě spojila s učedníky, kteří se skrze víru měli stát Ježíšovou rodinou. (...) Ježíš uskutečnil své „království“ jinak, než by to učinili lidé. Jeho království začalo onou hodinou a nebude mít konce. A ty zůstáváš uprostřed učedníků jako jejich matka, matka naděje. Svatá Maria, Matko Boží, naše Matko, uč nás, abychom spolu s tebou věřili, doufali a milovali. Ukazuj nám cestu do jeho království. Hvězdo mořská, svít nám a veď nás v našem putování!

Z encykliky Benedikta XVI. „Spe salvi“ (čl. 49n, zkráceno, mezititulky redakce) ■

foto: Flickr

Pobožnost 20. století

„O třetí hodině vyprošuj mé milosrdenství, zvláště hříšníkům, a alespoň na chvíli se zamýšlej nad svým utrpením (...). Je to hodina velikého milosrdenství pro celý svět (...).“ (*Deníček* 1320).

Zjevení svaté Faustyně

V Krakově v říjnu 1937 za okolností, jež svatá Faustyna Kowalska (narozena 25. srpna 1905, zemřela 5. října 1938 ve věku 33 let, svatořečena 30. dubna 2000) blíže nepopisuje, vyjádřil Pán Ježíš přání, abychom zvláštním způsobem uctivali hodinu Jeho smrti, kterou sám nazval „hodinou velkého milosrdenství pro celý svět“ (srov. *Deníček* 1320). O několik měsíců později, v únoru roku 1938, opakoval svou žádost a ještě jednou určil význam hodiny Milosrdenství, přísliby s ní spojené a způsob modlitby v hodině Milosrdenství: „Kdykoliv uslyšíš, jak hodiny odbíjejí třetí, celá se ponoř do mého milosrdenství, veleb je a oslavuj; svolávej jeho všemohoucnost na celý svět, zvláště na ubohé hříšníky, vždyť v této chvíli bylo pro všechny duše otevřeno dokořán (...).“ (*Deníček* 1572).

Hodina Božího milosrdenství

Pán Ježíš si přeje, aby každý den byla uctěna chvíle, kdy umíral na kříži, v níž, jak řekl „se dostalo milosti celému světu: milosrdenství zvítězilo nad spravedlností“ (*Deníček* 1572). Přeje si, abychom v té hodině rozjímali o jeho bolestném utrpení, neboť v něm se nejvýrazněji projevila Boží láska k lidem; máme velebít a oslavovat Boží milosrdenství a pro zásluhy Kristova utrpení prosit o potřebné milosti pro nás i pro celý svět, zvláště pro hříšníky.

Nic neodmítnu...

„Ježíš stanovil tři podmínky nutné k vyslyšení modliteb v hodině Milosrdenství – v modlitbě se máme obracet k Ježíši, má se konat ve tři hodiny odpoledne a má se dovolávat ceny a zásluh Pánova utrpení“ (P. prof. I. Różycki).

„V tuto hodinu – řekl Pán Ježíš – nic neodmítnu duši, která mě prosí pro mé utrpení“ (*Deníček* 1320). Je nutné tu ještě dodat, že předmět modlitby musí být shodný s Boží vůlí a modlitba má být plná důvěry, vytrvalá a spojená s činnou láskou k bližnímu.

Jak si připomenout Boží milosrdenství

Pán Ježíš určil také způsoby modlitby vhodné pro tuto formu úcty k Božím Milosrdenství. Řekl svatá Faustyně: „Dcero má, snaž se v tuto hodinu vykonat pobožnost křížové cesty, pokud ti to povinnosti dovlí, a nemůžeš-li se pomodlit křížovou cestu, tak alespoň na chvíli vejdi do kaple ▷

Kláštří kaple svatého Josefa, Krakov-Lagiewniki

Svatá Faustyna Kowalska

*V tuto hodinu –
řekl Pán Ježíš – nic
neodmítnu duši,
která mě prosí pro
mé utrpení.*

foto: Flickr

Korunka k Božímu milosrdenství

(Ize se modlit na obyčejném růženci)

Na začátku:

Otče náš..., Zdrávas Maria...,
Věřím v Boha...

Na zrnkách Otčenáše:

Věčný Otče, obětuj Ti Tělo a Krev, Duši i Božství Tvého nejmilejšího Syna a našeho Pána Ježíše Krista, na smír za hříchy naše i celého světa.

Na zrnkách Zdrávasů:

Pro Jeho bolestné utrpení buď milosrdný k nám i k celému světu.

Na závěr (tříkrát):

Svatý Bože, Svátý Silný, Svátý Nesmrtelný, smiluj se nad námi a nad celým světem.

Imprimatur

Mons. Karel Otčenášek, biskup královéhradecký
v Hradci Králové, dne 7. července 1995

a ucti mé Srdce, které je plné milosrdenství, v Nejsvětější svátosti; a jestliže nemůžeš přijít do kaple, ponoř se do modlitby tam, kde jsi, alespoň na okamžik“ (*Deníček* 1572).

Krátké modlitby svaté Faustyny

Jak odpověděla svatá Faustyna na tuto výzvu? Na stránkách *Deníčku* nacházíme mnoho modliteb svaté Faustyny, volajících o Boží milosrdenství. Tyto modlitby i její rozjímání o bolestném utrpení Pána Ježíše nám mohou velmi pomoci v naší modlitbě v hodině Milosrdenství. Jako příklad uvádíme některé z nich:

„Ježíši, Pravdo věčná, Živote náš, prosím a žebrám o Tvé milosrdenství pro ubohé hříšníky (...). Nejsvětější Srdce, zdroji milosrdenství, z něhož tryskají paprsky nesmírných milostí na celé lidstvo, naléhavě Tě prosím o světlo pro ubohé hříšníky. Ježíši, vzpomeň si na své hořké utrpení a nedopust, aby hynuly duše vykoupené Tvou, tak drahocennou, nejsvětější krví (...). Toužím přivést všechny hříšníky k tvým nohám, aby po nekonečnou věčnost oslavovali Tvé milosrdenství“ (*Deníček* 72).

Tento způsob úcty k Božímu Milosrdenství se ve světě velmi rozšiřuje, neboť je snadný k uskutečnění. Kdekoliv nás zastihne 15. hodina, můžeme v duchu stanout pod křížem a spolu s Marií, Matkou Milosrdenství, prosit o milosrdenství pro nás i pro celý svět a svěřovat umírajícímu Kristu všechny své prosby.

Korunka k Božímu Milosrdenství

Korunka je dnes nejvíce známou modlitbou k Božímu Milosrdenství. Můžeme říci, že je to modlitba našich časů, skrze níž lidé, a nejen katolíci, získávají mnoho milostí.

Tuto modlitbu nadiktoval Pán Ježíš svaté Faustyně 13. a 14. října 1935 ve Wilně. Dnes po více než 60 letech od této události jsme svědky velké oblíbenosti této modlitby. Modlí se jí dokonce i lidé mluvící jazyky afrických národů.

V modlitbě korunky k Božímu Milosrdenství obětujeme Bohu Otcí „Tělo a Krev, Duši a Božství“ Ježíše Krista. Spojujeme se tak s jeho obětí přinesenou na kříži ke spáse světa. Když obětujeme Bohu Otcí jeho „nejmilejšího Syna“, dovoláváme se nejsilnějšího argumentu pro vyslyšení. Prosíme o milosrdenství „k nám i k celému světu“. Výraz „k nám“ označuje toho, kdo se korunku modlí, i ty, za které se chce nebo má povinnost modlit. „Celý svět“, to jsou všichni lidé, kteří žijí na zemi, a duše trpící

v očisti. Nejedná se tu tedy o automatické opakování jejích slov, ale o skutečný rozhovor člověka s Bohem. Modlitba slovy této korunky je také skutkem lásky k bližnímu, který je spolu s důvěrou nutnou podmínkou k obdržení milostí.

„Skrze modlitbu této korunky rád dám všechno, oč mě budou prosit“ (*Deníček* 1541) slíbil Pán Ježíš a dodal: „Bude-li to (...) shodné s mou vůlí“ (*Deníček* 1731). Zvláštní přísliby se týkají hodiny smrti: milost šťastné a pokojné smrti. Tuto milost mohou obdržet nejen ti, kteří se sami s důvěrou a vytrvalostí korunku modlí, ale také umírající, u nichž se budou slovy korunky modlit jiní. „Kněží,“ řekl Ježíš, „ji budou dávat hříšníky jako poslední záchranu; i kdyby byl hříšník sebevíc zatvrzelý, jestliže se jen jednou pomodlí tuto korunku, dosáhne u mého nekonečného milosrdenství milost“ (*Deníček* 687). I kdyby jen jednou, ale s postojem shodným s obsahem modlitby, především však s vírou, nadějí a v pokoře, s upřímnou a hlubokou lítostí nad hříchy. Pán Ježíš řekl svaté Faustyně: „Modlitbou korunky přibližuješ lidstvo ke mně“ (srov. *Deníček* 929).

Formulace korunky je určena k osobní nebo ke společné modlitbě (slova jsou v obou případech stejná – viz český překlad schválený arcibiskupem Karlem Otčenáškem). Korunka k Božímu Milosrdenství je účinným prostředkem k vyprošování nadpřirozených milostí a časných dober. Tyto milosti získávají všichni ti, kteří se jí s důvěrou a vytrvalostí modlí.

Kongregace sester

Matky Božího milosrdenství ■

A pravda vás osvobodí

související body učení učitelského úřadu
Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve

Bůh je nekonečně spravedlivý.^[De fide]

Bůh je nekonečně milosrdný.^[De fide]

Kristus svou smrtí na kříži nás vykoupil a smířil s Bohem.^[De fide]

Kristus poskytl svým utrpením a smrtí zástupné dostiučinění za hříchy lidí.^[Sent. fidei prox.]

Kristus neumřel pouze za věřící, nýbrž za všechny lidi bez výjimky.^[Sent. fidei prox.]

Kristus zasloužil pro padlé lidi všechny nadpřirozené milosti.^[Sent. cert.]

Srov. Dogmatika,

Matice cyrilometodějská, Olomouc 1994

Setkání s Ježíšem

Chci se s vámi podělit o své osobní setkání s Ježíšem. Pán Bůh byl v mém životě vždy přítomen. Věděla jsem o Jeho lásce, ačkoli jsem si uvědomovala, že si ji až tak úplně nezasloužím. Ale On prostě byl. Při dětských hádkách, zkouškách ve škole, prvních rande, večerech na diskotékách...

Přes své hříchy a pády jsem se k Němu stále vracela jako do přístavu plného pokoje a lásky, čerpala jsem síly a... dál žila vlastním životem. Někdy se ve mně ozývala touha po Něm i hlasitým nářkem nad vlastní morálkou. A třebaže jsem nikdy nepochybovala o Pánově lásce, nevěřila jsem, že by mohl udělat zázrak pro někoho takového, jako jsem já. Poté, co jsem si přečetla *Deníček* sestry Faustyny, něco se v mém životě změnilo. „Ach, moci důvěřovat jako ona!“ myslila jsem si. Ale o víru je třeba se často modlit, je třeba ji v sobě nalézt, otevřít Ježíši srdce. On sám vykoná to ostatní.

Modlila jsem se tedy o důvěru a často jsem se vracela k *Deníčku*, který se pro mě stal studnicí Pánových slov. Modlila jsem se korunku a litanie za pochybující duše s prosbou o víru. Teď jsem měla vážný důvod prosit Ježíše o milost – po mnoha vyšetřeních se totiž potvrdilo, že mám neprůchodný vejcovod a v této situaci je nutné ho odstranit, aby se nákaza nepřenese i na ten druhý. Hlasitě jsem plakala před svým domácím oltářkem, na němž je Milosrdný Ježíš, Černá Madona z Čenstochové a také obrázek papeže Jana Pavla II. Prosila jsem je o pomoc a odvážila jsem se s důvěrou sestry Faustyny prosit Boha o zázrak. Vědomí mých hříchů na mě doléhalo, ale věřila jsem, že Boží milosrdenství

Důvěřovat Ti znamená věřit ve Tvé zmrtvýchvstání. A také v to, že Ty máš i v těch nejtěžších situacích řešení.

je větší než všechno a je pro nás – hříšníky. Den před operací se mi zdálo o Janu Pavlu II., o Ježíši namalovaném na obraze a krásné Panně Marii. Pamatuji si také, že ve chvíli, kdy jsem byla zoufalá, uslyšela jsem vnitřní hlas: „Což jsem tě někdy zklamal?“ A pak jsem se také rozplakala, už ne kvůli trápení, ale z rozrušení. „Kdo jsem, že mě tolik miluješ? Nic takového si nezasloužím!“ říkala jsem Ježíši.

Dnes je týden po operaci. Cítím se dobře, ale jsem ještě slabá. Když mě lékař probudil po narkóze, oznámil mi, že mi nic neodstranil, kromě polypu a několika cyst, které budily dojem, že vejcovod je poškozený, jak k němu přiléhaly. Lékařský omyl, chyba? Nevím, jak to nazvou druzí. Já jen vím, že ani tentokrát mě Ježíš nezklamal. A všem chci říci o Jeho lásce k nám. Miluje nejen světce a vyvolené. Miluje každého z nás toutéž láskou. Musíme Mu jen důvěřovat a nechat se vést. Svěřme se Mu a mějme na paměti, že On ví lépe, co je pro nás nejlepší. Důvěřovat Pánu znamená plakat, ale pouze nad sebou.

Důvěřovat Ti znamená věřit ve Tvé zmrtvýchvstání. A také v to, že Ty máš i v těch nejtěžších situacích řešení. Tak málo od nás žádáš za svou smrt na kříži.

Isabela ■

Kongregace sester Matky Božího milosrdenství

Jsme společenstvím řeholních sester, které následují Krista cestou úplné odevzdanosti. Svě rozhodnutí žít evangelními radami stvrzujeme slibem čistoty, chudoby a poslušnosti. Naším hlavním úkolem je vyprošovat Boží milosrdenství především hříšníkům a těm, kteří mají zatvrzelé srdce, předávat lidem svědectví o milosrdné Boží lásce a s ní také spolupracovat v prokazování konkrétních skutků milosrdenství.

Kongregace sester Matky Božího milosrdenství
Štefánikova 952, 544 01 Dvůr Králové nad Labem
e-mail: kmbm@seznam.cz, www.kmbm.cz

Nejkrásnější vánoční dárek

Otěhotněla jsem v době, kdy jsem již přestávala věřit, že bychom mohli mít někdy vlastní dítě. Na začátku mého těhotenství však bylo dítě ohroženo nebezpečím potratu. Svůj strach jsem odevzdala Ježíši a prosila jsem Ho, aby se staral o moje maličké. Velmi pevně jsem věřila v to, že budu moci porodit tak dlouho očekávané dítě, zejména když už jsem byla ve čtvrtém měsíci a lékař vyjádřil přesvědčení, že všechno bude dobré. Krátce na to jsem se však ocitla v nemocnici, objevily se předčasné stahy. Hrozně jsem se lekla, že mohu přijít o děťátko, které jsem přece tolik milovala. Ve chvílích, kdy jsem se nejvíc hroutila, volala jsem k Bohu o slitování, o sílu pro sebe, abych vytrvala v naději, o zachování toho maličkého života ve mně. Díky modlitbě jsem byla silnější a plná víry v zázrak života. Vrátila jsem se domů, ale až do konce těhotenství jsem musela ležet a zažila jsem hodně strachu. Bylo to nejtěžší období v mém životě. Měla jsem jen

Porodila jsem dítě před termínem; přišlo to tak tiše a nečekaně. Byly Vánoce. Na půlnoční se zpívalo „Tichá noc, svatá noc...“

čtyři stěny a... modlitbu. Často přicházely pochybnosti, úzkosti, strach. Asi nikdy v životě jsem se tolik nebála jako tehdy. Často jsem plakala. Ale čím víc mi rostlo břicho, tím víc jsem doufala, že mi přece Pán dá dočkat se šťastného porodu. Vydřela jsem!

Porodila jsem dítě před termínem; přišlo to tak tiše a nečekaně. Byly Vánoce.

Na půlnoční se zpívalo „Tichá noc, svatá noc...“ Těže noci, kdy se narodil Ježíš, přišla na svět moje hezká dcerka. Plakala jsem štěstím a nemohla jsem uvěřit v tento zázrak narození, tak jak jsem dříve nevěřila v zázrak početí.

Píši tato slova a sedím vedle svého děťátka, které tak klidně spí. Bože, jak Ti mám poděkovat za to, co jsi pro mě udělal? Nemám nic, co bych Ti mohla dát, vždy a všude Tě budu mít ve svém srdci. Ježíš jako dobrý bratr bdí nad klidným spánkem mého dítěte. Nad postýlkou visí obrázek milosrdného Ježíše... Pán udělal zázrak. Moje svědectví je důkazem dalšího zázraku, který pro mě Bůh udělal a dělá každého dne pro tisíce dalších lidí na světě. Pán je Cesta, Světlo v temném koutě, Život. Nosme Ho v srdcích a všechno dostane smysl a barvu nebe. Volám: Tobě, Pane, sláva po všechny časy! Buď chválen, velký Bože!

Renata ■

foto: SXC

foto: alpha.cz

Biskup Václav Malý v Mongolsku

Stojí za to stát za pravdou

Rozhovor s pražským světcím
biskupem Václavem Malým

Otče biskupe, které okolnosti nejvíce ovlivnily Vaše rozhodnutí stát se knězem?

Především události v roce 1968 a 1969, kdy jsem zase začal sledovat, jak lidé postupně začínají žít život dvojí tváře – něco jiného v soukromí, něco jiného na veřejnosti. Byl to velký podnět, který mi napověděl, že není možné, aby člověk měnil své smýšlení jenom podle toho, jaká společenská atmosféra vládne. Když je člověk o něčem přesvědčen, vyznává to i v dobách, kdy se zrovna nesetkává s ohlaselem a žádou přízeň mu to nepřináší. To mě přivedlo k rozhodnutí: ano, chci jít tou cestou kněžskou a lidem říkat, že stojí za

to stát za pravdou, stojí za to věřit a svoji víru vyznávat, i když okolnosti se mění.

Kde dnes čerpáte nejvíce sílu pro svou biskupskou službu?

Nejvíce síly čerpám, když rozjímám a čtu Písmo svaté, které беру do ruky každý den, a to nejen při bohoslužbě, ale i při soukromé modlitbě. Velmi rád mám procházky v lese. Mám už takové vyšlapané trasy, kde jsem sám, kde nechodí celkem nikdo a kde můžu i meditovat a přemýšlet o tom, na čem má služba stojet a stojí-li opravdu na pevném základě.

V čem byste nejvíce povzbudil mládež, aby na sobě pracovala?

Vyplatí se především umět druhé vnímat jako zrcadlo sebe samého, naučit se přijímat i pohled těch druhých na sebe

sama a zároveň mít odvahu podívat se sám na sebe. Vedle kladů (a těch by si člověk měl být vědom) má každý z nás i nějaké zápory. V tom je východisko, aby člověk vešel do života vyrovnaný, aby se hned nečertil, když se mu něco nepovede. Je to cesta na celý život, jelikož člověk není vyzván pracovat na sobě jenom v určitém období svého života, ale je to v podstatě záležitost každodenního rozhodování.

V rámci své biskupské služby jste navštívil řadu zemí a poznal život církve v různých, často i velmi složitých podmínkách. Mohl byste se podílet o některou ze svých zkušeností, která by povzbudila i naše čtenáře?

Když jsem byl před třemi lety v Íránu, setkal jsem se s mnoha vyznavači ▷

Biskup Václav Malý v chrámu svatého Bartoloměje v Kolíně

foto: apha.cz

*...jsem se rozhodl:
ano, chci jít
tou cestou
kněžskou a lidem
říkat, stojí za to
stát za pravdou,
stojí za to věřit
a svoji víru
vyznávat, i když
okolnosti se mění.*

Jsem rád, že existují různé nevládní organizace, které se zabývají otázkou lidských práv, otázkou lidské důstojnosti, konkrétně se snaží pomoci solidarizačními akcemi a těm, kteří jsou ve světě pronásledováni, vypomáhají i materiálně. Nejsou to vždycky křesťané. Těší mě, že i v mladé generaci si část lidí uvědomuje spoluzodpovědnost nejen za sebe sama, za bezprostřední okolí, ve kterém se pohybujeme, ale že mají i širší obzor.

Zaujala Vás v poslední době některá nově objevená myšlenka, která vám jakoby pootevřela cestu k hlubšímu prožívání života z víry?

Poměrně dost čtu a velmi mě zaujaly exercicie, které dával kardinál Thuan, což byl vietnamský biskup, později předseda rady papežské rady *Iustitia et Pax*, který měl někdy v roce 2000 exercicie pro tehdejší

islámu a bylo pro mě velmi oslovující, že jsem se s těmito lidmi cítil nablízku, i když přirozeně každý vycházíme z jiné náboženské tradice. Když člověk přistupuje k druhému jako k partnerovi, jako k někomu, kdo může obohatit jeho duchovní pohled, tak má opravdu velikou radost, jak blízko může být druhému navzdory jeho rozdílné náboženské tradici, jazyku, kultuře, z níž pochází. Byl to pro mě velký podnět a snažím se o to dodnes: přispívat ke křesťansko-islámskému rozhovoru, i když ve velmi omezeném prostoru a za velmi omezených možností. Velmi silným zážitkem pro mě pak bylo setkání s křesťany v Číně. Třicet lidí shromážděných v jedné místnosti vydrželo po čtyři hodiny naslouchat různým úryvkům Písma svatého, k tomu mít své komentáře a zároveň to proklá-

dat modlitbami. To bych mohl uvést jako příklad dvou velmi, velmi silných zážitků z různých prostředí. Obohatilo mě to jako křesťana i jako člověka.

Mezi lidmi jste spojován s ochotou zastávat se spravedlivých ideálů a pravdivých hodnot. Cítíte, že i v dnešní svobodné zemi je v tomto směru třeba za někoho bojovat?

Biskup Václav Malý, generální vikář P. Michael Slavík a kardinál Miloslav Vlk na Arcidiecézním setkání mládeže

*Stojí za to
především umět
druhé vnímat
jako zrcadlo sebe
samého, naučit se
přijímat i pohled
těch druhých na
sebe sama.*

šího papeže Jana Pavla II. a jeho spolupracovníky v Římské kurii. Tam mě opravdu upoutaly některé velmi neotřelé, přitom jednoduše vyjádřené myšlenky. Je to pro mě obrovskou inspirací. Právě ve druhé kapitole těch exercicií jsem četl, a to jsem nikdy neslyšel (i když samozřejmě z jiného pohledu tu skutečnost vnímám), že Ježíš byl hazardér, že nebyl šikovný manažer, že riskoval... Kardinál Thuan to krásně aplikuje tak, že Ježíš je připraven odpustit i tomu, kdo je jeho velkým dlužníkem, kdo nikdy nemůže dluh splatit, že je schopen oslovit i člověka a být s člověkem, který navenek nic neznamená a podobně. Tato myšlenka mě v posledních dnech obrovsky zaujala a pomohlo mi to ještě více prohloubit můj vztah k Ježíši.

O mladých lidech se říká, že jsou nestálí. Mohl byste ze svých zkušeností poradit těm, kteří by rádi obstáli a vytrvali ve svých životních zkouškách?

Já bych nerad radil, protože mladý člověk je plný energie, začíná si uvědomovat svoji identitu, přirozeně se vymezuje vůči těm druhým, aby potvrdil sám sebe jako osobnost. Je to období růstu a dívá se pochopitelně zjednodušeným pohledem okolo sebe na ty starší. Sám si chce dokázat, že se umí postavit na vlastní nohy. Je důležité, aby si mladý člověk uvědomoval, že navazuje na to, co už tady před ním bylo vykonáno, že něco přebírá, čeho si možná ani není vědom, a že samozřejmě není možno jednat jenom impulsivně podle toho, co jednomu momentálně vyhovuje, co momentálně pociťuje jako dobré. Měl by se umět zamyslet především nad tím, co je důležité pro můj lepší vztah vůči Bohu a vůči druhým. Jsem přesvědčen, že toto lze přijmout jako základní pravidlo.

Jan Pavel II. mluvil často o nové evangelizaci. V čem vidíte cestu k nové evangelizaci v podmínkách našeho národa?

Někdy se mi zdá, že jako křesťané přistupujeme k druhým jako k těm neznalým, které musíme poučovat. Přitom jde spíše o to, abychom se s nimi setkávali a vnímali je jako partnery. Toto je potřebný předpoklad k nové evangelizaci.

Foto: Flickr

Především v tom, aby ten, kdo se hlásí k Ježíši, kdo se snaží být křesťanem, si to nenechával pro sebe, ale aby dovedl víru v Ježíše vyznat i tam, kde nemůže očekávat, že ho ti druzí okamžitě pochopí. Tím nemám na mysli nějaké naivní a vnucující metody. Setkávám se však s tím, že mi někdo řekne: oni vlastně na pracovišti ani nevědí, že jsem křesťan... Lidé dnes hovoří o různých záležitostech včetně otázek etických. Při takové příležitosti bychom jako křesťané měli říci, že ve svém pohledu vycházíme z pozice věřícího. Jde o to nestydět se, vyznat svoji víru a zároveň vždycky vnímat toho, který se ptá, jako partnera a jako někoho, kdo mě může obohatit a kdo svými otázkami, které se mi zdají třeba i naivní nebo nepřijemné, mi pomáhá, abych si sám lépe uvědomoval, komu jsem uvěřil, a abych se naučil lépe sdělovat to, co je pro mě důležité. Někdy se mi zdá, že jako křesťané přistupujeme k druhým jako k těm neznalým, které musíme poučovat. Přitom jde spíše o to, abychom se s nimi setkávali a vnímali je jako partnery. Toto je potřebný předpoklad k nové evangelizaci.

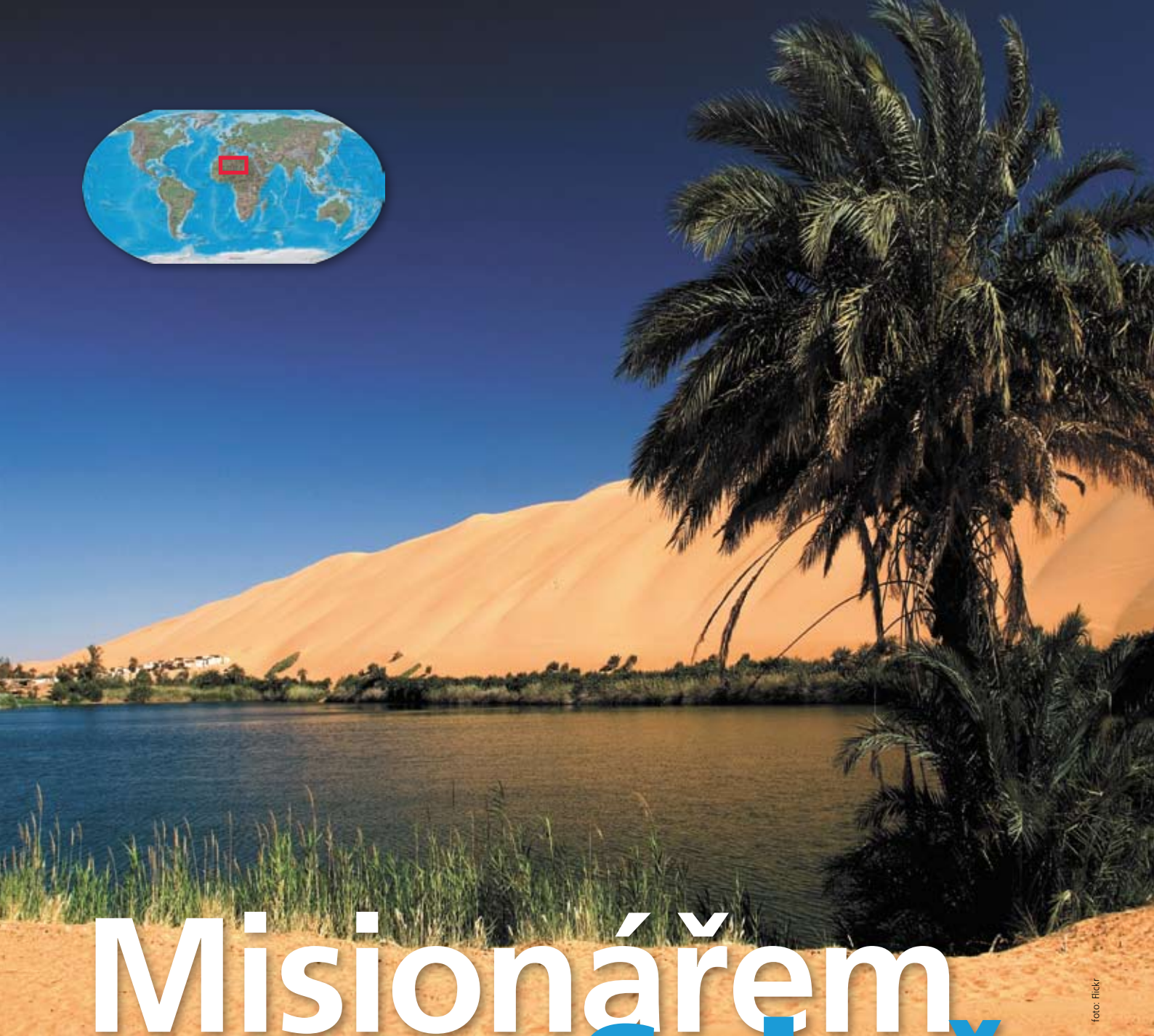
Jak často míváte možnost setkat se s mladými lidmi? Jsou pro vás tato setkání podnětná? K čemu vás inspirují?

Navštěvuji mnohé rodiny a s mladými lidmi jsem poměrně dost často ve styku. Bývám zván na různá setkání. Především je pro mě povzbuzením, že mezi mladými jsou tací, kteří chtějí svůj život postavit opravdu na pevném základě, a že mě zároveň nenechávají v klidu svými otázkami, svojí spontaneitou. A tak ani teď, když už se blíží spíše do té závěrečné fáze svého života, mi nedovolí, abych ustrnul, abych si řekl, že už to mám všechno promyšlené, že už vlastně nemusím hledat. Svým hledačstvím mě inspirují a zaujmou svou spontaneitou, s níž se pro různé životní postoje rozhodují.

Čeho si vážíte na současném Svatém Otcí Benediktu XVI.?

Přirozeně především jeho veliké erudice a toho, jak dovede sám svědčit o své víře. Teď to ukázal ve své nejnovější knížce o Ježíši z Nazareta. Je to jeho osobní vyznání, ne jenom vysoká teologie. Vysoce si cením, že tuto knihu dává do vínku nikoli jako závazné učení, ale jako osobní svědectví. Je především tím, kdo se rozhodl pro Ježíše a nevystupuje jen jako papež, který poučuje.

Připravila Petra Vaňková ■

Misionářem na Sahaře

foto: flickr

Sahara je synonymum pouště, prázdná, žízně, zkrátka nehostinných podmínek života. Přesto tam žijí lidé a mezi nimi najdeme i Misionáře obláty Panny Marie Neposkvrněné (OMI), které už papež Pius XI. nazval „specialisty na nejtěžší misie“ a papež Jan Pavel II o nich řekl, že jsou to „muži zasvěcení evangelizaci, zvláště mezi nejubožejšími lidmi“.

Abych vám přiblížil misie v Sahaře, pozval jsem k rozhovoru mladého španělského obláta P. Maria Leona, který už čtvrtým rokem zakouší, co to je, když máte písek úplně všude.

Mohl bys nám přiblížit oblast, kde působíš?

Naše misie se nachází v Laayoune (250 000 obyvatel), což je hlavní město Západní Sahary. Leží v oblasti mezi Mauretánií a Marokem. Momentálně je tento region závislý na Maroku – je tam přítomná marocká armáda, používá se marocká měna, vlajka, úřední jazyk. Tato země byla dříve španělskou kolonií, ale po vpádu početné marocké armády Španělé toto území opustili. Jsou tam také přítomny jednotky OSN a očekává se referendum o nezávislosti Západní Sahary. Většinu území pokrývá poušť.

P. Alvarez Rafael s návštěvou

foto: archiv MS!

Pak ještě spravujeme jeden kostel pět set kilometrů jižněji...

V Laayoune máme dům, kde žijeme v komunitě tři oblátů. Pak ještě spravujeme jeden kostel pět set kilometrů jižněji, kam dojedeme jednou do měsíce. Je to naše misijní stanice, kde udržujeme v provozu tento kostel, sloužíme tam mše svaté, navštěvujeme tamější rodiny, které jsou většinou muslimské, ale jsou to naši přátelé, s nimiž udržujeme kontakt.

Jak začala tato oblátská misie v Západní Sahaře?

Naše misie byla zahájena ještě v době španělské kolonie, kdy se v padesátých

letech minulého století počali v této oblasti usazovat ve větším počtu Španělé. Vatikán spolu se španělskými biskupy se na nás, španělské obláty, obrátil s prosbou, jestli bychom tam mohli otevřít misii a poslat několik misionářů, kteří by duchovně doprovázeli toto španělské obyvatelstvo, které se v té době podílelo velkou měrou na rozvoji země. Byla budována nová města, dopravní uzly, průmysl a podobně. To bylo v roce 1954, kdy jsme tam postupně otevřeli pět kostelů. Naše práce se tehdy podobala běžné farní pastoraaci jako ve Španělsku, s tím rozdílem, že to bylo v Africe.

Takto to fungovalo do roku 1975, kdy se Západní Sahary zmocnilo Maroko se svou armádou a ustanovilo tam své úřady. Došlo k válce mezi Marokem a Polisario, což je opozice tvořená částí původního obyvatelstva, která se nyní nachází v exilu.

Velmi intenzivně prožíváme Advent a postní dobu. Je to dáno zejména pouštním prostředím, ve kterém žijeme a které samo vybízí ke ztišení a hlubšímu ponoření se v modlitbě...

I potom jsme setrvali a snažili se udržet naši přítomnost v této zemi, protože ve chvíli, kdy v arabské či muslimské zemi opustíte kostel či misijní stanici, tak ji ztratíte navždy. Proto nás Svätý otec požádal, abychom udrželi naši přítomnost v této oblasti, i kdybychom tam už neměli žádné křesťany, protože to bude cenné do budoucna. V posledních letech se situace změnila a my jsme začali vnímat naši misii jako zvláštní místo pro mezináboženský dialog.

Co bys nám mohl říci o lidech, kteří tam žijí a s nimiž se setkáváte?

Devadesát procent obyvatelstva jsou maroťtí muslimové. A téměř deset pro- ▷

Katolický kostel v Layoune

foto: archiv MS!

foto: Flickr

Chudinské přibytky původních obyvatel Saharawi

foto: archiv MSF 2x

cent jsou Saharawi, což jsou také muslimové, ale odlišného původu, jiné kultury a náboženských tradic. Ústava zakazuje stát se křesťanem. V zemi není moc příležitostí k práci, takže většina lidí je nezaměstnaná a jen někteří pracují, například v fosfátových dolech nebo ve státní správě. Když například přijdete na úřad, sedí tam pět až šest lidí, ale jejich práci by klidně zastal jen jeden. Je to vládní politika, jak dovolit lidem, aby si vydělali, protože by jinak riskovali protivládní nepokoje a bouře. Takže vzhledem k tomu, že většina jich je neza-

městnaných, žijí jednoduchým životem, rádi se druží, pijí společně čaj ve veřejných čajovnách, udržují své tradice.

V čem spočívá vaše práce?

V první řadě udržujeme v chodu kostel, zajišťujeme duchovní službu asi pro pět set křesťanů, z nichž část přichází pravidelně na bohoslužby. Navštěvujeme křesťanské rodiny, s nimiž udržujeme blízký přátelský vztah. Naše bohoslužby jsou velmi jednoduché, nemůžeme si dovolit pořádat velké slavnosti, procesí apod.

Naší důležitou činností je také udržování kontaktů s muslimy. Děláme to různými způsoby, jedná se třeba o pomoc a podporu rodinám v nouzi skrze naši charitu, nebo o různá setkání na oficiální úrovni s městskými či náboženskými představiteli.

Jaká je pozice křesťanů v této muslimské společnosti?

V Západní Sahaře je rozmístěna polovina celé marocké armády, z čehož plyne, že je v zemi zajištěn klid a bezpečí, i pro křesťany, ovšem za cenu přehnané kontroly. Takže jsou tajnou policií kontrolovány jak naše e-maily, telefonáty či pošta, tak i náš pohyb a lidé, s nimiž se setkáváme.

Běžní lidé si nás váží, hlavně proto, že jsme duchovní osoby, a Korán je učí úctě

Tajnou policií jsou kontrolovány jak naše e-maily, telefonáty, či pošta, tak i náš pohyb, lidé, s nimiž se setkáváme...

Muslimové při modlitbě s ochranou policie

foto: archiv MSF

k duchovním lidem. Na druhou stranu ale také zaměňují křesťanství s evropanstvím, tedy kdo přichází z Evropy, je křesťan, a pak křesťany posuzují podle chování turistů z Evropy. Ovšem zároveň vzhlíží k Evropě jako k bohatému kontinentu a dostat vízum do Evropy je snem každého z nich. Takže se potom toto vše míchá ve vzájemných vztazích muslimů a křesťanů.

Jaké jsou vaše plány do budoucnosti?

Naším hlavním plánem je obnovení komunity, do níž jsem přišel s tímto cílem před čtyřmi roky a kde žiji spolu s dalšími dvěma misionáři obláty (75 a 85 let). Proto hledáme v kongregaci obláty, kteří by chtěli přijmout toto poslání a mohli tak vystřídat tyto dva starší misionáře, kteří si zaslouží svůj odpočinek, a zároveň by pak bylo možné začít uskutečňovat nové projekty, které se nám nabízejí.

Nesmíme mluvit přímo o Kristu, o křesťanské víře, to je zakázané, ale můžeme jim předávat hodnoty vycházející z Kristova učení.

Nedělní bohoslužba v oblátském kostele

foto: archiv MS1

Návštěva místních obyvatel

foto: archiv MS1

Z čeho máš ty sám největší radost při plnění tohoto nesnadného poslání?

Já jsem šel do Západní Sahary kvůli lidem, protože jsem si je oblíbil – to jak žijí jednoduchým a pokorným způsobem života. Jsou velmi přátelští a pohostinní a nacházím mezi nimi opravdové vzory duchovního života, přátelství, sdílení životních zkušeností. Zároveň si myslím, že i my je můžeme ledačco naučit, předat určité naše hodnoty. My totiž nesmíme mluvit přímo o Kristu, o křesťanské víře, to je zakázané, ale můžeme jim předávat hodnoty vycházející z Kristova učení o Božím království.

Bliží se vánoční svátky, a tak si nemohu odpustit poslední

otázku. Jak prožíváte advent, Vánoce, či Nový rok v Západní Saharě?

I přesto, že mají jiný kalendář, tak se kvůli ekonomickému vlivu Evropy a USA řídí i naším křesťanským kalendářem, a paradoxně pracují v pátek, který je pro muslimy svátečním dnem, a volno mají v sobotu a v neděli jako my v Evropě.

Ovšem neslaví ani náš Nový rok, ani Advent, ani Vánoce. A tak tyto svátky slavíme jen my, křesťané. Přesto nám občas někteří muslimové blahopřejí, když vědí, že máme svátek.

Velmi intenzivně prožíváme advent a postní dobu. Je to dáno zejména pouštním prostředím, ve kterém žijeme a které samo vybízí ke ztišení a hlubšímu ponoření se v modlitbě do sebe.

O to těžší je pak slavit Vánoce nebo Velikonoce s celou tou krásou, radostným duchem a slavnostní atmosférou, která k tomu patří, protože nás je málo, ale přesto se snažíme to vše prožít s největší radostí a vždy v duchu pokory.

P. Tomáš Vyhnaněk OMI ■

A pravda vás osvobodí

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Proč musí církev hlásat evangelium celému světu?

Protože Kristus přikázal: „Jděte tedy, získajte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha Svatého“ (Mt 28, 19).

Srov. Kompendium Katechismu katolické církve, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2006

foto: Flickr

Zbav se závisti!

Nebude to lehké, ale je to nutné...

Do malé francouzské vesnice Arsu přicházely před sto padesáti lety statisíce lidí z celé Francie. Naslouchali kázáním svatého Jana Maria Vianneye (1786–1859), přijímali svátosti a vraceli se domů s pevným rozhodnutím změnit svůj život. Co jim tento světec říkal? Ve svých kázáních jim nejen ukazoval, jak je hřích hrozným neštěstím pro každého člověka, ale i cestu, kudy z tohoto neštěstí ven. Osmdesát jeho kázání se zachovalo. Jedno z nich je i o závisti. Jeho první část jsme uveřejnili v minulém čísle, druhou otiskujeme nyní.

Závistivec, lakomec a kníže

Kolik zlosti má v sobě tento hřích, vám jasněji ukáží na příkladu. Svatý Vincenc z Ferrery vypráví, jak se jeden kníže dozvěděl, že v jeho městě žijí dva zvláštní lidé – jeden z nich byl lakomec,

druhý závistivec. Kníže nařídil zavolat je k sobě a řekl, že pro ně udělá všechno, o cokoli ho poprosí, ale pod jedinou podmínkou: že ten, který první řekne svoji prosbu, dostane pouze polovinu toho, co druhý.

Tato podmínka oba muže velmi znepokojila. Lakomec chtěl nejen dostat peníze, ale řekl si: „Jestliže vyslovím svou prosbu jako první, dostanu pouze polovinu toho, co ten druhý.“ Závistník chtěl také prosit, ale bál se, že ten druhý dostane o polovinu víc než on. Čas utíkal a nikdo z nich neřekl žádnou prosbu, protože jednoho svazovala chamtivost a druhého závist. Kníže už nechtěl déle čekat a nařídil, aby svou prosbu přednesl nejprve závistivý. A víte, co ten vykřikl, unesen veškerým zoufalstvím? „Jestliže Vaše knížecí milost přislíbila učinit všechno, o co požádáme, chci, aby mi bylo vyloupeno jedno oko.“ Neboť se domníval, že i jediným okem si vychutná pohled, jak tomu druhému vyloupnou oči obě. A sv. Vincent dodává, že nikdy neviděl neřest stejně jedovatou jako závist. Nebyla to právě ona, která

*Nedopustme,
aby se do našich
srdcí dostal
proklatý hřích
závisti, protože
kdyby v nás
zapustil kořeny,
stali bychom se
nešťastnými.*

uvrhla Daniela do lví jámy (srov. Dan 6,4)? Jak moc je tento hřích rozšířen po světě! Obklopuje všechny a všecko. A přesto se lidé brání ho v sobě rozpoznat, a tím více se v tomto směru nechtějí polepšit.

Skrytý, ale zlý hřích

Aby se člověk pokořil, vyzpovídal a napravil, musí nejprve hřích poznat. Závist zaslepuje; proto se člověk, který podlehne této neřesti, stane zatvrzelým a velmi zřídka se obrátí. Přiznávám, že každý hřích zaslepuje člověka, ale málokterý tak zamlžuje činy a vpuští do duše tak málo světla, jako to činí závist.

Ubohý závistivec! Namlouvá si, že jeho hřích není ničím, že mu nedělá ostudu před světem jako jiným krádež, rouhání či cizoložství. Zdá se mu, že to je jen drobnůstka, za kterou lehce přijme odpuštění. Nepřemýšlí nad tím, že tento postoj ničí ušlechtilost člověka a vlévá mu do duše smrtící jed, který zahubil Kaina. I když tento bratrovrah pociťoval strašné výčitky svědomí, protože krev Ábela volala po pomstě do nebe, závist ho zaslepila tak moc, že přes

foto: SXC

to všechno se neobrátil a někde zahynul. Pohleďme také na farizeje, kteří se domáhali smrti Ježíše Krista. Obrátili se, když viděli zázraky Spasitelovy? Ne! Zemřeli ve svých hříších. Svátý Basil říká, že závistivý člověk je strašnou potvorou, která dobré oplácí zlým. Tento hřích ho táhne do stále větší propasti, vzdaluje ho od Boha, zaslepuje a zatvrzuje stále víc. Proto obrácení závistivého je den ze dne stále těžší.

Malomocenství duše

Když sestra Mojžíše reptala proti svému bratru, vyvolenému Božím sluhovi a vůdci izraelského lidu, Bůh ji potrestal malomocenstvím. Proč Bůh potrestal Mojžíšovu závistivou sestru touto chorobou? Protože mezi závistí a malomocenstvím existuje velká podobnost. Jako malomocenství ničí celé tělo člověka, tak závist kazí veškerou vládu duše. Malomocenství zasahuje krev a často způsobuje smrt. Podobně závist – ona je duchovní zkárou, která proniká člověka až do morku kostí. Je těžké vyléčit člověka z této choroby.

Jak obtížné je vymýtít tento hřích, když se dostane do duše! Vidíme, že hněv a závist trvají měsíce, léta, a nejednou celý život.

Léky na závist

Vidíte bratři, jak moc se máme bát tohoto hříchu, z něhož se tak těžce pozvedáme. K jakým prostředkům se tedy máme utéci? Především je třeba se přiznat k vlastní vině. Lidé však velmi často neznají vlastní duši. Nevidí dokonce ani čtvrtinu svých hříchů. Tím více v sobě nepozorují závist, kterou považují nanejvýš za lehké pochybení vůči lásce. Prosme tedy Duchu Svátého, aby nám udělil světlo k poznání sebe samých. Setrvejme v pokoře srdce, která je velmi důležitým prostředkem k sebepoznání. Jako pýcha zaslepuje, tak pokora osvětluje hlubiny duše. Svátý Augustin se velmi bál hříšné nevědomosti a často se modlil k Bohu: „*Noverim me, oderim me.* – Ať poznám sebe, abych se nenáviděl.“ [Pozn. redakce: Tato slova je však třeba správně chápat ve světle jiného Augustinova hesla: „Hřích nenávidět, hříšníka milovat!“ To platí i ve vztahu k sobě a svým hříchům. Tedy i v tomto zkráceně vyjádřeném latinském „*Noverim me, oderim me.*“ jde o nenávisť k vlastním hříchům, ne k sobě samému. Vždyť Ježíšova slova: „Miluj bližního jako sám sebe,“ předpokládají, že člověk má i sám sebe rád.] ▷

Ubohý závistivec! Namlouvá si, že jeho hřích není ničím, že mu nedělá ostudu před světem, jako jiným krádež, rouhání či cizoložství.

foto: SXC

foto: Flickr

Láska a štědrost – opak závisti

Ach, kolik osob, dokonce i zbožných, podlešlo této neřesti a nechce se k ní přiznat! Kdybych se zeptal dítěte, které chodí do náboženství, jaká ctnost je protějškem závisti, odpovědělo by mi: „Láska k bližnímu a štědrost vůči ubohým.“ Jak šťastní by lidé byli, kdyby se měli křesťansky rádi. Těšili by se ze štěstí a zdaru bližního a trápili by se poklesky a neštěstími, jaké je potkaly; děkovali by Pánu Bohu, že žehná jejich sousedovi. Tak postupovali svatí. Pohleďte, jak Ježíš Kristus litoval lidskou bídu a jak moc toužil všechny obšťastnit. Opustil svého Otce v nebi a přišel na zem. Pro naše štěstí a vykoupení tak opustil svou slávu a dobrovolně zemřel na kříži jako zločinec. Pohleďte, jak bratrsky zacházel s nemocnými a s jakou horlivostí je léčil a povznášel na duchu. Když vidí na poušti hladové zástupy lidu, je naplněn žalem – působí mu to zármutek a zázračně rozmnožuje chléb, aby byli nasyceni (srov. Mt 15,32). Apoštolé také všechno opustili, aby obšťastnili své bratry. A první křesťané – jak velmi se navzájem milovali! Duch Svätý o nich říká, že měli jedno srdce a jednu duši (srov. Sk 4,32). Závist byla mezi nimi neznámá. Světci s ochotou vydávali svůj život na záchranu

bratrů. Proto zcela opustili majetek nebo ho rozdali mezi chudé a trpící. A když už nic neměli, sami sebe prodali do otroctví, aby z otroctví mohl být někdo vykoupen.

Země by se stala rájem, kdyby mezi lidmi panovala ctnost Boží lásky. Lidé by se radovali ze štěstí a slávy svého souseda a spolutrpěli by jeho nouzí, smutkem a utrpením.

Ať závist neničí naše štěstí!

Nedopustíme, aby se do našich srdcí dostal prokletý hřích závisti, protože kdyby v nás zapustil kořeny, stali bychom se nešťastnými. Když nám pekelný duch podouvá závistné myšlenky, vypudíme je a prokazujeme bližním přízeň, nechovíme se vůči nim lhotejně a chladně. Naopak, právě jim vždy s ochotou pomůžeme. Jestliže by se nám jejich skutky zdály zlé, pomysleme si, že zřejmě nemáme pravdu. Nezapomínejme, že Bůh nás nebude soudit za cizí chování, ale za naše vlastní činy. Někomu se daří lépe, a to rodí v našem srdci závist. Připomeňme si namísto toho, že dobrý křesťan je povinen děkovat Bohu za dobrodiní, které sesílá na jeho bratra. Kdyby nás ohrožovala závist na úkor člověka, který je proti nám ctnostnější a zbožnější, pomysleme si: „Díky Bohu, že jsou na světě lidé, kteří nahrazují Tvůrci moje poklesky.“

foto: Flickr

*Kolik osob,
dokonce
i zbožných,
podlešlo této
neřesti a nechce se
k ní přiznat!*

Končím, bratři, a opakuji, že jestliže chceme být spaseni, musíme bližnímu přát dobro, těšit se z jeho štěstí a trápit se jeho neštěstím. Říká totiž apoštol Jan: „Říká-li kdo: ‚Miluji Boha, ale přitom nenávidí svého bratra, je lhář. Neboť kdo nemiluje svého bratra, kterého vidí, nemůže milovat Boha, kterého nevidí“ (1 Jan 4,20). Hleďme na krásný vzor, kterým je pro nás Ježíš Kristus. Chtěje nás vyléčit z prokletého hříchu závisti, zemřel za své nepřátele – zemřel, aby nás hříšné obšťastnil. Amen.

*Sv. Jan Maria Vianney ■
(redakčně zkráceno)*

Brožury s kázáními svatého Jana Maria Vianneye vydal tiskový apoštolát A.M.I.M.S. a je možno je objednat na www.fatym.com nebo na adrese: A.M.I.M.S., FATYM Vranov nad Dyjí 20, PSČ 671 03. Knihy jsou zaslány jen za příspěvek na tisk a poštovné (doporučená výše příspěvku na jednu asi 70ti stránkovou brožuru je 15 Kč).

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu
Cirkve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Proč jsou některé hříchy hlavní?

Některý hříchům (pýcha, lakomství, smilstvo, závist, nestřídmost, hněv, lenost) se říká „hlavní hříchy“, protože jsou zdrojem mnoha jiných hříchů.

srov. Katechismus, Dr. Antonín Podlaha, Praha 1920

Čím se posilujeme v ctnostech?

Ve ctnostech se posilujeme, když se snažíme: poznávat sebe, přemáhat zlé náklonnosti a následovat Pána Ježíše.

Proč si máme častěji odpírat i věci dovolené?

Máme si častěji odpírat i věci dovolené, abychom si snadněji dovedli odepřít i věci špatné a nedovolené.

srov. Katolický katechismus, Fr. Tomášek, Praha 1968

Narodil se člověk, *radujme se!*

V souvislosti s Vánocemi se mnozí věřící i nevěřící zamyslí nad tím, čeho jsou Vánoce vlastně svátky. Jedni odpoví, že to jsou svátky rodinné pohody, pokoje a radosti. Ti, kteří rodinnou pohodu prakticky už dávno neprožívají, přestali Vánoce slavit. Pro nás věřící slavení Vánoc nepostrádá rodinný rozměr, ale ten je podepřen a posílen skutečnostmi, které vyplývají z naší víry: o Vánocích slavíme narození Ježíše Krista. Boží Syn se stává lidským dítětem. To je tajemství víry, nad kterým o Vánocích nepřestáváme tiše žasnout.

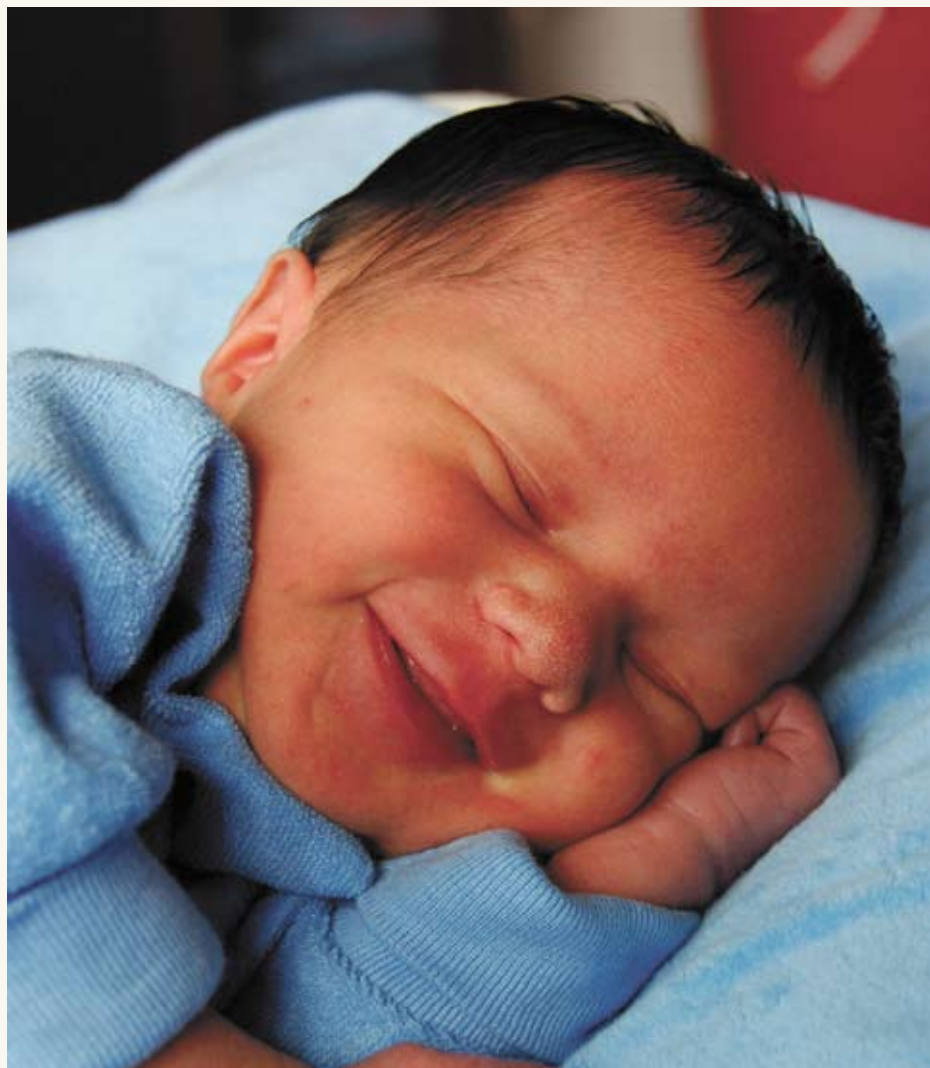

foto: Flickr

Tím, že se Boží Syn rodí na naši zem jako člověk, dostává se všemu, co souvisí s početím a narozením jakéhokoli člověka, posvátné hodnoty. Narození Božího Syna to vše posvěcuje, a tak Vánoce můžeme slavit jako svátky posvátnosti nového života.

Podobáme se Bohu – dárci života

Hned na začátku Písma svatého se dozvídáme o člověku zajímavou věc: Bůh stvořil člověka ke svému obrazu (srov. Gn 1,26–28). To znamená, že člověk se Bohu v mnohém podobá. Jednou z těch nejvznešenějších vlastností, která nás lidi spojuje s Bohem, je to, že lidé podobně jako Bůh mohou předat život dalšímu člověku. Děje se to skrze plození, rození a výchovu dětí. Plodit a rodit děti lze ovšem různým způsobem. Bůh nás zve, abychom tuto lidskou schopnost uváděli ve skutek podle pravidel, která On dává. To proto, abychom se Bohu podobali co nejvíce. Pak budeme také nejvíce lidmi.

Bůh a nebo rodiče?

Rád mluvím s dětmi v náboženství o stvoření světa a člověka. V této souvislosti vždy přijde na řadu také otázka, jestli děti mají život od rodičů nebo od Boha Stvořitele. Děti se většinou zastávají svých rodičů. Není divu. Rodiče jsou jim často bližší a konkrétnější než „vzdálený“ Bůh. Tu se jim snažím vysvětlit, že pokaždé, když rodiče počnou dítě, tvoří Bůh tomuto človíčkovi zcela jedinečnou duši, do které vkládá veliký poklad toho, čím chce On jako Stvořitel obdarovat svět

skrze tohoto nového človíčka. Podobně to připomínám také rodičům při přípravách na křest: budou to oni, kteří mají nad svým dítětem žasnout a objevovat v jeho životě to, co do něj Bůh vložil. Mají to pomoci objevovat také svému dítěti.

Od kdy je člověk člověkem

Lidský život začíná početím. Toto stanovisko hájí i Církev. Existují samozřejmě i ti, kteří se snaží stanovovat počátek života člověka od nějakého dalšího vývojového stadia zárodku. O takto určo- ▶

vané hranice se potom mohou vést různé odborné či méně odborné debaty, a tak tyto hranice vždy zůstávají velice neostré. Jejich cíl je pak většinou jen jeden: slouží zastáncům potratu k tomu, aby mohli říct, že potrat do určité doby není zabitím člověka, ale jen odstraněním něčeho, co se podobá nežádoucímu nádoru. Početí je však jedinou přesně definovatelnou hranicí počátku nového lidského života.

Jak bych chtěl být počat?

K početí dochází při intimním styku muže a ženy. Tento styk vedoucí k početí však může probíhat různými způsoby. Podobně i těhotenství a výchova dítěte v rodině mohou mít různý průběh. Odborníci stále více upozorňují na to, jak už sám způsob početí a těhotenství může ovlivnit zejména psychické zdraví dítěte. Podobně ovlivňující je také způsob následné výchovy v rodině. Právě při ní narážíme u dětí na určité způsoby chování, které se nám nelíbí, které chceme odstranit: děti jsou neukázněné, nesoustředěné nebo přehnaně bázlivé a lítostivé... Jde to však mnohdy velmi těžko, protože předpoklady pro tyto reakce jsou skryty hluboko v podvědomí dítěte, kam byly zasety už v okamžiku početí či v průběhu těhotenství.

Jak chceš, aby druzí jednali s tebou, jednej ty s nimi

Jednou před Vánoce jsem se vypravil do středních škol s besedou nazvanou „Narodil se člověk, radujme se“. V rámci svého povídání jsem dával mladým také

Dítě v sedmém týdnu od početí

„Dříve než jsem tě utvořil v lůně, znal jsem tě; dříve než jsi vyšel z mateřského života, posvětil jsem tě, prorokem pro národy jsem tě ustanovil.“ (Jer 1,5)

následující anketní otázku: „Který z uvedených způsobů početí bych si přál pro sebe?“

- a) dítě mohou počít v opilosti po zábavě děvče s chlapcem, kteří se na zábavě náhodně seznámili;
- b) dítě mohou počít dva lidé, kteří spolu chodí a chtějí „zkusit, jak jim to spolu půjde v posteli“;
- c) dítě mohou počít manželé, kteří se jeden druhému při intimním styku

- v lásce odevzdávají a chtějí dítě počít;
- d) dítě lze dnes počít i bez intimního styku – ve zkumavce.

Drtivá většina účastníků by volila pro sebe možnost c), i když někteří měli výhrady ke slůvku „manželé“. Potěšilo mě, jaké je v této věci svědomí mladých lidí, a povídání nad anketou jsem zakončil připomenutím Ježíšových slov: „Co tedy chcete, aby lidé dělali vám, to všechno i vy dělejte jim...“ (Mat 7,12).

Bůh počítá s každým

Výše uvedená anketa rozhodně není vtípem – s tím mladí ve třídách rovněž souhlasili. Těmito způsoby lidé skutečně na svět přicházejí. Snad anketa probudí vědomí odpovědnosti i v těch mladých

Tím, že se Boží Syn rodí na naši zem jako člověk, dostává se všemu, co souvisí s početím a narozením jakéhokoli člověka, posvátné hodnoty.

foto: Flickr

lidech, kteří jsou v současné době až příliš fascinováni sbíráním pohlavních zkušeností.

Intimní styk muže a ženy je nasměřován k předání života a život nového člověka není maličkost. Papež Jan Pavel II. napsal: „Každý člověk má právo, aby byl počat v atmosféře lásky a přijetí.“ Mluví tu o právu člověka, který má být teprve počat. Mnozí dnes nepřipisují nenarozenému dítěti žádná práva. Pohled zesnulého papeže a pohled Církve se opírá i o svědectví starozákonního proroka Jeremiáše, který slyší Boží hlas: „Dříve než jsem tě utvořil v lůně, znal jsem tě; dříve než jsi vyšel z mateřského života, posvětil jsem tě, prorokem pro národy jsem tě ustanovil“ (Jer 1,5). To je vědomí, které pro mě osobně je zdrojem veliké útěchy a veliké radosti ze života: Bůh prostě počítá s každým člověkem ještě dříve, než je počat na tento svět.

Žiješ, protože tě rodiče chtěli

Bohužel v dnešní době početí člověka v mnoha případech ještě neznamená, že se narodí. Uvádí se, že vinou umělého potratu u nás přijde o život v průměru asi 70 dětí denně. Co ženu k potratu vede? Okolnosti tohoto rozhodnutí mohou být různé. Často není potratem vinna jenom žena sama, ale spíše její okolí, které ji v nečekaném těhotenství nepodpoří, ale naopak problém smete ze stolu větou: „No doufáme, že si to nenecháš!“ Ať nám neunikne, že se v této větě o počatém člověku mluví jako o věci!

K potratu se rozhodují ženy, které byly znásilněny, pro které by těhotenství mohlo znamenat ohrožení jejich vlastního života – to jsou však případy spíše velmi výjimečné. Hodně se o nich mluví a píše, ale jedná se spíše o vzácnost. Daleko častější jsou případy svobodných dívek a žen, pro které by těhotenství a výchova dítěte znamenaly komplikace v jejich společenském životě (přerušeni slibné kariéry, přerušeni studia...), a rodin, které se bojí, že by třetí dítě snížilo jejich životní standard.

Mluví se také o eugenických potratech: podnětem k takovému rozhodnutí bývá poškození plodu nebo nebezpečí (často vyjádřené jen procenty pravděpodobnosti), že by se mohlo narodit postižené dítě. Mluví se o tom, že takto postižený plod ani není člověkem... Jiní říkají, že než žít celý život v trápení s handicapem, je lépe nežít. A ještě jiní: než se celý život starat o mrzáčka, to raději potrat. Na druhé straně si uvědomuji, k jak velké oběti se odhodlají rodiče, kteří se rozhodnou takové dítě přivést na svět. Takoví

„Každý člověk má právo, aby byl počat v atmosféře lásky a přijetí.“

jistě přese všechno to těžké postupně lépe a lépe chápou, jak velkou cenu má trpělivá oběť pro tento náš uspěchaný svět, který se žene za výkonem... Těmto rodičům vyjadřuji svůj velký obdiv a dík, neboť byl to Bůh, který takto postiženého člověka stvořil a má pro něj své poslání.

Kdo mi pomůže?

Žena, která nečekaně otěhotní, potřebuje podporu. Kéž by se jí toho dostalo od jejích nejbližších. V opačném případě se může obrátit třeba na libovolného kněze nebo zavolat na telefonní číslo 800 108 000. Jedná se o poradnu *Aqua vitae*, pomáhající ženám, které se ocitly v tísnivé situaci, spojené zejména s početím nebo narozením či výchovou dítěte. O této poradně se lze informovat také na internetové adrese www.linkapomoci.cz. Tuto linku provozuje Hnutí Pro život ČR. O tomto hnutí a o problematice potratů se lze dozvědět více na webech www.prolife.cz a www.svobodavolby.cz.

Život na naší zemi není jednoduchý. Je vystaven mnoha nebezpečím, nemocem, hříchu. Ale právě proto potřebujeme Vánoce – svátky života. Ať nám, a to nejen o Vánocích, Pán pomáhá znovu objevovat život svůj i život svých blízkých jako dar. Tak ať za tento dar také přijmeme odpovědnost.

P. Jindřich Čoupek ■

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve

Každá jednotlivá duše je stvořena z ničeho bezprostředně Bohem.^[Sent. cert.]

Bůh chrání a řídí svou prozřetelností všechno stvořené.^[De fide]

Každý člověk má individuální a nesmrtelnou duši.^[De fide]

Bůh určil člověku nadpřirozený cíl.^[De fide]

Srov. Dogmatika,
Matice cyrilometodějská, Olomouc 1994

Když rozkvete rumišťe

Anton Hlinka

Životopis Nancy Hamiltonové, těžce postiženého děvčátka, jehož život byl obohacením pro celou společnost

„Porodní bolesti, deprese, opuštěnost, úzkost ihned ustoupily, jakmile Markéta zaslechla pronikavý výkřik svého dítěte. Tak ráda by pozvedla hlavu a objala nemluvnátko, neměla však k tomu sílu. Ale proč jí je neukáží? „Chlapec?“ zeptala se s vypětím všech sil. Nedostala odpověď. Kdosi se k ní sklonil a řekl cosi nesrozumitelného. Byla to holčička. Dověděla se to později. Pocity radosti proběhly všemi jejími údy. Je tedy matkou. Z lůžka, kam ji po porodu uložili, mohla pozorovat hvězdy na tmavomodré obloze.“

Knihu je možné zdarma objednat na internetové adrese Hnutí Pro život ČR <http://prolife.cz/?a=5>.

„Pane faráři, okřtíte nám to...“

I v naší značně nevěřící společnosti uvažují mnozí rodiče o křtu svého dítěte v souvislosti s jeho narozením. Chtěl bych se nad touto skutečností zamyslet z pohledu kněze, který se těmto otcům a matkám snaží vyjít vstříc, když o křest požádají.

V nadpisu je uvedena jedna z vět, které kněz slyší, když za ním rodiče přicházejí, aby žádali o křest. Opět se tu mluví o dítěti jako o nějaké věci. Jinou typickou větou je: „Potřebovali bychom pokřtít dítě.“ V této větě rodiče mluví o křtu svého dítěte jako o své potřebě. Křest je ale spíše potřeba narozeného dítěte, i když ono ji ještě neumí formulovat. Ještě jiní žádají o křest takto: „Co je potřeba, abyste nám pokřtil naše dítě?“

V Církvi sice nemáme žádný formulář s názvem „Žádost o křest dítěte“, ale o udělení této svátosti lze požádat kněze třeba takto: „Pane faráři, byli bychom rádi, kdybyste nám pokřtil našeho Pepíka. Co pro to máme udělat?“ Tato věta se obrací na kompetentního člověka, vyjadřuje radost rodičů z toho, že chtějí dát svému dítěti po narození velký dar, a zároveň vyjadřuje jejich odhodlání pro to také něco udělat. V následujících odstavcích bych chtěl k těmto třem věcem něco říci.

Kdo je první kompetentní

Ať bydlíte, kde bydlíte, první, za kým byste měli zajít žádat o křest dítěte, je místní farář. Může se stát, že máte něja-

*Jestliže se nenarodí
někdo z vody
a z Ducha, nemůže
vejít do Božího
království. (Jan 3,5)*

foto: Anton Fric

kého kněze – rodinného přítele a chcete, aby vaše dítě křtil on. Nebo chcete, aby vaše dítě bylo pokřtěno někde jinde než ve farním kostele vašeho bydliště. Je to možné, ale i tak by měl být váš farář první, za kým zajdete a svůj úmysl mu ohlásíte. Toto není nějaká byrokracie, ale snaha o to, aby v Církvi byl pořádek.

Co mohu udělat pro křest svého dítěte?

Nutnou podmínkou křtu je víra v Boha Otce, jeho Syna Ježíše Krista a Ducha svatého. Protože víra je osobní rozhodnutí, kterého dítě ještě není schopno, musejí za něj při křtu víru vyznat rodiče. Zároveň s tímto vlastním vyznáním se také zavazují, že budou křtěné dítě ve víře vychovávat. Na výslovnou otázku, která se týká právě výchovy dítěte ve víře, hned na počátku obřadu odpovídají: „Ano“.

V současné době přibývá rodičů, kteří katolickou víru nepraktikují, tzn. neúčastní se bohoslužeb, a přesto z nějakého důvodu chtějí, aby jejich dítě bylo pokřtěno. I zde ale platí: minimum pro křest dítěte je víra. A z toho tedy vyplývá, že to nejlepší, co mohu udělat pro křest svého dítěte, je víru poznávat, ve víře růst

a víru projevovat. Aby dítě mohlo být pokřtěno, je třeba, jak říká církevní právo, opodstatněná naděje, že dítě bude vychováno v katolickém náboženství.

Je velkou radostí kněze, když rodiče, kterým dítě pokřtil, vytrvale konají malé

A pravda vás osvobodí

související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Co říká katechismus

Co znamená tvrzení: „Mimo církev není spásy“?

Znamená to, že veškerá spása pochází od Krista-hlavy skrze církev, která je jeho tělem.

Proto nemohou být spaseni ti lidé, kteří vědí, že Kristus založil církev a že je nezbytná ke spáse, a přesto do ní nevstoupí anebo v ní nevytrvají.

Zároveň díky Kristu a jeho církvi mohou dosáhnout věčné spásy všichni ti, kdo bez vlastní viny neznají Kristovo evangelium a jeho církev, ale upřímně hledají Boha a pod vlivem milosti se snaží plnit jeho vůli, jak ji poznávají z hlasu svědomí.

Srov. Kompendium Katechismu katolické církve, Karmelitánské nakladatelství, Kostelní Vydří 2006

Jak jsme křtili

Možná i vy patříte k těm, kteří, když slyší „příprava na křest“, mají ze setkání s knězem obavy.

Náhodné setkání?

Bylo to zrovna o tříkrálové sbírce, když k nám spolu s koledníky přišel taky pan farář. I když do kostela moc nechodím, poznala jsem ho a zeptala jsem se na možnost křtu naší dcery. Chtěla bych ji vést k Bohu, protože sama jsem touto výchovou prošla a chci ji dát i svým dětem. Pan farář slíbil, že se zastaví. Na naše setkání přišli také sousední manželé, kterým se narodilo už druhé dítě – také projevíli zájem o křest: při narození prvního dítěte měli spoustu starostí s nejistým bydlením – nyní se již usadili a mají čas i na tyto duchovní věci.

*Nalomenou
třtinu nedolomí,
doutnající knot
neuhasí...
(Mt 12,20)*

Manželé měli trému

S nějakou přípravou na křest jsme počítali, přesto jsme první návštěvu pana faráře očekávali s nejrůznějšími pocity. Sousedka byla zvědavá, jak pan farář vypadá a naši manželé byli sevření a měli trému z toho, že již z náboženské výchovy vše zapomněli a co když se pan farář bude na něco ptát.

foto: Flickr

Nakonec příprava na křest nebyla tak hrozná a shodli jsme se, že bez ní by celá slavnost křtu byla hodně ochuzená. Mnohé jsme se dozvěděli: o víře, o smyslu křtu a také něco o svatých, jejichž jména děti ponесou.

Po přípravě přišlo vyvrcholení

Samotné křtiny nám připadly trochu jako druhá svatba: rodina, lítání, pohoštění, jet pro tátu, oblékat děti,... až v kostele jsme si oddechli. Bohoslužba byla příjemným zážitkem, i když ani zde nechyběli jisté zdroje napětí. Třeba, když se nás pan farář zeptal, co žádáme od církve pro své děti – všichni najednou překvapeně mlčeli – jen já jsem nesměle řekl „Křest“ a ostatní se ke mně přidali. Taky jsem musel trochu bojovat se svým čtyřletým synem, který nemá rád vodu a rozhodně nesouhlasil přes mnohé přemlouvání během přípravy, aby mu pan farář lil na hlavu vodu.

Všem v rodině se křtiny líbili, náš starší syn má nyní po křtu pana faráře rád a pořád ho zve, aby s ním stavěl na písku. A my někteří z rodičů jsme slíbili panu faráři, že se stavíme častěji do kostela na „slovo Boží“.

Nebojte se!

Všem, kteří tak jako my uvažují o křtu svých dětí, radíme, ať seberou odvahu a vydají se za svým panem farářem poprosit o radu. Není, co ztratit, spíš získat.

Jitka s Milanem a sousedy ■
(redakčně doplněno: mezititulky
a citace z evangelia)

krůčky ve víře. Menší radost je pak z těch, kteří sice „Ano“ slíbí, ale nakonec se ukáže, že to nemysleli příliš vážně ani se svým růstem ve víře, ani s vedením dětí k Bohu.

Křest je velký dar, aneb co křest působí

Při křtu Bůh člověku odpouští dědičný hřích a všechny osobní hříchy, kterých se dopustil. Ale nejsou to jen hříchy, které se odpouštějí. Obřadu křtu dospělých předcházejí tzv. exorcismy – to jsou modlitby, ve kterých kněz prosí za toho, kdo bude

pokřtěn, aby byl vysvobozen z moci zla. Toto osvobození můžeme vnímat jako jakousi negativní stránku křtu – křest, který člověku něco odnímá. Tou pozitivní stránkou jsou Boží dary, kterými Bůh člověka při křtu zahrnuje. Bůh Otec přijímá člověka za své dítě, přijímá jej také do své rodiny – Církve. To je ovšem důvod k tomu, abychom nepovažovali křest za soukromou událost rodiny. Je to věc, která se týká celého společenství Církve – konkrétně farnosti. Nově pokřtěný dostává od Boha pomoc ke konání dobra a vyznávání víry. Je

Bohem povolán k úkolu prorockému, kněžskému a královskému: to znamená, že má víru vyznávat, přinášet Bohu oběť celého svého života a uspořádat vše ve svém životě podle Boha a jeho přikázání. K tomu je člověk při křtu pomazán posvátným olejem. Toto pomazání znamená povolání i vybavení silou k plnění svěřených úkolů. Křtem je člověk také napojen na Ježíše Krista. Stává se synem v Synu. Úděl Ježíšův – smrt a vzkříšení – se stává jeho údělem.

P. Jindřich Čoupek ■

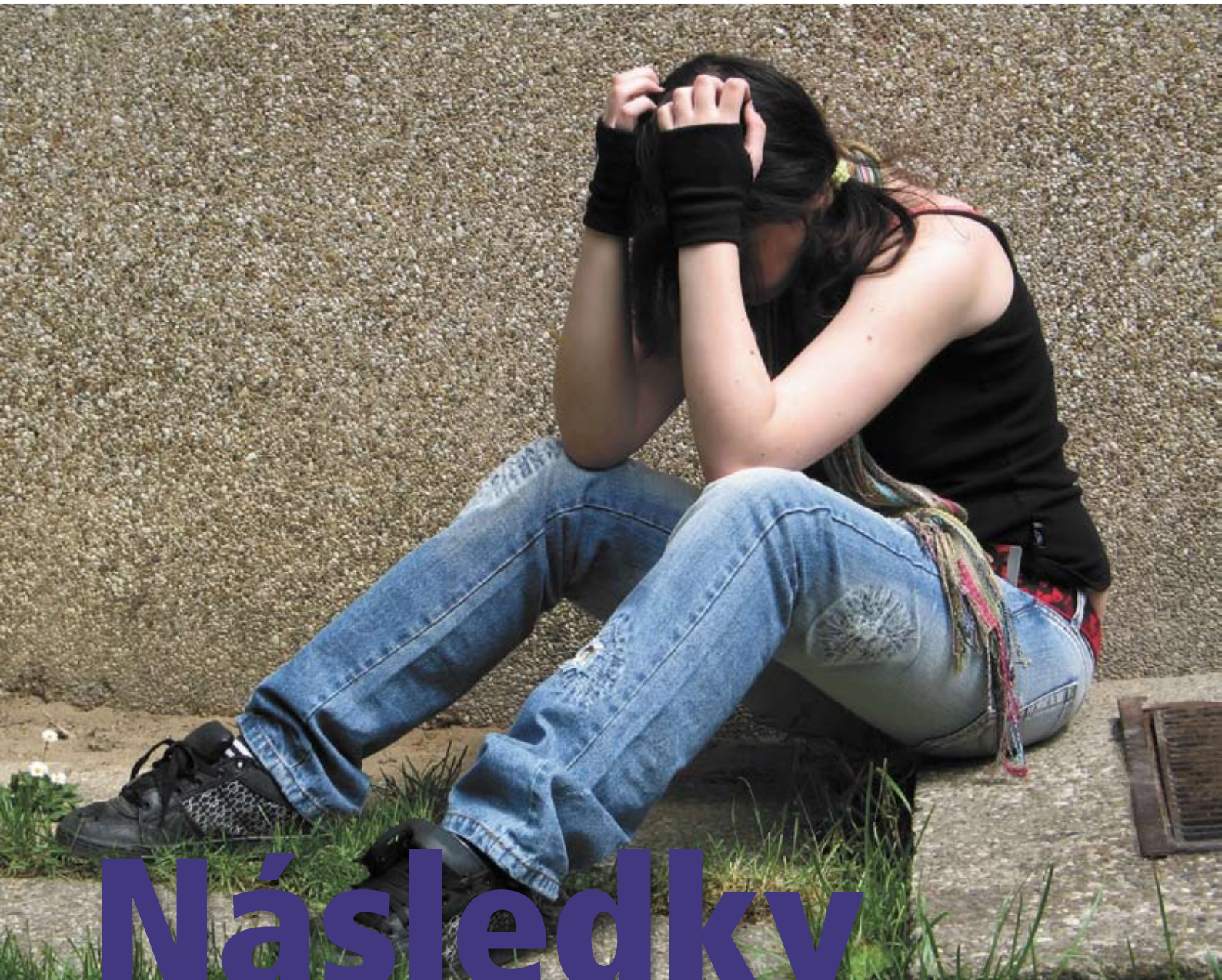

foto: SXC

Následky umělých potratů

Každý hřích má své následky jak v rovině přirozené, tak i nadpřirozené. To, že se umělým potratem zabije dítě, se všeobecně ví. O tom, jaké jsou však dopady na životy žen a všech, kteří na tomto zlu spolupracují, se však už tolik nemluví.

Postabortivní syndrom

Postabortivní syndrom je souhrn především psychologických příznaků, objevujících se v důsledku prožitého umělého potratu. Jde o trauma zasahující nejen ženu, ale také partnera-otce dítěte, žijící děti ženy, rodinu a přátele, kteří se účastní rozhodnutí o potratu, a lékařský personál, který se na usmrcení dítěte podílí.

Jako u každého traumatu se jedinci často snaží „zapomenout“ na zlý zážitek a popírají nebo přezírají jakoukoli bolest, která může následovat.

Příznaky postabortivního syndromu se nemusejí nutně projevit současně

všechny najednou. Také není pravděpodobné, že některá žena prožije jejich kompletní vyjmenovaný seznam. Některé příznaky se mohou objevit okamžitě po potratu, ale ostatní mnohem později. Pokud se ztotožníte s více než dvěma takovými symptomy, je možné, že prožíváte postabortivní syndrom.

1. Vina

Vina je to, co člověk cítí, když přestoupí svůj vlastní morální standard. Pro ženu, která dojde v nějakém okamžiku buď před, nebo po potratu k přesvědčení, že dovolila zabít své nenarozené

dítě, je tíha viny neúprosná. Existuje pramálo útěchy pro ženu, která se provinila proti jednomu z nejsilnějších přírodních instinktů: ochraně, kterou matka poskytuje svým mláďatům. Ve skutečnosti mnoho postabortivních žen věří, že jakékoli nešťastné události, které se staly po potratu, byly nevyhnutelné, protože „si to zaslouží“.

2. Úzkost

Úzkost je definována jako nepříjemný pocitový a fyzický stav prožívání strachu a obav, který se projevuje jako napětí (neschopnost odpočívat, vznětlivost apod.), tělesná odezva (závrať, bušení srdce, žaludeční nevolnost, bolesti hlavy atd.), obavy o budoucnost, potíže soustředit se a neklidný spánek. Velká část této úzkosti je vytvářena rozparem mezi morálními standardy ženy a jejím rozhodnutím potratit. Velmi často žena nespojuje svoji úzkost s postabortivním syndromem, a přesto se začne podvědomě vyhýbat všemu, co se nějakým způsobem týká dětí.

3. Psychické „otupění“

Mnoho žen po potratu žije v tajném rozhodnutí, že se nikdy znovu nenechají postavit do tak zranitelné pozice. Důsledkem je, že často bez vědomého rozhodnutí tvrdě pracují, aby udržely své pocity pod přísnou kontrolou, a tím se chránily před prožitkem bolesti pocházející z toho, co se stalo, ale také tímto způsobem do značné míry omezují své schopnosti vytvářet a udržovat blízké vztahy. Odděleny dokonce od sebe samých mohou mít pocit, jakoby se jejich život odehrával jiné osobě.

foto: SXC

4. Sklíčenost a myšlenky na sebevraždu

Každý z nás čas od času prožívá sklíčenost, ale její následující formy jsou bezpochyby obvyklé u žen, které zažily potrat: Smutná nálada, pohybující se od pocitů melancholie až po úplnou beznaděj. Náhlé a nekontrolovatelné výbuchy pláče, jejichž zdroj se zdá být naprostým tajemstvím. Zhoršené sebepojetí, protože se cítí naprosto nedostatečná ve své schopnosti fungovat jako „normální“ žena. Poruchy spánku, ztráta chuti k jídlu, obtíže v sexuální oblasti. Snížená motivace k běžným životním aktivitám. Věci, které naplňovaly její život před depresí, se nyní zdají být nezajímavé. Rozvrácení mezilidských vztahů kvůli obecnému nedostatku nadšení pro veškeré aktivity. Toto se zvláště projevuje ve vztahu k manželovi nebo

foto: SXC

partnerovi, zejména pokud byl spojen s rozhodnutím pro potrat. Myšlenky na sebevraždu nebo přílišné zaujetí smrtí.

5. Syndrom výročí

Podle výše zmíněného průzkumu asi 54 % žen, které potratily, hlásí nárůst symptomů postabortivního syndromu v období kolem výročí potratu nebo termínu porodu potráceného dítěte.

6. Opětovné prožívání potratu

Velmi častá událost popisovaná postabortivními ženami je náhlý úzkostný a vračející se „záblesk vzpomínky“ na potratový zákrok, který se často vyskytne během situací, jež připomínají některý aspekt potratu jako například rutinní gynekologická prohlídka, nebo dokonce zvuk sání vysavače. „Záblesky vzpomínek“ se také vyskytují ve formě vračejících se nočních můr o dětech obecně nebo o potráceném dítěti konkrétně. Tyto „sny“ obvykle zahrnují témata ztracených, roztrhaných nebo plačících dětí.

7. Přílišné zaujetí pro opětovné otěhotnění

Významné procento žen, které potratily, znovu do jednoho roku otěhotní a mnoho dalších vyjadřuje přání opět počít co nejdříve. Nové děťátko, někdy zmiňované jako „dítě zadostiučinění“, může představovat nevědomou žádost nahradit to, které bylo potráceno.

8. Úzkostná starost ohledně otázek plodnosti a rození dětí

Běžným příznakem postabortivního syndromu u žen je obava, že už nikdy ▶

neotěhotní nebo že nebudou schopny dítě donosit. Některé očekávají, že budou mít postižené dítě, protože „se diskvalifikovaly být dobrými matkami“. Mnohé řadí tyto obavy k trestům od Boha.

9. Přerušení procesu přilnutí ke stávajícím nebo budoucím dětem

Z obavy jiné drtivé ztráty si ženy po potratu nedovolí opravdově přilnout k jiným dětem. Další běžnou reakcí je potřeba dosáhnout zadostiučinění za své jednání ve vztahu k potracenému dítěti tím, že se chtějí stát nejdokonalejší matkou na světě vůči svým ostatním nebo budoucím dětem.

10. Pocit viny z přežití

Část žen nesvolí k umělému potratu z malicherných důvodů. Obvykle se nacházejí uprostřed srdcervoucí situace, ve které mohou očekávat, že mnoho ztratí, jestliže dítě donosí. Nakonec se rozhodnutí scvrkne na žalostné „buď já, nebo ty a já volím sebe“. Ale zatímco potrat je osvobodí od jejich současného traumatu, často v nich vytvoří nepolevující pocit viny za to, že zvolily vlastní pohodlí před životem dítěte.

11. Vznik poruch příjmu potravy

U některých žen, které podstoupily potrat, se rozvine anorexie nebo bulimie. Předně je podstatný přírůstek váhy nebo její závažný úbytek spojen s nepřitažlivostí, jež snižuje šanci na nové otěhotnění. Za druhé to, že se stávají neatraktivními, slouží jako forma sebetrestání a utvrzuje je ve víře, že jsou nehodné pozornosti kohokoliv. Za třetí představuje extrémní chování ohledně jídla způsob sebevlády pro ženu, která má pocit, že se její život úplně vymyká kontrole.

12. Zneužívání alkoholu, drog a léků

Užívání alkoholu, léků, nebo i drog často slouží nejprve jako sebeléčení, jako způsob jak se vypořádat s bolestnými vzpomínkami na potrat. Bohužel žena, která se utíká k této formě úlevy, nakonec shledá, že sama má nejen více problémů, ale také méně prostředků, kterými by je mohla řešit.

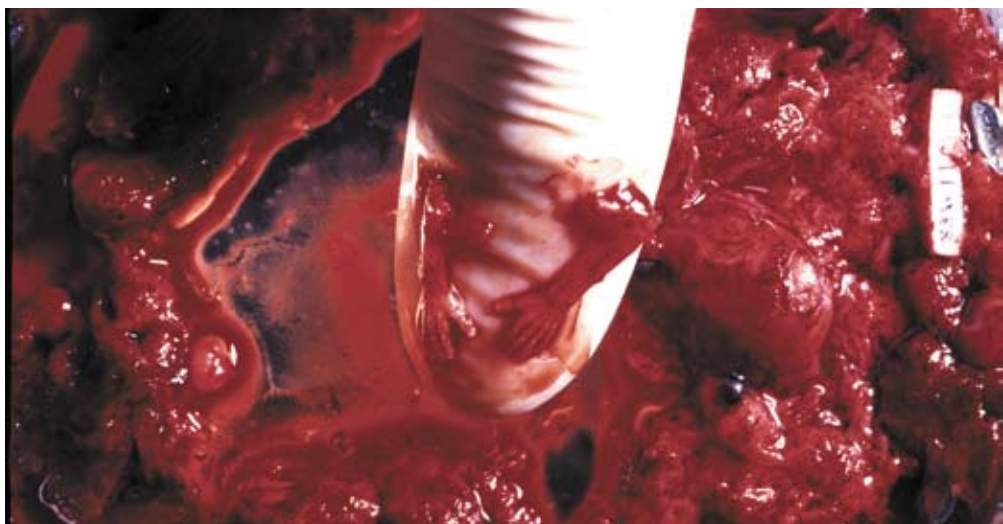
<http://linkapomoci.cz>

**Čekáte-li nečekaně dítě
volejte 800 108 000**

Dítě v osmém týdnu od početí

foto: 2x prolife.cz

Dítě usmrčené v jedenáctém týdnu od početí

13. Jiné sebetrestající nebo sebeznehodnocující chování

Kromě poruch příjmu potravy a zneužívání látek může také žena po potratu navázat nevhodné vztahy, stát se promiskuitní, nestarat se o sebe po zdravotní stránce nebo se záměrně zraňovat (trestat) emočně či tělesně.

Nikdy není pozdě

Nikdy není pozdě se obrátit a poprosit o odpuštění. Dítě sice již zemřelo a odpuštění nemůže, ale je zde Bůh. Ten skrze svátost smíření dává pokoj a umí všechno zlé obrátit v dobro. Jsme ale lidé tělesně duchovní a tak při cestě za odpuštěním je třeba vzít v potaz i tělo a jeho psychiku. A není ostuda poprosit o profesionální pomoc například na lince pomoci poradny *Aqua vitae* (tel.: 800 108 000).

Ďábel je profesionální psycholog a používá stále stejně účinný trik, jaký použil v ráji. Před spácháním hříchu vinu zmenšuje, nabízí tisíce racionálních důvodů, aby hřích omluvil a dělá vše pro to, aby se o hříchu a jeho hloubce mezi lidmi mlčelo. Jakmile však už někdo zhřeší, naprosto obrátí a vinu zveličuje, aby člověk upadl do zoufalství. Člověk si pak myslí, že jeho vina je tak veliká, že nemůže být nikým,

ani Bohem nikdy odpuštěna a trestá se tak, že se „heroicky“ smíří se zavržením. Je to druhá past, která zatvrzuje srdce a odvrací od Boha. Potrat – zabití vlastního dítěte – je opravdu nesmírně veliké zlo a nelze ho bagatelizovat. Kristus však na kříži znal všechny hříchy a jejich hloubku a také za ně zaplatil velmi krutou cenu, abychom mohli přijmout Boží milosrdenství. Čím dříve se pro pokání kdo rozhodne, tím to bude mít snazší, zvláště když se považuje za nevěřícího. Vždyť to dítě není mrtvé, ale čeká u Boha a touží po obrácení a po setkání s těmi, kteří mu ublížili.

*přeložil Michael Kretschmer,
Hnutí Pro život ČR* ■

A pravda vás osvobodí
související body učení učitelského úřadu
Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve

Bůh je nekonečně milosrdný. [De fide]

Bůh chce i za předpokladu pádu do hříchu a dědičného hříchu vpravdě a upřímně spásu všech lidí. [Sent. fidei prox.]

*Srov. Dogmatika,
Matice cyrilometodějská, Olomouc 1994*

Den poté

Vstala jsem a šla jsem do koupelny, abych se osprchovala. „Rozplač se přece! Rozplač se přece! Rozplač se přece!“ poroučela jsem si. Ale nic se nestalo. Měla jsem pocit hnusu, když jsem se utírala stejně jako jindy. Naslepo jsem sáhla do skříně, abych si vzala něco na sebe. V kuchyni mě pozdravila Laura radostným úsměvem – zdrženlivým radostným úsměvem. Vyměnila jsem si s ní pár bezvýznamných slov a šla jsem na jednu ze svých přednášek na univerzitě.

Po cestě jsem si všimla, že život lidí probíhá jako předtím, a já jsem si kladla otázku, proč se svět nepřestal otáčet. Má osobní tragédie se mi zdála nedozírná. Nějaký pocit zodpovědnosti nutil mé nohy, aby mě zanesly do posluchárny, kde studenti čekali na mé „zprostředkování vědomostí“ na téma „teorie poradenství“. Přinutím se, abych před nimi vystupovala jako expertka. „Nedej na sobě znát, že s tebou není něco v pořádku,“ rozkazovala jsem si. „Dělej všechno tak, jak to vždycky děláš. Vše záleží na tom, jestli umíš potlačit své city.“ Nevím, jestli bych to dokázala, kdybych téma dobře neovládala. Ale látku jsem znala tak důkladně, že šlo všechno samo.

Pak druhá přednáška. Zase jsem si připadala jako zapnutý magnetofon. Během polední pauzy jsem si v bufetu koupila sendvič. Neměla jsem sice chuť k jídlu, ale s jídlem v ruce jsem mohla jít až na okraj univerzitní zahrady a sednout si k jezeru. Musela jsem být sama, abych se mohla připravit na nápor obličejů, otázek a také na přednášku, která ten den měla ještě přijít. Proč jsem se vůbec nutila udržet si

Žaludek se mi svíral ze zoufalství. Hluboko ve svém nitru jsem slyšela výkřik. Ach, Bože, pomoz mi!

normální běh života? „Protože je to tvoje vlastní vina, že cítíš tolik bolesti. Protože musíš plnit své povinnosti,“ přesvědčovala jsem se. Ale věřím, že nejvíce jsem se bála být sama sebou.

Odpoledne jsem šla znovu do posluchárny. Zatímco studenti pomalu zaplňovali sál, listovala jsem ve svých podkladech. Pak jsem ten den přednesla svou třetí přednášku. Ale najednou mě to stálo nesmírnou námahu. Připadala jsem si jako na nějaké zkoušce. Kritické pohledy sledovaly každý můj pohyb a nejmenší gesta – četly „řeč mého těla“. „Co se to s ní děje? Nepoznáváme ji.“ Maska mi vypověděla službu. Žaludek se mi svíral ze zoufalství. Hluboko ve svém nitru jsem slyšela výkřik. Mé poznámky byly v úplném chaosu. Nepoužitelné. Pevně jsem se držela katedry, protože jsem měla pocit, že se zvedla podlaha. A kolem mě tázavé pohledy. Ach, Bože, pomoz mi! Modlit se? Po tom, co jsem udělala... ?

Zuzana ■

Pozn. redakce:

Výše citované svědectví je z publikace *Proč pláčeš, Miriam*. Jedná se o literárně zpracovaná svědectví postižených žen a informace lékařů o psychických následcích umělého potratu. Knihu je možné zdarma objednat na internetové adrese <http://prolife.cz/?a=5>.

Kruciáta

systematické modlitební úsilí za záchranu životů nenarozených dětí ohrožených umělým potratem

Je naléhavě potřebná velká modlitba za život, která by prostoupila celý svět... Proto hledíme opět pokoru a odvahu modlit se a postit, aby síla vycházející shůry mohla rozbořit hradby podvodu a lži, které očím tolika našich bratří a sester zakrývají od základu špatnou podstatu skutků i zákonů namířených proti životu, aby se tak jejich srdce otevřela a nadchla pro úmysly a záměry kultury života a lásky.

z encykliky Jana Pavla II. „Evangelium Vitae“

Kruciáta, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha 5
e-mail: info@kruciata.cz, <http://kruciata.cz>

Proč ministrují zpravidla chlapci a jaká je ideální cesta pro děvčata při mši svaté na cestě ke svatosti? Následující příspěvek nemá sloužit jako záminka k necitlivým „čistkám“, zvláště pokud existují ve farnosti nějaké spory nebo problémy v komunikaci. Tento článek má naopak za cíl prolomit mlčení, aby mohly být uzdraveny často zcela zbytečné pocity křivd nebo nepochopení a aby bylo možné umožnit cestu k hlubšímu prožívání a plodné účasti všech na životě farnosti.

foto: Anton Fric

Ministrování a cesta svatosti

Jistě jste si všimli, že ve většině farností pomáhají knězi při mši svaté výlučně chlapci. Někde se objeví i nějaká děvčata. Zdá se ale, že jsou tam nechtěná. Proč? Je k tomu nějaký důvod? Nebo je to jen útlak, starý přežitý zvyk? Slovo ministrant pochází z latinského *ministrare* – sloužit. Svou službou totiž pomáhá knězi během jeho vlastní služby ke chvále Boží a k posvěcení lidí. Neomezuje se tedy pouze na mši svatou, ale zahrnuje mnoho dalších oblastí, pokud nevyžadují soukromí (jako je svatá zpověď). Pokusme se podívat na službu ministranta z několika pohledů.

1. Symbol

Kněz je vždycky pouze muž, protože tak to ustanovil Kristus, vtělené Boží Slovo. Proč? To nám přesně neřekl. Ale můžeme mu důvěřovat, že k tomu jsou

důvody, které zná nejlépe on sám, který stvořil člověka jako muže a ženu. Zatím jen objevujeme, jak moc je to dobře, že to udělal, jak to udělal.

Ministrant kromě jiných příležitostí knězi pomáhá u oltáře v okamžicích, kdy koná posvátnou službu, kdy zpřítomňuje na oltáři Kristovu obět. Vypadá to podobně, jako když měl Kristus kolem sebe ve večeradle apoštoly. Tehdy tam byli jen oni. Při jiných příležitostech byl obklopen i dalšími učedníky a také ženami, které se o mnohé staraly. Zdá se, že při mši svaté je vhodné, aby to u oltáře vypadalo podobně jako kdysi ve večeradle, kde byl Kristus s apoštoly – a tak se jeví, že je lépe, aby kněze obklopovali chlapci.

2. Inspirace

Církev ví, že není lepší vzdálená příprava na kněžství než právě ministrantská

služba. Služba knězi v okamžiku mešní oběti je velmi inspirující pro chlapce, kteří si tak mohou lépe všimnout, zda snad nejsou Bohem voláni k podobné službě jako kněz, kterému jsou tak blízko. Navíc, pokud se tato služba neomezí jen na mši svatou a ministrant pomáhá knězi i při křtech, svatbách, pohřbech nebo ho doprovází k nemocným, pak vlastně ví, jak kněžský život vypadá. Z tohoto

Ministrant nejde sloužit k oltáři jen proto, že se jemu chce, ale protože si ho zároveň ke službě volá kněz.

Bůh člověka stvořil jako muže a ženu a oběma dal na této zemi jejich poslání.

pohledu je snadné pochopit, proč se tato služba vyhrazuje chlapcům. Ne pro jejich zručnost a pečlivost, ale pro to, že mohou být povoláni ke kněžství. Dívky by mohly namítnout, že je to zase může inspirovat ke vstupu do kláštera. Ale kněžství a zasvěcený život není to samé. Smyslem zasvěceného života – života v klášteře – je být blízko Bohu a sloužit jemu a bližním, ne zvláštní služba svátostného kněžství.

3. Psychologie

Bůh člověka stvořil jako muže a ženu a oběma dal na této zemi jejich poslání. Jeden bude otcem a druhá bude matkou. Oba budou ve svém poslání nezastupitelní a každému bude svěřeno něco jiného i něco společného. A vzájemně si budou pomoci sobě rovnou. Po prvotním hříchu do tohoto vztahu vstoupil mnohý nepořádek, se kterým se musí dodnes počítat. Písmo svaté to vyjadřuje slovy: „Žena bude toužit po muži a on jí bude vládnout...“ (Gn 3,16).

A tak se zdá vhodnější, aby kněze u oltáře neobklopovala děvčata. Protože jsou přirozeně v mnohém pečlivější, snadno vytlačí chlapce. Protože jsou to děvčata, pozornost kněze i chlapců snadno (často aniž by o to stála) odvádějí k sobě. A okamžiky mše svaté mají strhávat pozornost především k tajemství eucharistie. Proto je vše uspořádáno tak, aby toto tajemství vyniklo a nebylo ničím zastíněno.

4. Církevní kázeň

Církev k tomuto tématu nemlčí a dává své normy, které zjednávají určitý řád – kázeň. Kongregace pro bohoslužbu a svátosti z pověření papeže Jana Pavla II. vydala v roce 2004 instrukci *Redemptio- nis sacramentum*, ve které se říká: „Je vhodné, když zůstane zachován známý zvyk, kdy chlapci, kteří jsou obvykle jmenováni ministranty, jsou přítomni a podle způsobu akolytů pomáhají u oltáře. Má se jim dostat odpovídající náležité katecheze o jejich úloze. Nesmí se zapomenout, že z těchto chlapců v průběhu staletí vyrostl velký zástup duchovních služebníků Církve... Podle posouzení diecézního bis-

kupa a za respektování pevně stanovených norem mohou být k této službě u oltáře připuštěny dívky nebo ženy“ (*Redemptio- nis sacramentum* 47). Z této instrukce tedy vyplývá, že není jedno, zda ministrují chlapci, nebo děvčata. Rozhodnutí o tom, jestli budou děvčata sloužit u oltáře, se nenechává na libovůli jednotlivého kněze ani jednotlivé farnosti, ale pouze biskup je tím, kdo k této službě ve své diecézi legitimně připouští dívky nebo ženy.

Je třeba si uvědomit, že ani tato služba u oltáře není něco, na co by měl někdo „právo“. Tak jako knězem se nestane nikdo jen proto, že by se mu to líbilo, ale musí ho povolání Bůh a církev toto povolání musí rozpoznat. Podobně ministrant nejde sloužit k oltáři jen proto, že se jemu chce, ale protože si ho zároveň ke službě volá kněz.

Co tedy mají dělat v kostele děvčata?

Pro mnohé chlapce je tu tedy krásná a privilegovaná cesta jejich posvěcení – být blízko knězi, oltáři a Nejsvětější oběti. Co se dá nabídnout děvčatům na jejich cestě svátosti, především během dětství a dospívání?

Když hledíme na Pannu Marii a všechny ty ženy, které chodily s Ježíšem a jeho učedníky, vidíme, že smyslem jejich přítomnosti byla služba. Uplatnění děvčat v kostele při mši svaté bude tedy podobně především služba. Jiná než u oltáře jako v případě ministrantů, ale přesto služba vznešená. Nabízí se zpěv při liturgii. Ten je podobně jako služba ministrantů při mši svaté „vidět“. Ale je zde celá škála dalších služeb, které nejsou vidět bezprostředně, ale velmi by chyběly, kdyby je nikdo nedělal. Je to pomoc s úklidem kostela (kde mimochodem citelně chybí i ti chlapci), s výzdobou, se starostí o oltář, liturgické oděvy, plátna a další věci. Také jsou tu široké možnosti s přípravou a konáním různých pobožností.

Pokud se o domácnost nebude starat žena, každý to snadno pozná, přestože

foto: Flickr

si nikdo pořádně nevšimne, kdy a jak to dělá a kolik ji všechny ty „drobnosti“ stálý času a námahy. Kostely, o které se starají obětavé ženy, působí přes svou posvátnost vlídně, přívětivě a útulně. Jinak jsou snadno zanesené zbytečnostmi a nepořádek a špína nikoho nepovzbuzuje k usebranosti a zbožnosti a nespraví to ani posvátný prostor.

Jak by pro dospělý život našich žen bylo dobré, aby se naučily nezištně a nenápadně sloužit – nejen svým nejbližším, ale zvláště Pánu Bohu na jeho posvátném místě?! A podobně – jak je to užitečné pro dospělý život našich mužů, aby si osvojili vznešenou a nezištnou službu a námahu pro spásu bližních, zejména ve službě Bohu a knězi.

A tak z toho budou mít užitek všichni. Jak ten bezprostřední, kdy službu jedněch každý „vidí“ a službu druhých každý „cítí“, tak ten trvalý, kdy z věřících chlapců a dívek vyrůstají zodpovědné a obětavé osobnosti, ochotné ke každé dobré službě, zvláště v kruhu těch, kteří jsou svěřeni právě jim.

fr. Cyprián Suchánek OP ■

foto: Flickr

Cesta z vězeňské tmy do světla francouzských Lurd

Můj příběh se začal odehrávat ve Vazební věznici Olomouc v roce 2000. Vlastně začal již o něco dříve, když jsem si našel práci ve firmě, která se mimo jiné zabývala vymáháním pohledávek v Ostravě – a soud tuto činnost hodnotil jako organizovaný zločin... Inu divoká 90. léta... Do té doby jsem byl jen pokřtěným, ale nepraktikujícím katolíkem.

V prvním rozsudku jsem byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody ve výši šest a půl roku se zvýšenou ostrahou. Pak následovaly další soudy, odvolání... Nedovedl jsem si představit, že bych strávil ve vězení tak dlouhou dobu svého života.

První kroky v modlitbě

Během odvolání jsem na vazbě, díky spoluvězni, začal navštěvovat jáhna Otu Brocha, který mě učil základům modlitby růžence i tomu jak se ho modlit důsledněji a do hloubky, jako rozjímání.

Před samotným zahájením úplně posledního odvolacího soudu, jsem si

Před zahájením úplně posledního odvolacího soudu jsem si v cele uvědomil, že existuje poutní místo kdesi ve Francii, zvané Lurdy.

v cele uvědomil, že existuje poutní místo kdesi ve Francii, zvané Lurdy. Vzpomněl jsem si, že tam jednou byla moje teta. Víc jsem o něm nevěděl. Prosil jsem Boha v modlitbách o shovívavý trest. Slíbil jsem Pánu, že když mě soudce propustí na svobodu nebo zmírní trest, tak vykonám pěší pouť do Lurd jako poděkování a pokání.

Překvapivý rozsudek

Po vynesení rozsudku z původních šesti a půl let se zvýšenou ostrahou mi soudce vyměřil pouhých 29 měsíců. Bylo to po 23 měsících vazby, takže za půl roku jsem mohl jít domů! Můj obhájce byl

velice překvapený a já ještě víc. Právník tento rozsudek hodnotil jako výjimečný. Doslova řekl: „Za celou svou kariéru jsem se s něčím obdobným ještě nesetkal.“ Věřím, že své práci rozumí, když má dvacetiletou praxi.

Po návratu z vězení jsem si z počátku splnění svého slibu nepřipouštěl. Po čase jsem o tom mluvil s jedním knězem. Doporučoval mi pouť uskutečnit a slib daný Bohu splnit.

Lidské přípravy...

Začal jsem studovat mapy Rakouska, Německa, Švýcarska a Francie. Veškerá příprava trvala jeden měsíc. Byl jsem vybaven dvěma průvodními listy, které obsahovaly údaje o mé osobě a o účelu cesty – pouti s připojeným doporučením znojemského děkana. Napsal mi je v německém a francouzském jazyce, protože sám cizí jazyky neovládám.

Samotnou pouť jsem započal 7. června 2004. S odevzdaností, s důvěrou v Boha a Pannu Marii jsem vyšel ze Znojma bez finančních prostředků, bez pojištění, vybavený jen ruksakem a spacákem. Ten jsem použil jen jednu noc. Po prvním noclehu v rozbláceném rakouském poli už nebyl použitelný, a tak jsem

foto: Zx Flickr

foto: flickr

ho tam nechal. Průvodní listy jsem používal k hledání noclehu a stravy u lidí. Přihodily se i situace, kdy mě lidé nepřijali a já musel trávit chladné noci v autobusové zastávce nebo kuriózně v krmelci. Zastavení u kapliček a rozjímavé modlitby mě duchovně naplňovaly, tím jsem získával sílu pro další putování. Díky modlitbě růžence, které jsem věnoval hodně času, někdy i třikrát denně, lidé vycházeli vstříc mým prosbám.

A Boží vedení...

Udělal jsem zajímavou zkušenost. Když jsem si našel čas na modlitbu všech desátků růžence, našel jsem pomoc, ubytování, výbornou stravu i finanční dárek

Když jsem si našel čas na modlitbu všech desátků růžence, našel jsem pomoc, ubytování... Když jsem modlitbu nějak zanedbal, spal jsem venku nebo v krmelci...

Neshánějte se, co budete jíst a co pít, a netrapte se tím. Po tom všem se shánějí lidé tohoto světa. Váš Otec přece ví, že to potřebujete. Vy však hledejte jeho království a to ostatní vám bude přidáno. (Lk 12,29-31)

na další cestu. Když jsem modlitbu nějak zanedbal, třeba pro únavu, nebo protože se mi už moc nechtělo, spal jsem venku nebo v krmelci. Jednou jsem v Rakousku došel k faře až po půlnoci. Pan farář mě už dovnitř nepustil. Šel jsem si tedy lehnout do farní zahrady na lavičku. Byla čerstvě natřená... Ležel jsem v chladu a modlil se růženec. Právě když jsem se domodlil, pan farář přišel ke mně a pozval mě na nocleh do fary. Dal mi jídlo a ještě mi ráno koupil nové kalhoty.

Lurdy

Celá pouť až do Lurd trvala devět týdnů. Při cestě tam jsem ušel 1850 kilometrů. Do Lurd jsem šťastně došel 13. srpna, právě v době, kdy je navštívil Svätý otec Jan Pavel II. Pak ještě následovala cesta domů, opět bez peněz. Ta trvala tři týdny: stopem, něco vlakem, když to nešlo jinak, tak zase pěšky... Přál bych si, aby mě zkušenosti a milosti získané na této cestě provázely celým životem. Přeji všem poutníkům mnoho šťastných kilometrů na jejich životní pouti.

Václav ■

Václav, který nyní patří mezi občasně dobrovolné spolupracovníky tiskového apoštolátu A.M.I.M.S., popsal svou pouť v knize „Cesta z věžešské tmy do světla francouzských Lurd“. Vytiskli jsme mu ji ve formě 76ti stránkové brožury. Budete-li si ji chtít přečíst, rád vám ji pošle. Můžete ho kontaktovat na telefonu 774 611 247.

Struktura modlitby růžence

Úvod:

- znamení kříže • Věřím v Boha
 - Otče náš • 3x Zdrávas Maria
- (po jménu Ježíš postupně prosíme o tři Božské ctnosti: 1. v kterého věříme, 2. v kterého doufáme, 3. kterého nade všechno milujeme) • Sláva Otcí

Pět desátků:

- Otče náš • 10x Zdrávas Maria
- (po jménu Ježíš se přidávají růžencová tajemství) • Sláva Otcí

I. Tajemství radostná (pondělí, sobota):

1. kterého jsi z Ducha Svatého počala
2. s kterým jsi Alžbětu navštívila
3. kterého jsi v Betlémě porodila
4. kterého jsi v chrámě obětovala
5. kterého jsi v chrámě našla

II. Tajemství světla (čtvrtek):

1. který byl pokřtěn v Jordánu
2. který zjevil v Káně svou božskou moc
3. který hlásal Boží království a vyzýval k pokání
4. který na hoře Proměnění zjevil svou slávu
5. který ustanovil Eucharistii

III. Tajemství bolestná (úterý, pátek):

1. který se pro nás krví potil
2. který byl pro nás bičován
3. který byl pro nás trním korunován
4. který pro nás nesl těžký kříž
5. který byl pro nás ukřižován

IV. Tajemství slavná (středa, neděle):

1. který z mrtvých vstal
2. který na nebe vstoupil
3. který Ducha Svatého seslal
4. který tě, Panno, do nebe vzal
5. který tě v nebi korunoval

Po každém desátku:

Pane Ježíši, odpusť nám naše hříchy, uchráň nás pekelného ohně a přiveď do nebe všechny duše, zvláště ty, které tvého milosrdenství nejvíce potřebují.

Závěr:

• Zdrávas Královno • Oroduj za nás, Královno posvátného růžence, aby nám Kristus dal účast na svých zaslíbeních. • Modleme se: Bože, tvůj jednorozený Syn nám svým životem, smrtí a zmrtvýchvstáním získal věčnou spásu. Dej nám, prosíme, když v posvátném růženci blahoslavené Panny Marie o těchto tajemstvích rozjímáme, ať také podle nich žijeme a dosáhneme toho, co slibují. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Je vhodné ještě připojit modlitbu na úmysl Svatého otce.

foto: P. Antonín Basler

Zajímáš se o hudbu, uvažuješ kam na školu?

Znáš Církevní konzervatoř v Opavě?

V příštím školním roce oslaví Církevní konzervatoř Opava 10 let od svého založení.

Přestože je mladou školou, reprezentovali ji studenti už na mnoha koncertech a soutěžích nejen v České republice, ale i na Slovensku, v Polsku, Rakousku, Německu a ve Francii.

Jak se vlastně zrodila myšlenka založit církevní konzervatoř?

V rámci restitucí počátkem devadesátých let byly řádu Milosrdných sester Panny Marie Jeruzalémské vráceny prostory bývalého kláštera v centru města Opavy. Byla otevřena možnost vzniku penzionu pro důchodce, vzniku německého gymnázia nebo obchodní školy... Nakonec zvítězila myšlenka zřídit střední církevní hudební školu. Vzhledem k bohatým tradicím opavského regionu se tento nápad nabízel jako nejvhodnější. Církevní konzervatoř Opava vznikla ve školním roce 1999 jako Církevní střední varhannická škola. V roce 2006 byla transfor-

mována na Církevní konzervatoř Opava s možností dalšího navazujícího vyššího odborného vzdělání v 5. a 6. ročníku.

Kolik je vůbec v republice konzervatoří a kolik z nich je církevních?

Počítáme-li vedle zavedených škol konzervatorního typu i školy zaměřené na jiný obor studia (například Soukromá taneční konzervatoř) nebo Lidovou konzervatoř v Ostravě, poslední svého druhu u nás, dojdeme k počtu dvanácti institucí. Církevními školami jsou z tohoto počtu dvě – Konzervatoř Evangelické Akademie v Kroměříži a naše Církevní konzervatoř Opava.

Jak byste srovnala opavskou konzervatoř s těmi ostatními?

V koncepci školy je od jejího vzniku zakotvena víceoborovost, získaná spojením čtyř profesních zaměření: hra na varhany, hra na klavír, řízení sboru a sólový zpěv. Jejím základem je nedělitelný celek, který zahrnuje hru na klávesové nástroje, vokální projev a řízení sboru. Koncepce odborného vzdělávání umožňuje studentům získat vedle širokého základu, zahrnujícího výše uvedená čtyři profesní zaměření, i hlubší profilaci v jednom z uvedených oborů. Specifikem naší školy je též tradiční cyklus adventních koncertů konaných v Opavě a v dalších městech České republiky nebo i v zahraničí.

Nejen pro studenty, ale i pro širší veřejnost nabízíme kurzy chrámové hudby, kurzy gregoriánského chorálu a interpretační kurzy barokní hudby.

Ing. Eva Bláhová – ředitelka Církvní konzervatoře Opava

A co duchovní rozměr studia?

Součástí vzdělávacího programu naší konzervatoře je výuka křesťanské nauky. Dalším rozměrem studia jsou duchovní obnovy studentů i pedagogů se spirituálem školy. Přímou ve školním areálu se nalézá novogotická kaple svatého Kříže, ve které se konají pravidelné páteční studentské mše svaté. Ty jsou obohacovány hudebními a interpretačními výkony našich studentů v oblasti sakrální hudby.

Jaké je uplatnění absolventů?

Studenti jsou připravováni tak, aby se po úspěšném vykonání maturitní zkoušky uplatnili jako výkonní umělci, ředitelé chrámových kůrů, jako sbormistři či korepetitoři. Podle svého profilového zaměření mohou působit také jako komorní nebo sóloví hráči, členové profesionálních sborů, sólisté. Absolvováním šestiletého vzdělávacího programu a úspěšným vykonáním absolutoria získají kromě vyššího odborného vzdělání také pedagogickou způsobilost. Obě varianty vzdělávání nabízejí možnost dalšího pokračování ve studiu na vysoké škole uměleckého nebo pedagogického směru.

Kdo se může přihlásit ke studiu?

Zámecce o studium by měl mít ukončené vzdělání na ZUŠ. Ve výjimečných případech i bez něj, pokud splní požadavky talentové zkoušky.

Školné se neplatí, sociálně slabí studenti mohou získat stipendium. Stejně podmínky platí pro studenty ze Sloven-

ské republiky a z dalších členských zemí Evropské unie. Konzervatoř je ekumenicky otevřená. Přijímá studenty různých konfesí i bez vyznání. Škola nabízí studentům internátní ubytování s nadstandardním vybavením přímo v areálu školy.

Kde získá zájemce informace?

Na webových stránkách www.konzervator.cz, a to včetně přihlášky ke studiu.

Ředitelky školy Ing. Evy Bláhové se ptal P. Pavel Zahradníček ■

Přehled všech církevních škol v ČR od mateřských po vysoké najdete na <http://skolstvi.cirkev.cz>

Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí. Jan 8,32
související body učení učitelského úřadu Církve k dalšímu studiu

Z nauky Církve

Církvní hudební tradice představuje nedocenitelný poklad. Poklad církvní hudby ať je udržován a pěstován s největší pečlivostí. K zajištění patřičné hudební výchovy je třeba, aby se učitelům liturgické hudby dostalo pečlivého vzdělání.

Doporučuje se, aby byly zřízeny vyšší ústavy pro liturgickou hudbu tam, kde to přichází v úvahu. Hudebníkům a zpěvákům, zejména dětským, je třeba poskytnout dobré liturgické vzdělání.

Církve považuje gregoriánský chorál za vlastní zpěv římské liturgie. Jiné druhy liturgické hudby, zvláště polyfonie, nejsou při slavení bohoslužby nijak vyloučeny, jestliže odpovídají duchu liturgických úkonů.

Srov. Konstituce II. vatikánského koncilu o posvátné liturgii Sacrosanctum Concilium

Jan Pavel II. o liturgické hudbě

Ve stopách učení sv. Pia X. a Druhého vatikánského koncilu, je třeba především zdůraznit, že hudba určená pro posvátné obřady musí mít za výchozí bod svatost: „bude tím posvátnější, čím těsněji bude spjata s liturgickým děním“.

Reforma, kterou provedl sv. Pius X., měla zvláště na zřeteli očistění církvní hudby od poskvrnění divadelní světskou hudbou, která v mnoha zemích zaměřila repertoár a liturgickou hudební praxi. Také v naší době je třeba zamýšlet se pozorně nad tím, jak jsem vyzdvihl v encyklice *Ecclesia de Eucharistia*, že ne všechny projevy figurativního umění a hudby jsou s to „náležitě vyjádřit Tajemství, jež církve uctívá v plnosti víry“. Proto nemohou být všechny hudební formy považovány za vhodné pro liturgické slavení.

Srov. Dopis Jana Pavla II. ke 100. výročí Motu proprio „Tra le sollicitudini“ o posvátné hudbě

I smutné příběhy mají šťastný konec...

...Když zachováš věnost Bohu (byť ten šťastný konec bude možná jiný, než jsi plánoval).

Je to už pět let, co žiji v Rakousku. Mám milujícího manžela. Dlouho jsem nemohla otěhotnět. Když jsem zjistila, že jsem těhotná, cítila jsem obrovskou radost. Chodila jsem k lékaři, který měl 3D ultrazvuk, ukazoval mi a vysvětloval úplně všechno, co se s námi dělo. Moc jsem se těšila na každou novinku o našem cvrčkovi. Prohlídky však byly strašně drahé, tak jsem se po dlouhém zvažování rozhodla jít k jinému doktorovi. To, co jsem ale zažila, bych už nikdy nechtěla prožít znovu. Lékař při prohlídce ultrazvukem prohlásil, že vůbec nevidí hlavičku, že to dítě je postižené, a že si musím okamžitě vzít prášky a vyvolat potrat. Choval se ke mně úplně hrozně a nepřipustil žádnou diskusi. Nutil mě, abych si to vzala ještě ten den.

Když jsem se vypořádala z ordinace, byla jsem úplně zničená. Můj svět se začal hroutit. Byla jsem na dně, naprosto

foto: SXC

To, co se ale mezitím stalo, bylo možná ještě mnohem důležitější: tato skutečně mezní situace mě a manžela neuvěřitelně sblížila.

zoufalá a nevěděla jsem, co mám dělat. Stále jsem jen plakala a nedokázala jsem to pochopit. Věděla jsem, že potrat v žádném případě nechci, ať je děťátko třeba postižené. Na druhou stranu jsem měla hrozný strach, protože manžel se před časem zmínil, že postižené dítě by v žádném případě nechtěl. Klepala jsem se hrůzou z toho, co se teď bude dít. Neviděla jsem před sebou žádné řešení, jen jsem plakala a plakala.

V zoufalství jsem zvedla mobilní telefon a volala z auta našemu panu faráři do Čech a prosila ho o radu. On mě okamžitě začal uklidňovat a řekl mi, že musím hlavně důvěřovat Pánu, že On má moc tu zoufalou situaci vyřešit. Řekla jsem mu, co se stalo. Že nemohu jet domů, protože se bojím, co udělá manžel, a že mám strach, že mě bude nutit k potratu. Řekla jsem mu však, že dítěte se rozhodně nevzdám, že to se raději rozvedu a vrátím se domů. Prosil mě hlavně o to, abych teď v žádném případě nic nedělala a především abych si určitě nebrala žádné prášky. Slíbil mi, že mi okamžitě sežene kontakt na hnutí pro život v Rakousku, abych se s nimi mohla spojit a požádat je o pomoc.

Přes Hnutí Pro život ČR v Praze získal spojení na Centrum pro život ve Vídni a mezitím ještě stihl sloužit za tu mou zoufalou situaci mši svatou. Když jsem se dovolala do vídeňského centra, měla tam službu

zdravotní sestra, která mi řekla, že to, co mi ten doktor udělal, je „prasárna“. Ujistila mě, že mi pomohou a ať se nebojím, že to určitě dobře dopadne. Celou dobu jsem se modlila. K mému obrovskému překvapení můj manžel prohlásil, že mě doveze kamkoli a že budeme o děťátko bojovat společně!!!

Odpoledne mi volal pan primář z Vídně a domluvili jsme se, že pojedou za jejich doktorem do Amstetenu. Jeli jsme tam s manželem. Byl to velmi mladý a sympatický doktor. Důkladně mě vyšetřil a pak mi sdělil smutnou zprávu: moje děťátko už tam tři dny není. To, co viděl ten doktor, u kterého jsem byla ráno, byla krevní sraženina. Proto nemohl najít hlavičku dítěte. Už tam zkrátka nebyla. Dal mi léky a řekl, že tu sraženinu vyčistí. Byla jsem hrozně smutná. Zároveň jsem však byla i šťastná, že to dopadlo takto a nikdo už neusiluje o život mého dítěte!

To, co se ale mezitím stalo, bylo možná ještě mnohem důležitější: tato skutečně mezní situace mě a manžela neuvěřitelně sblížila. Poznala jsem, že mu mohu naprosto důvěřovat a nemusím se vůbec bát, že by mě jakkoli podrazil. Bála jsem se jít domů kvůli tomu, co předtím řekl, ale on mě zatím neuvěřitelně podržel a já poznala jeho opravdový charakter. Naše láska se neskutečně prohloubila. Stala se i další úžasná věc. Moje tchyně mě v ten den poprvé doopravdy přijala jako maminka. Do té doby jsme spolu příliš nevycházely. Cítila jsem z její strany žárlivost, že jsem jí odvedla syna. A to všechno bylo najednou pryč. V centru pro život nám doporučili, abychom dali děťátku ještě jméno, přijali ho jako rodiče a nechali sloužit mši svatou. Udělali jsme to. Byla to taková tečka za tím vším.

Uběhlo několik měsíců. Byly to měsíce očekávání – co chceš, Pane? Dnes jsem znovu těhotná. Prožíváme to s manželem velmi intenzivně a prosím Pána, aby dal našemu děťátku šťastnou a úplnou rodinu. Modlím se za všechny ženy, které se dostanou do podobné situace, aby se dovedly o Pána opřít a plně mu důvěřovaly!

Blanka ■

Kup si MP3 přehrávač...

Člověk nemusí mít všechno, co vidí, a už vůbec ne všechno to, co se mu druzí snaží prodat. Ale přehrávač „empéetrojek“ se skutečně nyní vyplatí koupit. Umožňuje spojit příjemné s užitečným, odpočinek s duchovním vzděláním.

Dnešní doba je velmi hektická. Bystřému pozorovateli neunikne zajímavý paradox: na jedné straně stále přibývá zajímavých věcí, které by stálo za to přechytit, vidět, poslechnout, a na druhé straně je na ně stále méně času. Dokonce se stává, a není to výjimka, ale spíš pravidlo, že duchovnímu vzdělání dnes lidé věnují méně času, než tomu bylo dříve, kdy tyto věci byly jen obtížně dostupné. Dokonce jsou takoví, kteří říkají, že na duchovní vzdělání vůbec nemají čas, síly... Možná mezi ně také patříš.

Jenže, kdo chce, hledá způsob – ne výmluvu. A tím způsobem může být právě MP3 přehrávač. Krabička ve velikosti poloviny propisovačky se sluchátky, která se dá dnes koupit téměř doslova za pár stovek –

stačí ta nejlevnější. Dvouletou záruku má každá, takže není třeba mít obavu, že koupím něco, co za chvíli přestane fungovat... Vejdou se do ní desítky až stovky hodin zvukových nahrávek. Základní ovládání je, jak se říká, pro blbě...

Na internetové televizi www.TV-MIS.cz jsou již nyní desítky a desítky hodin různých duchovních pořadů, včetně kompletních záznamů různých rekolekcí a duchovních obnov. Stačí jen nahlédnout do sekce označené AUDIO. Některé z těch nejzajímavějších titulů uvádíme ve sloupci vedle tohoto článku. Další přibývají rychleji, než je stačíš poslouchat. V diskusi pod nahrávkami duchovní obnovy vedené P. Vojtěchem Kodetem v Třebíči někdo připsal: „Ani jsem nevěděl, jaký poklad mám ve svém počítači.“

Záznamy je možné stáhnout do přehrávače najednou (pokud to neumíš, pomůže ti kterýkoliv kluk ve věku od 13 let). Vejde se jich tam opravdu hodně. A pak už můžeš poslouchat. Při rekreaci, sportu, práci na zahradě, cestování... Já sám si velmi rád poslouchám i ty, které jsou v angličtině s tlumočením do češtiny. Zároveň si procvičím i jazyk. Tak příjemný poslech!

P. Pavel Zahradníček
koordinátor TV-MIS.cz ■

foto: Flickr

TV-MIS.cz

P. Elias Vella
Duchovní obnova
exorcista z Malty
v Třebíči, 1258 min.,
www.tv-mis.cz/titul.php?id=176

P. Vojtěch Kodet
Duchovní obnova
na téma „emauzští
učedníci“, 499 min.
www.tv-mis.cz/titul.php?id=172

P. Joseph Bill
Duchovní cvičení
exercicie – Koclířov
2005, 2066 min.
www.tv-mis.cz/titul.php?id=97

P. Stanislav Krátký
26 úvah
o duchovním životě,
bibli, víře..., 283 min.
www.tv-mis.cz/titul.php?id=35

P. Jan Podveský
Jak mě zatýkali
vzpomínky
odsouzeného kněze
v „případu Babice“, 62 min.
www.tv-mis.cz/titul.php?id=61

Kardinál Tomáš Špidlík
Evropská kultura
(přednáška
pronesená na Filosofické fakultě
Masarykovy univerzity v Brně,
80 min.
www.tv-mis.cz/titul.php?id=275

P. Peter Krenický
Můj šéf Ježíš
kněz z Ukrajiny mluví
o zkušenosti s Ježíšem, 131 min.
www.tv-mis.cz/titul.php?id=127

a mnoho dalších...

O Božím receptu na šťastný manželský život

foto: archiv MSI

Ahoj! Chtěl bych se s vámi zamyslet nad tím, že to, jakou cestu si zvolíte, záleží na vás samotných. A od toho se pak bude odvíjet většina dalšího... Všichni, kdo spolu chodí, bez výjimky očekávají, že jim jejich budoucí společná cesta životem přinese radost, zadostiučinění, pocit naplnění. Bohužel, jak obyčejné pozorování, tak i rozvodové statistiky ukazují, že ne všichni manželé nacházejí to, po čem tolik toužili. Proč? Což štěstí jedněch a neštěstí druhých závisí na slepé náhodě? Ne! Nezávisí na náhodě, ale na cestě, kterou si zvolí a kterou se rozhodnou jít.

Dvě cesty

Asi jen málo snoubenců přemýšlí o tom, jaká cesta povede jejich manželství k úspěchu a jaká k porážce. Ale je něco důležitějšího? Proč to nedělat v rámci přípravy na manželství?

Mladí lidé se často vydají cestou nejmenšího odporu a nekriticky přijímají mediální recepty na štěstí. Ty hlásají, že blahoslavení, to znamená šťastní, jsou ti, kteří mají hodně peněz, věcí, požitku, popularity... Vlivem takového ustavičně opakovaného poselství se mnozí z nich celým srdcem, celou myslí a celou duší věnují tomu, aby získali uvedená dobra. Všechno ostatní odloží jako druhořadé. Své myšlenky, tužby, přání, rozhovory, ve dne i v noci, sedm dní v týdnu soustřeďují na to, aby co nejrychleji a co nejvíc měli. Proč do toho vkládají tolik úsilí? Odkud se bere tato hrdinská obětavost a sebezapírání? Protože uvěřili, že tak dosáhnou štěstí.

Jenže mezi blahoslavenstvími Pána Ježíše, v jehož slovo jako pokřtěný a biřmovaný neochvějně věřím, nenacházím ani v nejmenším to, na co dělá reklamy

„svět“. Znamená to, že existuje nějaká jiná „radostná zvěst“ o šťastném životě nyní i na věčnosti? Ne, je jen jedna radostná zvěst a není jiná! Pán Ježíš říká: „...blahoslavení ti, kdo slyší Boží slovo a zachovávají ho“ (Lk 11,28). Je tedy třeba soustředit se především na poznávání a plnění Božích přikázání. Boží slovo je pravým bohatstvím člověka a vtělovat ho do života je – hovorově řečeno – nejlepší způsob, jak „si zařídit“ a garantovat úspěch. Takové mají být naše priority.

Pán Ježíš mnohokrát vyjadřuje tutéž myšlenku jinými slovy. Řekl například: „Každý tedy, kdo tato má slova slyší a podle nich jedná, podobá se rozváženému muži, který si postavil dům na skále. Spadl déšť a přivalila se povodeň, přihnala se vichřice a obořila se na ten dům – ale nezřítel se, protože měl základy na skále“ (Mt 7,24–25). Pěkný obraz! Každé manželství buduje nějaký dům svého manželského života (to budování vlastně začíná – jak uvidíme později –, už když spolu lidé chodí). Chcete, aby byl takový, jako v uvedeném popisu: poskytující přístřeší, pocit bezpečí, aby byl pevný vůči útokům. Proto je třeba ho budovat na solidním základě – na skále. Co je touto skálou? Poznání a pak naplňování Božího slova, především deseti přikázání. To je Boží recept na šťastný manželský život.

foto: archiv MSI

Boží slovo je skutečné bohatství člověka a vtělovat ho do života je nejlepší způsob získání a zajištění úspěchu

Co je zajímavé: ukazuje se, že není jiné cesty. Pán Ježíš na jiném místě říká: „Každý však, kdo tato má slova slyší, ale podle nich nejedná, podobá se pošelému muži, který si postavil dům na písku. (...) I zřítíl se a jeho pád byl veliký“ (Mt 7,26–27). Buď – a nebo. Buď se toto Boží slovo naplňuje, nebo se nenaplňuje – tohle jsou nejdůležitější životní volby. Na nich záleží vše. Teď už víš, proč se tolik manželství rozvádí, nebo i rozpadá bez formálního rozvodu?

Pramen lásky

Zajímavou myšlenku, související s tématem tohoto dopisu, jsem našel v *Katechismu katolické církve* (KKC). Jeho četbu doporučoval Svätý otec Benedikt XVI. už na světovém setkání mládeže v Kolíně nad Rýnem. Vzpomínal při této příležitosti na svého velkého předchůdce: „Papež Jan Pavel II. nám poskytl toto úžasné dílo, ve kterém je víra staletí systematicky vysvětlována.“

Je v něm skvělé vysvětlení deseti příkázání. Co byste řekli následujícímu návrhu: deset dní po sobě si v KCČ přečíst kapitoly týkající se jednotlivých příkázání jako přípravu k jedné z nejdůležitějších událostí v životě, k uzavření manželství?

A zde je úryvek, který nám umožní podívat se na téma manželského štěstí z trochu jiného hlediska: „(...) pravé štěstí není ani v bohatství nebo v blahobytu, ani v lidské slávě nebo moci, ani v žádné lidské činnosti (...), nýbrž pouze v Bohu, prameni veškerého dobra a veškeré lásky“ (KCČ 1723).

Pokusme se z této pravdy vyvodit několik praktických závěrů. Opravdové štěstí je spojeno s dobrem a láskou. S ničím jiným. Kde je dobro a láska, tam je štěstí. V manželství je nejdůležitější láska, souhlasíš? Nic ji nenahradí. Bez ní se všechno hrotní. Pokud manžele spojuje láska, jsou šťastní, i kdyby neměli ani velké bohatství, ani postavení, uznání atd.; pak dokážou překonat i ty největší životní vichřice.

Kde je pramen veškerého dobra a pravé lásky? Jak k němu dospět? „(...) Bůh je láska“ (1 Jan 4,8), „(...) láska je z Boha“ (1 Jan 4,7). Pokud tedy chceme milovat, musíme přijít k Němu, žít s Ním, nikdy se nevzdálit, abychom mohli čerpat dobro a lásku. Cestu známe. Nemusíme bloudit! Označuje ji desatero. Ale abychom šli touto obtížnou cestou a vytrvali na ní, potřebujeme se posilovat modlitbou a svátostmi. ▶

foto: archiv MS1

Následující modlitbu se modlí členové Hnutí čistých srdcí v Polsku. P. Mięczysław Piotrowski TChr o této modlitbě říká: „Závazky, které z ní vyplývají, mají všichni pokřtění dodržovat, chtějí-li milovat čistým srdcem a jít s Kristem cestou zrání v lásce.“

Modlitba členů Hnutí čistých srdcí v Polsku

Pane Ježíši, děkuji ti, že mne miluješ láskou bez hranic, která chrání od zlého, pozdvihuje z největších pádů a léčí nejbolestivější rány. Odevzdávám Ti svou paměť, rozum, vůli, duši i tělo spolu se svou sexualitou.

Slibuji, že se nebudu oddávat sexu, dokud neuzavřu svátost manželství. Dávám si předsevzetí, že nebudu číst, ani kupovat, ani se dívat na časopisy, programy a filmy s pornografickým obsahem. Slibuji, že se s Tebou budu každý den setkávat v modlitbě i při četbě Písma svatého, v častém přistupování ke svatému přijímání a při adoraci Nejsvětější svátosti. Chci pravidelně přistupovat ke svátosti smíření, nepodléhat znechucení a ihned se pozvednout z každého hříchu.

Pane Ježíši, uč mne systematické práci na sobě, umění kontrolovat své sexuální tužby a city. Prosím Tě o odvahu, abych nikdy nebral(a) drogy a vyhýbal(a) se všemu, co zotročuje, především alkoholu a cigaretám. Uč mne žít tak, aby v mém životě byla nejdůležitější láska.

Panno Maria, Matko moje, ved' mne cestami víry k samému zdroji lásky – Ježíši, abych důvěřoval(a) jen Jemu. Amen!

foto: archiv MŠI

Co odděluje snoubence, manžele, každého od Boha, jenž je láska? Pouze jediná věc: hřích! „Smrtelný hřích ničí v srdci člověka lásku (...), všední hřích ponechává lásku „naživu“, ačkoli ji ...zraňuje“ (KKC 1855).

Věříš, že těžký hřích zabíjí lásku? Možná naopak věříš v to, co hlásá svět: že předmanželské soužití nebo petting a podobně, čili těžký hřích, je vlastně milování se? Jsou dvě cesty, víš... Ta Boží je jasně vymezena: „Snoubenci jsou povoláni žít čistotu ve zdrženlivosti. (...) Projevy něžnosti, vlastní manželské lásce, vyhradí pro dobu manželství. Vzájemně si budou pomáhat růst v čistotě“ (KKC 2350).

foto: archiv MŠI

Budovat řádný dům je někdy drina. Souhlas. Ale i veliká radost! Nemyslíš?

Riziková jízda

A teď se trochu vrátíme k tématu hříchu nikoli proti šestému, ale proti pátému přikázání: Nezapomej.

Představ si následující situaci, která se koneckonců skutečně stala. Někdo na silnici s omezením rychlosti do 40km/h jede autem sto dvacítkou. Omezení je za tím účelem, že u silnice stojí škola (asi základní, přesně si to nepamatuji) a je zrovna doba, kdy se z ní děti vrací domů. K nehodě našťastí nedojde. Otázka: Spáchal řidič hřích?... Samozřejmě, spáchal hřích proti pátému přikázání, když ohrozil sebe a druhé vážnou nehodou, dokonce smrtelnou (když policista vypisuje pokutu, také nepřijímá výmluvu: Ale vždyť se nic nestalo!). Samotné vědomě, dobrovolně a přitom neopodstatněně podstoupené riziko spáchání těžkého hříchu už je těžkým hříchem, souhlasíte? Schválně dodávám „neopodstatněné riziko“, protože mohou nastat zcela výjimečné situace, kdy riziko je možno alespoň částečně akceptovat. Vyprávěl mi jeden můj známý, jak vezl do nemocnice svého švagra, který si motorovou pilou přerízl na noze tepnu. S rukou na klaksonu jel přes vesnice místy snad 140...

Řekni, zda by zpovědník mohl udělit rozhřešení, kdyby řidič vyznal hřích hazardní jízdy, ale na otázku, zda hodlá změnit svůj styl jízdy, by odpověděl, že asi ne, protože má rychlou jízdu rád? Je jasné, že v takovém případě nelze dát rozhřešení, protože chybí rozhodnutí k nápravě.

A kdyby penitent na výše uvedené otázce o změně jednání odpověděl, že nezamýšlí změnit způsob jízdy, ale bude dávat pozor?... Ani tentokrát rozhřešení nedostane. Co to znamená „bude dávat pozor“? Je třeba radikálně odstranit příčiny zla, nikoli si s nimi zahrávat.

A ještě jedna věc, už poslední otázka. Kdyby si řidič ve výše uvedeném případě trojnásobně překročené povolené rychlosti nebyl vědom toho, co udělal za hřích? Kdyby si pomyslel: Udělali hloupé předpisy, umím přece jezdit, nemám se z čeho zpovídat? Opravdu by to znamenalo, že nejde o hřích a nemusí se zpovídat?... Je to hřích! Objektivně vzato, žije v hříchu (i když Bůh samozřejmě jednou vezme v úvahu i to, nakolik si toho byl vědom). To, zda je nějaké jednání objektivně hřích, či nikoli, nezávisí na subjektivních pocitech. Z objektivního hlediska je předpis omezující rychlost do 40km/h v blízkosti školy v době, kdy se tam pohybují děti, správný. Prostě proto, že nehody se pak nestávají tak často, než když se tento předpis nedodrží. Bohužel, mnoho řidičů získá příliš pozdě vědomí objektivní a hříchu: teprve když narazí do stromu, do sloupu, když se srazí při předjíždění s tirákem...

Vše je jasné. Připomeňme si tři důležité věci: 1. vědomě a dobrovolně vystavování se riziku těžkého hříchu už je těžkým hříchem a nelze říci: Budu dávat pozor; 2. zpovídat se z těžkých hříchů bez rozhodnutí k nápravě není platné, hříchy takto nejsou odpuštěny, i kdyby kněz vyslovil rozhřešující formuli; 3. chybí-li vědomí hříchu, čili když si člověk řekne: nepovažuji to za hřích nebo dělají to všichni atp., neznamená to, že toto jednání není objektivně hříšné; zcela jistě to, co je dobré a co špatné, určují objektivní morální normy, s nimiž je nutno se seznámit, tedy nikoli subjektivní pocity, které mohou klamat. (K uvedeným principům se ještě jednou vrátíme, protože se týkají nejen pátého přikázání, ale všech).

Na psí knížku

Mezi všemožnými trendy podporovanými hromadnými sdělovacími prostředky se v posledních letech objevila móda, že muž a žena spolu bydlí, aniž se vezmou. Tento jev se různě nazývá: život „na hromádce“, „na psí knížku“, „jako v zoo“, to znamená ve společnosti s odpovědností omezenou. Tato poslední definice se zdá být z mnoha ohledů přesná. Zvířátka totiž – v ZOO, na poušti nebo v savaně – mají pokaždé jiné partnery a věrnost jednomu patří k výjimkám.

foto: 2x archiv MSI

Bez církevní nebo civilní svatby spolu bydleli ještě donedávna téměř výlučně lidé z okraje společnosti: zřejmě neschopní převzít odpovědnost za budoucnost svou a svého partnera (v hříchu). Pouze oni schvalovali vztahy tohoto typu. Dnes se to v médiích nazývá velmi noblesně „volná láska“ a mluví se o tom, jako by to bylo něco stejně dobrého jako manželství, anebo dokonce ještě lepší. Bezpochyby z toho plyne, že onen výše uvedený okraj se v posledních letech značně rozšířil a do velké míry zahrnuje už takzvané televizní, radiové a tiskové elity. Ryba smrdí od hlavy, říká staré lidové přísloví. Znamená to, že degenerace společností začíná rozkladem elit. Tento proces již probíhá. Dábel bohužel sklízí úrodu mezi těmi, na nichž mu nejvíc „záleží“.

Co by řekl o „volné lásce“ Jan Pavel II.? „Výraz ‚volná láska‘ je rozporný: jaký smysl může mít spojení lásky, v němž se osoby navzájem k ničemu nezavazují... (...) všechny tyto situace jsou urážkou manželství; ničí samotnou ideu rodiny, oslabují smysl pro věrnost. Odporují mravnímu zákonu: pohlavní styk má své výlučné místo v manželství; mimo ně je to vždy těžký hřích a připravuje člověka o možnost přijímat svátosti“ (KKC 2390). Na jiném místě čtu: „Cizoložství a rozluka, mnohoženství a volná láska jsou těžkými urážkami důstojnosti manželství“ (KKC 2400).

Zlo „života na psí knížku“ netkví tedy výlučně v tom, že se sexuálně žije mimo manželství. Jedná se rovněž o to, že se tímto způsobem závažně „znevažuje důstojnost manželství“, „ničí se pojetí rodiny“, „oslabuje se význam věrnosti“.

Velmi mnohé z toho, co děláme a říkáme, má vliv na druhé. Asi by bylo lepší říci, že všechno, co děláme a říkáme, menší nebo větší měrou utváří ostatní. Nežijeme každý sám na pustém ostrově. Ovlivňujeme se navzájem pozitivně nebo negativně. Děláme druhé lepšími nebo horšími. Dobrý příklad nebo dobré povzbudivé slovo způsobí, že se lidé v našem okolí stanou lepšími. Špatný příklad, omlouvání zla nebo navádění k němu slovem způsobí, že druzí se stávají horšími. V souvislosti s tím hovoříme o „hříchu pohoršení“.

Svatba na „Titaniku“

Bohužel, snoubenci často podléhají pokušení bydlet spolu beze svatby... Nabízí se argument zdánlivě celkem logický, ale ve skutečnosti zcela nelogický: Jsme už téměř manželé, o měsíc dřív, o měsíc později – jaký je v tom rozdíl? Nemáme se z čeho zpovídat. Budou pak bydlet spolu několik desítek let, ale teď nemohou počkat měsíc!

„Téměř manželství“ neznamená manželství, „téměř kněz“ neznamená kněz, „téměř pokřtěný“ neznamená pokřtěný. Je

Poznávat a následně naplňovat Boží slovo, především desatero. To je Boží recept na šťastný manželský život.

Povoláním každého křesťana je měnit svět k lepšímu, aby byl krásnější, ušlechtlejší, a tak šťastnější. Křesťan je solí země a světlem světa (srov. Mt 5,13n). Vytrvale buduje civilizaci lásky ve světě, který je v moci zlého ducha (srov. 1 Jan 5,19). Přesný opak je plout po proudu pohoršujících mód. Pán Ježíš zvláště přísně hovoří o hříchu pohoršení (např. Lk 17,1–2). Asi proto, že popírá povolání Kristova učedníka, je ne-evangelizací, je apoštolátem pro Zlého. Kromě toho ničí cíl, pro nějž přišel Kristus na zemi. Ne, křesťan nesmí ani skutkem ani slovem zneuctívat manželství a ničit rodinu!

obrovský rozdíl mezi situací osoby před udělením svátosti a po jejím udělení. Kdyby tomu tak nebylo, nebylo by vůbec třeba udělovat svátosti. Poněvadž tomu však takto je, udělují se. Jsou před svatbou, tedy bez svatby. Logické? Žijí bez svatby, tedy „na psí knížku“...

Někdy přichází probuzení při zpovědi. Stává se, že se zpovědník, aby jim pomohl, když to sami nezmínili, zeptá, zda spolu nebydlí. Spásná otázka! Jestliže totiž bydlí, nemůže jim kněz udělit rozhřešení. Nedá prostě rozhřešení lidem, kteří žijí v „nesvátostných svazcích“ čili bez svatby. Dejme tomu, že po krátkém poučení ▷

Scéna z filmu Titanic

foto: archiv MSI

ristii a po nějakém čase ve stavu těžkého hříchu uzavírají i svátost manželství. Začínají tedy svůj společný manželský život svatokrádežně přijatými svátostmi. Jaký to satanův triumf! Všechno tedy tone v blescích fotografických aparátů, mezi přípitky a svatebním veselím... Vnější přípravy na svatbu značně převýšily vnitřní přípravu a nyní všechno skutečně tone – jako „Titanic“.

Za nějakou dobu manželé s podivem zjistí, že se jim jaksi v manželství nedaří. Nevědí proč. Vždyť svatba přece nebyla v květnu, jak to přináší smůlu, ale v srpnu. Sošek slonů, které prý přinášejí štěstí, dostali asi deset, mají byt, práci, auto, a přesto je to peklo. Kdo by si pomyslel, že jeho počátky byly tak romantické a příjemné! Začalo to dokonce ještě před svatbou... Jak by to nebylo peklo, když se manželský dům nebudoval na Bohu, ale na ďáblovi?

Je čas končit. Chtěl bych shrnout tento dopis třemi myšlenkami svatého Jana Vianneye (jejich sbírku teď čtu):

„...hřích je vrahem duše. Moji bratři, jak jsme nevděční. Pán Bůh nás chce učinit šťastnými a my nechceme. Kdyby šlo o náš majetek, co bychom neudělali! Ale poněvadž jde o naši duši, neděláme nic.“

„Bez hříchu bychom byli všichni šťastni, dokonce i kdybychom měli svůj kříž. Ti ubozí hříšníci budou vždy nešťastní na tomto světě i na onom.“

„Bůh nás chce učinit šťastnými. Dal i manželům nejjistější recept na šťastný manželský život. Vše záleží na tom, zda jej chtějí uskutečňovat a – za druhé – jak jej budou uskutečňovat.“

Tak dneska tolik. Zase někdy nazdar!

Jan Bilewicz (redakčně upraveno) ■

foto: XSC

...hřích je vrahem duše. Moji bratři, jak jsme nevděční. Pán Bůh nás chce učinit šťastnými a my nechceme. Kdyby šlo o náš majetek, co bychom neudělali! Ale poněvadž jde o naši duši, neděláme nic.

Nikdy tě neopustím

Stará východní báje vypráví o dvou mladých lidech, kteří spolu žili ve šťastném manželství.

Jednoho dne však musel muž odcestovat a jeho ženu nechal unést mocný sultán.

Nabídl jí, aby se stala jednou z jeho žen. Když odmítla, rozhněval se a dal ji vsadit do vězení. Manžel se vrátil domů a marně hledal svou milovanou ženu. Když se mu podařilo zjistit, kde je, získal po mnoha útrapách prsten, který ho činil neviditelným, a pronikl s jeho pomocí do vězení, aby tam se svou ženou snášel těžký osud, který ji potkal.

Pomocí prstenu se mohl jeden z nich zachránit, oni ho ale nabízeli jeden druhému, protože nikdo nechtěl svého milovaného opustit. Nakonec svorně vyhodili prsten oknem. V tu chvíli pukly stěny vězení a oni svobodně vyšli ven.

To je krásné podobenství. Manželé mohou chápat prsten na ruce jako okov, který je připravil na doživotí o svobodu, nebo jako pouto, které jim dává jistotu, že ať přijde cokoli, nezůstanou osamoceni.

P. Mons. Jiří Mikulášek
Stříbrné vteřiny, Cesta 2002 ■

foto: Flickr

Text manželského slibu – první verze

Já,, odevzdávám se tobě,, a přijímám tě za manžela (manželku). Slibuji, že ti zachovám lásku, úctu a věrnost, že tě nikdy neopustím a že s tebou ponesu všechno dobré i zlé až do smrti.

K tomu ať mi pomáhá Bůh. Amen.

Text manželského slibu – druhá verze

Já,, odevzdávám se tobě,, a přijímám tě za svou manželku (svého manžela). Slibuji ti věrnost v časech dobrých i zlých, ve zdraví i nemoci, v hojnosti i nedostatku. Chci tě milovat a ctít po celý svůj život, dokud nás smrt nerozdělí.

Podle Svatební obřady, ČBK, Praha 2007

Pro srovnání uvádíme i text používaný při civilním sňatku v ČR:

Táži se Vás, pane ženichu (slečno), zda dobrovolně vstupujete do manželství se zde přítomnou slečnou (se zde přítomným panem)

Tento text se při civilním sňatku v jednotlivých případech částečně liší. Ještě před jeho pronesením matrikářka konstatuje, že snoubenci „prohlašují, že jim nejsou známy okolnosti vylučující uzavření manželství, že navzájem znají svůj zdravotní stav a že zvážili úpravu budoucích majetkových vztahů, uspořádání budoucího bydlení a hmotné zajištění rodiny po uzavření manželství“. Již pouhé srovnání textů dává tušit velký rozdíl mezi svátostí manželství a civilním sňatkem...

Text slibu pro partnery, kteří spolu hodlají žít bez manželského slibu

Já, beru si tebe,, za partnerku pro společné bydlení, společné lože a snad i společné účty. Vyhlídku, že takové uspořádání bude fungovat, nepokládám za moc reálnou; vždyť proto jsem se také rozhodl se s tebou neoženit. Zkusme to! Neznáme se vzájemně natolik, abychom přijali trvalý závazek, ale rádi spolu spíme. Mé rozhodnutí je založeno na hormonech, ekonomických úvahách a vhodné příležitosti. Vyhrazuji si právo, přestane-li mi toto uspořádání vyhovovat, tě v kteroukoli dobu a z jakéhokoli důvodu opustit, a nebyť za to nikomu odpovědný.

Zůstanu s tebou, dokud mě budeš zajímat a uspokojovat mé potřeby, nebo dokud se neobjeví někdo vhodnější. Jelikož totéž očekávám od tebe, chci si od tebe zachovávat určitou citovou distanci – a rozhodne-li se kterýkoli z nás odejít, nebude to tolik bolet. Také mi to usnadní rychlý vstup do podobného uspořádání s někým jiným.

Jestliže vážně onemocníš nebo se zmrzačíš nebo ukáže-li se, že by tvé hlubší potřeby příliš vysávaly mou citovou energii, pokusím se s tebou zůstat jistou slušnou dobu, abych nevypadal jako sobec, ale pak tě pravděpodobně opustím a už se nebudu ohlížet nazpět. Od tebe očekávám totéž.

Selže-li nám antikoncepce, pak se buď vezmeme z pocitu viny nebo studu, nebo jeden z nás odejde: vždyť neví, zda by ten druhý byl dobrým rodičem. Možná také dáme své dítě zabít, abychom neporušili posvátnost své osobní svobody. Ostatně výchova dětí si žádá oddanost a odpovědnost, tedy právě to, čemu se chceme vyhnout, když spolu chceme žít neoddaní.

Uvědomuji si, že kdybychom se časem přece jen rozhodli učinit vzájemný veřejný závazek, pak naše nynější rozhodnutí žít spolu před tímto závazkem významně snižuje naše šance na úspěšné manželství (promiň, to slovo jsem řekl nedopatřením).

Cítím se lépe, když jsem ti to všechno poctivě řekl. Doufám, že také ty se cítíš lépe, když jsi to všechno slyšela. Je dobře, že si ani jeden z nás nedělá žádný iluze.

Tuto formuli na základě třiceti let v pastorační i přesvědčivých statistik navrhl
Rev. Samuel Pascoe

Dům na skále

Chtěla bych se s vámi podělit o svoji radost, která plyne z prožívání manželství a rodičovství, a také povzbudit ty, kteří ještě hledají svou druhou polovičku, aby tuto záležitost svěřili Bohu.

Dřív než jsem poznala svého muže, hledala jsem místo v životě. Cítila jsem, že bych chtěla být dobrou ženou i matkou a vytvořit takový domov, jaký mi chyběl – v mé rodině chyběla láska, porozumění, důvěra, laskavost, přijetí, zkrátka nebyl v ní Bůh.

Přestože jsem neměla vzor milující se rodiny, Pán mi dal pochopit, jak to má doopravdy vypadat. Velmi jsem chtěla milovat a být milována. Začala jsem se modlit o dobrého manžela a věděla jsem, že takový může být jedině člověk, jenž hluboce prožívá víru; pro kterého láska znamená dávat se druhé osobě a který by miloval Boha ještě víc než mě.

Pán Bůh dlouho na mé modlitby neodpovídal. Začala jsem pochybovat o tom, zda je mi manželství vůbec souzeno. Ale

Začala jsem se modlit o dobrého manžela a věděla jsem, že takový může být jedině člověk, jenž hluboce prožívá víru...

pokud to není moje cesta, jakou mám tedy jít? Řehole? Samotná myšlenka ve mně vyvolávala smutek, protože vnitřně jsem chtěla přece něco jiného. Nakonec jsem však Bohu odpověděla: Dobře, ať je to tak, jak chceš Ty.

Možná Pán ode mě očekával tento postoj, protože zanedlouho potom se mi postavil do cesty muž, za něhož jsem se později provdala. Bůh odpověděl na

mou otázku: Jaká je Tvoje vůle, Otče? Už po prvním setkání a po rozhovoru jsem cítila, že je to právě ten, na kterého jsem tak dlouho čekala. Viděli jsme, že máme podobný charakter i názory, zejména na základní otázky: vyznáváme tutéž hierarchii hodnot, na jejímž vrcholu stojí Bůh. Máme také podobné zkušenosti, které jsme si odnesli z rodného domu, a v souvislosti s tím velikou touhu vybudovat normální zdravou rodinu.

Po osmi měsících známosti jsme u oltáře v přítomnosti Boha, kněze a rodiny řekli slova manželského slibu. Byli jsme si vědomi, že je s námi náš Otec, který nás dal dohromady a teď se raduje spolu s námi a žehná nám na naši společnou cestu. Zároveň jsme se však nevznášeli v oblacích a nemysleli jsme si, že začne jakási idylka. Vždyť jsme věděli o velké odpovědnosti a vážnosti rozhodnutí, které na sebe bereme jako neodvolatelné. Bylo nám jasné, že nás čekají těžkosti, které budeme muset překonávat, jenže už ne každý zvlášť, ale společně. A spolu s Bohem! Slova evangelia, která nám byla adresována, nám připomněla budování domu na skále, a ne na písku.

Dnes jsem maminkou sedmiměsíčního Pěti. Finančně a materiálně je nám těžko – pracuje jen manžel, nemáme vlastní byt – od svatby bydlíme mezi krabicemi, čili v různých podnájmech. Náš synáček s námi putuje po bytech. Ale Pán Bůh nám ukazuje, že bdí a stará se o každý náš den. Děkuji Mu za manžela, který je starostlivý, zralý a zodpovědný a je báječným tátou pro Pětu.

Upřímně doporučuji všem, kteří touží po manželství, aby se modlili za dobrého muže nebo dobrou ženu, protože můj vymodlený manžel je přesně takový, o jakého jsem Pána Boha prosila. Nehleďte usilovně jen na vlastní pěst a kdoví kde. Svěřte se také Bohu a On určitě zaranžuje setkání. My jsme se poznali dost nečekaně a za velmi zvláštních okolností, Pán má své způsoby.

Kateřina ■

Společenství čistých srdcí

Počet těch, kteří patří do Společenství čistých srdcí, překročil nedávno v naší zemi číslo 600. Někomu se to může zdát málo. Mně to číslo malé nepřipadá. Když uvážíme, že na počátku bylo několik mladých, kteří se rozhodli, že to zkusí, tak je to číslo úctyhodné. Mnozí mají vnitřní problém přihlásit se k něčemu, co je těžké dodržet a žít. Někdo má pocit, že je to takový „amerikanismus“, že se staví něco na odív a dělá se tomu náležitá reklama. Někdo říká, že je to věc vnitřního přesvědčení a že to stejně žije a nepotřebuje o tom ani mluvit, ani se k tomu někde přihlašovat...

Jaký má tedy smysl stát se členem Společenství čistých srdcí? Je to opravdu tak těžké veřejně něco slíbit? Je to opravdu

jakýsi „amerikanismus“ v negativním smyslu slova = povrchní reklama bez vnitřní odezvy? Je to opravdu jen vnitřní záležitost každého člověka nebo každého křesťana?

Když hnutí Pravá láska čeká a i Čistá láska začalo v Americe vznikat, pociťovali mnozí křesťané touhu mluvit o věcech,

o kterých není moderní mluvit. Ukázat druhým, že je tu ještě někdo, kdo má úplně jiný pohled než pohled, který se objevuje v médiích nebo v průmyslové zábavě. Že je tu pohled, který vychází z pohledu lásky, která se zjevila světu v Ježíši Kristu. Pohled, který se nabízí jako alternativa pohledu ostatního současného světa. Když se apoštolé rozešli do světa, nemohli mlčet o tom, co viděli, zažili, čeho bylo plné jejich srdce a čemu věřili. Jejich vnitřní touha a puzení jít a zvěstovat ostatním byly tak silné, že je nic nemohlo zastavit. Ani mučednictví. A člověk, který věří tomu, že žít čistým a nezkaženým životem je hodnota, která má cenu a která může druhým pomoci, nebo dokonce někdy zachránit i celou jejich budoucnost, prožívá úplně stejnou touhu jít a mluvit o této radosti, kterou mu život podle určitých zásad čistoty dává.

Toto svědectví je tedy nesmírně důležité. Je důležité pro všechny lidi kolem nás. Je důležité pro ty, kteří už rezignovali a myslí si, že už jsou ztraceni. Je důležité pro ty, kteří přijdou po nás. Je důležité vědět, že mohu kdykoli znova začít. Je důležité vědět, že existuje odpuštění. Je důležité vědět, že jsem někým milovaný a že ten někdo myslí na moji budoucnost a chce, abych byl šťastný.

Děkuji ze srdce všem mladým, kteří se nebojí říct svůj názor a nestydí se za to, že se nevyspí s každým, protože jejich budoucí manželství má pro ně větší cenu než touha chvíli si užít.

Kontakty na Společenství čistých srdcí www.spolcs.cz

P. Vilém Štěpán, Liběšice u Žatce 1, 438 01 Žatec
farnost.libesice@seznam.cz, tel.: 415 725 006

P. Marek Dunda, Náměstí 20, 671 03 Vranov nad Dyjí
marek@fatym.com, tel.: 731 402 742

foto: archiv MŠI

P. Vilém M. Štěpán, O.Praem ■

ABC Kruciáty lásky

1.
Měj v úctě každého člověka, protože v něm žije Kristus. Buď vnímavý ke každému – je to tvůj bratr a sestra.

2.
O každém smýšlej dobře – o nikom nesmyšlej zle. I v nejhorším člověku se pokus najít něco dobrého.

3.
O druhých mluv vždy dobře – o bližních nikdy nehovoř zle. Naprav křivdu způsobenou slovem. Nebuď příčinou konfliktů mezi lidmi.

4.
S každým hovoř jazykem lásky. Nezvyšuj hlas. Neproklínej. Nezpůsobuj problémy. Nezapříčiňuj pláč. Uklidňuj a projevuj dobrotu.

5.
Odpouštěj všem a vše. Nepřechovávej v srdci hněv. Vždy podej ruku ke smíření první.

6.
Čiň vždy dobře bližnímu. Každému čiň dobro tak, jak chceš, aby ho druzí činili tobě. Nepřemýšlej o tom, co má někdo udělat pro tebe, ale o tom, co máš ty udělat pro někoho.

7.
Aktivně pomáhej v utrpení. Ochotně přispěj útechou, radou, pomocí, srdcem.

8.
Pracuj poctivě, protože plody tvé práce používají druzí, jako i ty používáš plody jejich práce.

9.
Zapoj se do života společnosti. Otevři se chudým a nemocným. Poděl se o hmotná i duchovní dobra. Snaž se vidět potřebné kolem sebe.

10.
Modli se za všechny, dokonce i za nepřátele.

kardinál Stefan Wyszyński

Když jsi to přečetl, promyslel a promodlil, běž, žij a šíř to dál!

Milujte se!

Římskokatolický farní úřad, Náměstí 20
671 03 Vranov nad Dyjí
e-mail: redakce@milujte.se